Prèkè
Het beleid van het kabinet-Martina mag geen naam hebben

Amigoe

VANDAAG

MR C BRIET
...niet bewezen...

101STE JAARGANG — NO.: 64
VRIJDAG 16 MAART 1984

Nieuws in vogelvlucht

PEKING — China wil de komende zeven jaar 269 miljoen fietsen produceren. Als dit doel wordt bereikt, zullen er in 1990 in China 400 miljoen fietsers zijn op een bevolking van ruim een miljard mensen.

KAAPSTAD — Een jaar te laat is het eerste kern- energie- bedrijf van Zuid- Afrika in gebruik genomen. De afbouw ervan werd telkens gestagneerd door sabotage van de zijde van zwarte, nationalistische groepen. Een tweede bedrijf wordt later dit jaar opengesteld. De kosten van de eerste plant hebben twee miljard dollars bedragen.

BOGOTA — Het Colombiaanse leger heeft een enorme cocaine- plantage ontdekt, 150 miljoen dollars aan pure coca in beslag genomen en voor het gebied de nood- toestand afgekondigd. Bij de ontdekking van de aanplant openden guerrilla- strijders het vuur. Vijftien van hen kwamen om. Het is voor het eerst, dat in Colombia de directe betrokkenheid van de guerrilla bij de drugs- teelt en - handel bewezen is.

CHICAGO - Walter Mondale en Gary Hart hebben hun campagne-centra verplaatst naar het middenwesten van de Verenigde Staten. In Michigan worden mogen voor- verkiezingen gehouden, dinsdag in Illinois. Met deze twee voor- verkiezingen zijn er in totaal meer dan 300 kiesmannen te verdienen.

NEW YORK — In een interview met de New York Times heeft koning Hoessein van Jordanië gezegd, dat de Verenigde Staten hun leidende rol zijn kwijtgeraakt als vredes- stichter in het Midden- Oosten. Volgens de vorst zijn er de komende tijden weinig vredes- initiatieven van de VS te verwachten, omdat "er geen principes bestaan" in een land, dat zich op presidentiele verkiezingen voorbereidt.

RIO DE JANEIRO — In een poging de export van koffie te stimuleren, heeft de Braziliaanse regering de uitvoer- rechten ervan verlaagd. De buitenlandse handel in koffie is de laatste tijd sterk achteruit gegaan. Op instant- koffie is het uitvoerrecht niet verhoogd.

BRUSSEL — Sedert 1981 is de Belgische regering aan het bezuinigen en dat gaat nog steeds door. In het parlement maakte premier Martens nieuwe maatregelen bekend. Er is een begrotings- tekort van ruim 17 miljard gulden (Ant. crt.). Vandaag is in het parlement het debat begonnen over de nieuwste reeks bezuiningingen.

STOCKHOLM — Het neutrale Zweden verhoogt zijn defensie- uitgaven tot het record van 2,2 miljard kronen, omgerekend bijna 300 miljoen Antilliaans. Regering en oppositie hebben er overeenstemming over bereikt.

DEN HAAG — Een Nederlandse vader, die uit zijn salaris heroine kocht voor zijn zoon, mag deze kosten van de belastingen aftrekken. Ze worden geboekt als "bijzondere uitgaven."

DEN HAAG — Tweede Kamer- leden willen weten hoe de Russische militair Boerda eind vorig jaar om het leven is gekomen. Volgens berichten, die naar het westen uitlekten, is de 20-jarige jongeman eind vorig jaar christen geworden. Kort daarna werd hij levenloos aangetroffen. Volgens de Sovjet- autoriteiten ging het om een natuurlijke dood. Oog- getuigen verklaarden echter, dat zijn tong was uitgetrokken, zijn ogen uitgebrand en zijn oren plat- gedrukt. Volgens de Kamer- leden moet Nederland zijn verontrusting uitspreken tegenover de Sovjet-regering voor deze ernstige vorm van zinloze moord.

LAUSANNE — Vertegenwoordigers van Libanese christen— en moslim - organisaties hebben toegestemd in een onvoorwaardelijke vrijlating van alle, in Libanon ontvoerde personen. Ook moeten gevangenen worden uitgewisseld. Een sedert dinsdag uitgeroepen staakt- het- vuren is, wonderlijk genoeg, nog steeds van kracht.

DEN HAAG — De Nederlandse Verzekerings- Associatie heeft gezegd geen assuranties meer te zullen afsluiten voor Nederlandse exporteurs, die goederen aan Suriname verkopen. Dit besluit werd genomen vanwege de krappe financiele situatie van Suriname. De maatregel betekent, dat Nederlandse bedrijven voortaan vooruitbetaling zullen eisen voor goederen en producten, die door Suriname worden aangekocht.

LONDEN — Ondanks een gerechtelijk bevel hebben de stakende, Britse mijnwerkers het werk nog niet hervat in de meeste kolen- mijnen. Hierdoor wordt er in maar 29 van de 174 schachten gewerkt.

NIEUWE MAATREGEL TEGEN DRUGS-HANDEL

Rederijen willen uitspraak Hoog-gerechtshof

Strengere visitatie Colombianen in VS

NEW YORK — De Amerikaanse douane is gisteren begonnen met het verscherpen van het toezicht op personen en goederen, die vanuit Colombia de Verenigde Staten binnenkomen. De maatregel dient om het steeds sterker toenemende drugs- verkeer vanuit Colombia af te remmen. De autoriteiten in Washington schatten, dat 90 procent van de in de VS binnengebrachte cocaine uit Colombia wordt aangevoerd.

De nieuwe visitatie- wetten hebben een stroom van protesten teweeg gebracht. Colombiaanse scheepvaart- maatschappijen lieten weten een uitspraak van het Amerikaanse hooggerechtshof te zullen vragen. Een lagere rechtbank weigerde namelijk de douane op te dragen een minder rigoreuze inspectie toe te passen op elke Colombiaan en elk stuk bagage, dat vanuit Colombia afkomstig is.

De Amerikaanse drugs- bestrijdings- dienst wijst erop, dat het vorig jaar 8.626 kilogram cocaine in beslag werd genomen, vooral in Florida en in de havens van New York en New Jersey. Juist in deze drie streken zijn de visitatie- bepalingen enorm verscherpt. De vangst in 1983 was bijna het dubbele van het jaar daarvoor. Vanaf oktober verleden jaar tot en met januari dit jaar werd alleen al in New York 908 kilo Colombiaanse cocaine geconfisceerd, een enorme toename vergeleken met de 46 kilo die het jaar daarvóór in dezelfde periode in beslag werd genomen.

De drugs- bestrijders eisten daarom strenger toezicht op alles en iedereen, die uit Colombia in de Verenigde Staten aankwam. De bevoegde instanties in Washington gaven daarna hiertoe opdracht. Vooral nadat cijfers aantoonden, dat bijna 35 procent van de in de VS binnengesmokkelde cocaine in de havens van New York en New Jersey wordt onderschept.

Sedert gisteren zijn dan de maatregelen van kracht geworden. Elk vliegtuig, ieder schip, elke individuele passagier, elk aangevoerd stukgoed tot verse bloemen toe, wordt grondig, langdurig en minitieus doorzocht.

Het eerste schip, dat hier de dupe van werd, was de "Cartagena" van de koopvaardij- vloot van de "GranColombia". Die was enkele dagen geleden al grondig geinspecteerd bij aankomst in de haven van Jacksonville in Florida. Maar bij het meren in Brooklyn, New York, stond opnieuw een peleton douane- ambtenaren met allerlei verfijnde opsporings- apparatuur klaar om het schip opnieuw door te lichten. De Colombianen schreeuwden moord en brand, vooral omdat het schip grote vertraging opliep en de haven- gelden ook de lucht in vlogen.

Gisteren had de rechter al, in opdracht van een advocaat van een Colombiaanse rederij, niet willen toegeven aan de eis om de nieuwe inspectie- maatregelen te verzachten. Vandaar dat diverse Colombiaanse scheepvaart- maatschappijen nu een uitspraak willen afdwingen van het hooggerechts- hof.

Een ander schip van de "Gran-Colombia", afkomstig uit Popoyan, werd wel gesnapt: er werd 38 kilogram cocaine aan boord van het schip aangetroffen, toen het in de haven van Los Angeles was afgemeerd. Nadat de rederij een borgsom van 5,3 miljoen dollar had betaald, werd pas toestemming tot vertrek gegeven.

Op de luchthavens van Miami en New York werden zelfs de vliegtuig- bemanningen aan scherp toezicht onderworpen.

De strengere visitatie- voorschriften zijn reeds enige tijd geleden van kracht geworden, maar geschiedden in het geheim. Pas gisteren maakte de Amerikaanse douane bekend, dat ze rigoreuzer te werk gaat. Er is meer personeel in dienst genomen, dat in het opsporen van drugs een speciale opleiding heeft gehad.

FRANKFURT — Wat vroeger een normaal schouwspel opleverde, is nu een zeldzaam voorkomend gebeuren. Steeds minder rollen in West-Duitsland de grote schepen van de hellingen van de scheeps- werven. Scheepsbouwers in het Verre Oosten hebben namelijk de leidende rol overgenomen van de werven in West-Europa.

West- Duitsland, vroeger één van 's werelds voornaamste scheeps- bouwers, kampt het ergst met deze ontwikkeling. Steeds meer personeel moet worden afgevloeid, steeds kleiner worden de werven van omvang.

De foto toont een glorieus moment uit de recente historie van West- Duitsland's schee sbouwindustrie: de tewaterlating, in 1980, van de "Europa", het vlaggeschip van de Hapag- Lloyd lijn. Sedertdien is het aantal orders voor de Duitse scheeps- werven aanmerkelijk afgenomen. (Foto DPA).

Rellen in Miami na vrijspraak agent

MIAMI — In zwarte wijken van Miami in Florida is het gisteravond tot rellen gekomen nadat een uit blanken bestaande jury een politieman vrijsprak die ervan was beschuldigd een 20-jarige zwarte man te hebben doodgeschoten.

De politie zette in de zwarte ghetto's Overtown en Liberty City ruim 1.000 man in. Twee politiemannen werden gewond door rondvliegend glas toen hun patrouille- wagen werd beschoten. Met stenen en flessen werden andere politiewagens bekogeld. Hier en daar ontstonden brandjes en er waren enkele meldingen van plundering. Politietroepen in rellen- uitrusting trokken door de zwarte wijken en bevalen bars, drankwinkels en benzine- stations voor de nacht te sluiten. Tegen de ochtend meldde de politie 200 arrestaties.

De rellen ontstonden nadat het vonnis in het 8 weken durende proces bekend was geworden. Een jury bestaande uit blanke mannen en vrouwen uit de middenklasse sprak na beraad van slecht ruim twee uur een 24-jarige op Cuba geboren politieman vrij van moord op de 20- jarige Nevell Johnson.

De dood van Johnson in een speelhal leidde in december 1982 tot drie dagen van relletjes in Overtown. Daarbij werd een zwarte plunderaar door de politie gedood en werden ruim 20 mensen gewond. Stedelijke functionarissen waarschuwden niet- inwoners weg te blijven van Overtown en Liberty City, waar in 1980 bij rassen- rellen 18 mensen omkwamen.

"Reagan totaal ongeschikt"

WASHINGTON — De voorzitter van het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden, Thomas O'Neill, heeft president Ronald Reagan "wreed, ongevoelig en hardvochtig" genoemd door de dringend noodzakelijke voedselhulp voor duizenden hongerende mensen in Afrike te vertragen teneinde zijn plannen voor El Salvador te kunnen uitvoeren. Reagan is "ongeschikt om president van de Verenigde Staten te zijn", verklaarde O'Neill donderdag op een persconferentie.

Het Huis van Afgevaardigden keurde vorige week een voorstel goed om 150 miljoen dollar beschikbaar te stellen voor hulp aan de noodlijdende gebieden in Afrika. Dat was 60 miljoen meer dan de regering had aanbevolen. Een Senaats- commissie waarin de Republikeinen in de meerderheid zijn, koppelde deze hulpverlening woensdag echter op aandringen van het Witte Huis aan een voorstel met spoed voor een bedrag van 893 miljoen dollar militaire hulp aan El Salvador te verstrekken. Een dergelijke koppelings- procedure is in het Amerikaanse parlementaire systeem mogeli k en wordt dikwijls gehanteerd. Het werkt echter wel vertragend.

"Het is wreed, absoluut wreed voor die arme mensen in Afrika", aldus de Democratische Senaats- voorzitter. "Het is niet te geloven dat iemand zo gevoelloos en hard kan zijn als hij weet dat daar iedere dag mensen van honger sterven. Hij is ongeschikt om president van de Verenigde Staten te zijn", zo voegde O'Neill er met stemverheffing aan toe.

Gary Hart wint ook in Alaska

ANCHORAGE — Senator Gary Hart heeft een nieuwe overwinning behaald op zijn grootste rivaal voor de Democratische presidentiële kandidatuur, Walter Mondale. Toen in Alaska 90 procent van de stemmen geteld was van de partijraden, caususes, had de Senator uit Colorado 43 procent van de stemmen op zich verenigd tegen 30 procent voor Mondale. Dominee Jesse Jackson kreeg 10 procent. Alaska zal 11 tot 14 afgevaardigden zenden naar de Democratische conventie in San Francisco die in juli de kandidaat zal kiezen die het zal opnemen tegen Ronald Reagan, de enige kandidaat van de Republikeinen.

De definitieve resultaten van Alaska zullen pas over enkele dagen bekend zijn daar sommige caucuses werden gehouden in zeer afgelegen delen van de staat.

"Nog maar twee weken geleden wist niemand hier wie Gary Hart was", zei een leider van de Democratische Partij in Alaska

Alfonsin verliest slag met Peronisten

Geen democratie in vakbeweging

BUENOS AIRES — De Argentijnse Senaat heeft een wetsvoorstel van de regering-Alfonsín verworpen, dat democratisering beoogde van het door Peronisten beheerste vakbonds- wezen. De Peronistische oppositie in de Senaat slaade er met de hulp van twee Senatoren van een kleine regionale partij in het regerings- wetsontwerp af te wijzen met 24 tegen 22 stemmen.

De "Tweede Kamer" van het Argentijnse Congres, waarin de Radicale Partij van president Alfonsin een absolute meerderheid heeft, was al wel akkoord gegaan met het ontwerp. Volgens de Argentijnse grondwet kan het ontwerp, doordat het in één van de Huizen van het Congres is verworpen, niet weer eerder aan de orde worden gesteld dan in de volgende zittingsperiode van het Parlement. Deze begint in mei.

Kern van het regerings- ontwerp was de huidige vakbondsleiders in afwachting van nieuwe verkiezingen binnen de bonden te vervangen door gevolmachtigden aan te wijzen door regering of onafhankelijke rechter. De Peronistische oppositie wilde daartegenover dat de huidige leiders tot de verkiezingen zouden aanblijven.

Democratisering van de vakbonden was één van de hoofdpunten in de campagne die de Radicale Partij vorig jaar voerde voor de verkiezingen, die Argentinië de terugkeer naar de democratie brachten na acht jaar militair bewind. Alfonsín verklaarde na verwerping van het wetsvoorstel door de Senaat, dat de regering nu zal moeten werken met de vakbonds- wetgeving, die door het bewind was uitgevaardigd en op grond van het te sterk ingrijpen door het bewind was afgewezen door Radicalen zowel als Peronisten. Alfonsín verklaarde dat hij de wetten evenwel anders zal toepassen dan het bewind deed. "Wij zullen blijven werken aan de democratisering van de vakbonden, daarbij binnen de grenzen van het legale blijvende", zo zei hij.

BEIROET — Ruim een half miljoen Libanezen heeft de afgelopen zes maanden zijn woning verlaten en wegens de binnenlandse strijd elders veilig heenkomen gezocht. Een regerings- commissie heeft dit bekend gemaakt. De vluchtelingen zijn, met achterlating van alle bezittingen, naar buurlanden getrokken, waar ze in kommervolle omstandigheden leven.

WASHINGTON — De Amerikaanse geheime dienst, CIA, verwacht dat de anti- Sandinistische opstandelingen, die door de CIA gesteund worden, weldra een aantal van 19.000 man zullen hebben bereikt. Volgens functionarissen van de dienst, die vroegen hun naam niet te noemen, zijn de "contra's", die het bewind in Managua bestrijden en hun bases in Honduras en Costa Rica hebben, ruim 15.000 man sterk. Maar na recente militaire successen zouden er weer veel aanhangers gerecruteerd zijn.

Staatsraad Nicaragua akkoord met kieswet

MANAGUA — De staatsraad in Nicaragua is het gisteren eens geworden over de kieswet, die de komende verkiezingen in november moet regelen. Na drie weken van hevige woordenstrijd is een akkoord bereikt over de wet die garant moet staan voor "vrije, geheime en directe" verkiezingen.

Militairen en personen vanaf 16 jaar hebben stemrecht. De stemlokalen blijven echter dicht voor personen, die in een rechtszaak zijn verwikkeld of gedetineerd zijn en officieren uit de Nationale Garde van ex- dictator Somoza, die nog niet berecht zijn. Ook "contra- revolutionairen die een buitenlandse macht hebben gevraagd in te grijpen in Nicaragua" mogen hun stem niet uitbrengen. Wel mag gestemd worden door diegenen, die in december van het vorig jaar amnestie kregen van het Sandinistische bewind.

De kwestie maakt het voorts mogelijk dat politieke partijen een alliantie vormen. Op dit moment voorziet men in Managua de mogelijkheid van een unie tussen de Socialistische Nicaraguaanse Partij (PS) en de Sociaal- Christelijke Volkspartij (PSC). Er bestaan elf politieke partijen in Nicaragua, waarvan er negen zijn vertegenwoordigd in de Staatsraad.

De Nicaraguanen gaan in november naar de stembus om een president, een vice- president en een grondwet- gevende vergadering te kiezen. Het afgelopen weekeinde trokken vertegenwoordigers van de Constitutionele Liberale Partij en van de Conservatieve Democratische Partij zich terug uit de discussie in de Staatsraad over de kieswet. Zij eisten dat bij de verkiezingen slechts een grondwet- gevende vergadering wordt gekozen, en niet ook nog een president.

De Staatsraad is een voorlopig Parlement, dat na de Sandinistische overwinning werd aangewezen en waarin de Sandinisten de meerderheid hebben.

mensen...

MARJAN WILLEMSEN is hier. Jaarlijks komt ze uit Seattle in het hoge noord- westen van de Verenigde Staten naar Curacao over. Ze houdt onder de naam "Dreamflowers" een expositie van aquarellen en pastels. De opening heeft zondag om vijf uur 's middags plaats te Landhuis Bloemhof, Santa Rosaweg 6. De tentoonstelling blijft daarna open tot 21 maart, dagelijks van drie tot zes in de namiddag.

*****

Het is bijna niet te geloven. Gistermiddag overleefde een oude vrouw in Nederland een aanrijding met een trein. Ze was te voet de maar half- beveiligde overweg opgegaan en daarbij door een trein aangereden. Met flinke kneuzingen ligt het 79- jarige oudje in het ziekenhuis, maar ze verkeert buiten levens- gevaar.

*****

De bekende West- Duitse zanger DIETER GUNTHER HOFMANN heeft gisteravond zelfmoord gepleegd. Hij is vooral bekend door het duo, dat hij samen met zijn broer Michel vormt. Nadat hij gisteravond vergeefs had geprobeerd de polsen door te snijden, wierp de zanger zich vanaf de zevende verdieping van een hotel naar beneden. Hij was al geruime tijd erg depressief. Nog verleden jaar won Hofmann, die 32 jaar oud werd, een groot Europees song- festival.

*****

Twee ontvluchte GEVANGENEN werden in het Nederlandse Groningen weer gepakt, maar toen kwam de politie tot de ontdekking dat de gevangenissen vol waren en... liet de twee daarom weer gaan. De justitie was zeer verontwaardigd over deze vrijlating. De officier van justitie vond, dat men door ontvluchten zich kennelijk aan een opgelegde straf kon onttrekken. Ook had de officier kritiek op het feit, dat de gevangenis- directie niet voldoende moeite had gedaan plaats voor de twee vluchters te creëren. Zodra er plaats is, zullen ze de resterende tijd van hun straf wel moeten uitzitten.

*****

De VROUWELIJKE ADVOCAAT Mary Evans uit de Verenigde Staten was verliefd geraakt op een cliënt, de 27- jarige Tim Evans, die van moord werd verdacht. De bewijzen waren zo overstelpend, dat Evans zeker zou worden veroordeeld. Toen bedachten hij en Mary een plan: ze zou in de gevangenis op bezoek komen, de cipiers plotseling met een revolver in bedwang houden en samen met hem vluchten. Het liep allemaal precies volgens schema. Alleen werd later de moordenaar niet gegrepen, maar wel de vrouwelijke advocaat. Ze heeft gevangenis- straf gekregen, die verminderd werd toen ze beloofde ook psychologische hulp te aanvaarden. Intussen heeft een kranten- uitgever haar 100.000 dollar betaald en heeft hij haar hele verhaal in diverse afleveringen afgedrukt. Opnieuw kwam de justitie erbij. Want volgens de wet van de Amerikaanse staat Tennessee mag de vrouw het geld niet houden, maar moet het worden gegeven aan de slachtoffers van de moord. Dus werden haar ook de 100.000 dollars afgepakt. Ze zit nu werkelijk in de put.

*****

Het was dezer dagen precies 25 jaar geleden, dat de heer J.N. TRINIDAD als electricien in dienst trad van de OGEM te Bonaire. In 1977 ging hij samen met andere werknemers over naar het WEB (Water- en Energie- bedrijf), toen de concessie van de OGEM expireerde. In 1979 werd de heer Trinidad wegens zijn grote plichts- betrachting en loyaliteit bevorderd tot staf- lid en wel als assistent chef buiten- dienst, een functie die hij nog steeds vervult. Bij de huldiging van de jubilaris werd hij toegesproken door WEB- directeur Gevers, die hem ook de gebruikelijke enveloppe overhandigde.

Gedichtenvoordracht Nydia Ecury

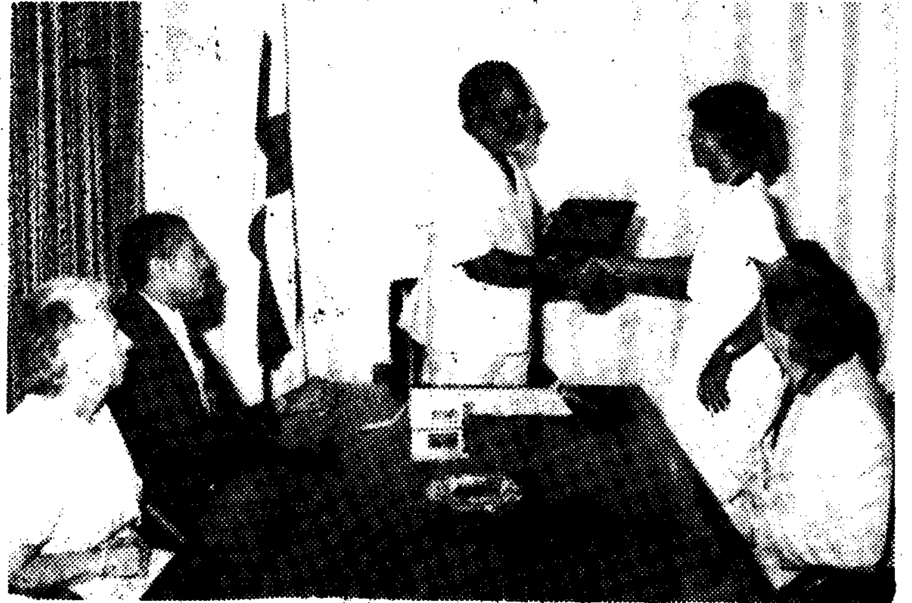
WILLEMSTAD— Nydia Ecury brengt vrijdag 23 maart in hotel Avila een programma met gedichten in Papiamentu en Engels getiteld "Song for Mother Earth; Kantika pa Mama Tera". De voorstelling (voor genodigden) is van half negen tot tien uur 's avonds, met als «madrina» Marjan Willemsen, «padrino» Nic Møller, «yaya» Eliane Haseth en ceremonie- meesteres Lucille Berry- Haseth. Het programma begint met een introductie door Enrique Muller, gevolgd met voordracht van Nydia Ecury, een dia- projectie van Carlos Tramm, muziek van Isocco en dans van Lucia Schnog.

Lezing voor ouders Berg Carmel College

WILLEMSTAD— De Oudervereniging van het Berg Carmel college houdt zondag van tien tot twaalf 's morgens een lezing over sexuele voorlichting aan kinderen. De lezing wordt gehouden in de vergaderzaal van het Verkeerspark te Cas Corá, door de pedagoog drs R.Pieternella. De lezing is voor ouders van de leerlingen van de Berg Carmel school.

Het weer

LICHT TOT half bewolkt met een plaatselijke bui. Overwegend matige oostelijke wind. Weeroverzicht: In het Caribisch gebied bevinden zich momenteel geen storingen die voor het weer op de Benedenwindse eilanden van betekenis zijn. Door een lichte toename van de vochtigheid en onstabiliteit, zal echter voornamelijk in de ochtenduren een plaatselijke bui tot ontwikkeling komen.

WILLEMSTAD — Ter gelegenheid van het zesde lustrum kreeg Radio Hoyer gisteren niet alleen van de Staten, maar ook door minister- president Don Martina een waarderings- plaquette uitgereikt. Mevrouw Helen Visser- Hoyer nam die in ontvangst.

In een korte toespraak belichtte premier Martina enkele programma's van dit dertigjarige station die furore hebben gemaakt zoals de novela «Cadir, El Arabe», het informatieve «Marcha di Mundu», «Notisia Lokal» (met sirene), sterrenjachten, lokale muziekprogramma's, uitzendingen van Staten en Eilandsraad, «Djodjo ku Wanita» enzovoorts. Ook dacht hij terug aan de leus van weleer: «Pa probecho i progreso semper Mil Dies na bo radio».

WILLEMSTAD— De Antiliaanse Vereniging van Makelaars en Taxateur van onroerende goederen (AVMT) is gisteren officieel opgericht, op initiatief van vier lokale makelaars/ taxateurs. De vereniging is opgericht om de ontwikkelingen op het gebied van makelaars en taxatie in betere banen te kunnen leiden, gezien het toenemend aantal bureau's dat zich met dit werk bezig houdt. Een vereniging van deze bureau's is vooral belangrijk nu naar een eenheid in de tarieven gestreefd wordt. De oprichters van de nieuwe vereniging werken sinds 1 januari op één niveau.

Het doel dat de AVMT voor ogen heeft is in de eerste plaats het beter functioneren van het beroep, en het geven van goede voorlichting en begeleiding aan de leden. De begeleiding heeft ook een toeziende functie, waarbij gelet wordt op de juiste uitoefening van het beroep, terwijl de leden onderhevig zijn aan een beoordeling van de Raad van Toezicht en eventueel Tuchtcollege. Deze beide instanties bestaan uit deskundige niet-leden van de AVMT. Tevens streeft de vereniging naar wettelijke erkenning van het beroep en permanente beëdiging van de leden; voor het verrichten van diverse taken in de maatschappij, waar momenteel nog benoeming en beëdiging per geval plaatsvindt.

Aanvragen voor inschrijf- formulieren kunnen ingediend worden op naam van de vereniging, via postbus 631. Op de foto het momentn van installatie van de vereniging, met van links naar rechts mr A.V.Oster, notaris Van der Plank, mr Elvin Joubert, Edgardo Salas en I.Dieke.

Amigoe

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scherpenheuvel z/n
Curacao N.A.
Giro 440.000
Bankrek.: nr. 11-07-313
Algemene Bank N.V.
Bankrek.: nr. 874.825.10
Maduro & Curiel's Bank n.v.
CURACAO
Centrale (alle afdelingen)
672000

Directie: F.H. Oduber
Namens Antillean News Holding n.v.:
R.F. Snow

Hoofdredacteur:
Frans Heiligers
Overige leden Redaktie:
Toon van Dongen, Caroline Thode, Ronnie Rens, Laureen Ravelli-Schenk, Max Suart (sportverslaggever), Sheila Rhodes (secretaresse), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf).

ADVERTENTIE-AFDELING
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 7.30-16.00 uur;
Zaterdag 7.30-10.00 uur.
Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren voor 3 uur binnen zijn.
Advertentie-afdeling (acquisitie):
Ingrid de Maayer, Viola Bernardus en Janny Naaldijk.

ZOEKERTJES: verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 7.30-16.00 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.
Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag voor 12 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE
(ARUBA) N.V.
Nassaustraat 110,
tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redaktie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djiebie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Eileen Landsmark.

BONAIRE:
CORRESPONDENT:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154, tel.: 8627.

SINT MAARTEN:
Abonnement en Advertenties:
Vance James, kantoor: tel.: 2283 - 3040; huis, tel.: 3072.

SABA:
Correspondentie: Wilma Nijhof, tel.: 2321 of 2318.

ST EUSTATIUS:
Vertegenwoordiger / Correspondent: Kenneth Cuvalay, Tijgerweg 4A m.m.v. Mona Heyman.

DEN HAAG
CORRESPONDENT
Frans Kok (tel.: 070-614911)

HILVERSUM
CORRESPONDENTEN
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel.: 035-16151, toestel 319).

UTRECHT
Frans Croes (fotograaf).

WASHINGTON
Medewerker: Paul Comenencia (tel.: 202-4623933).

Persagentschappen: ANP en AP.
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, de Haagsche Courant, de Brabantse Pers.

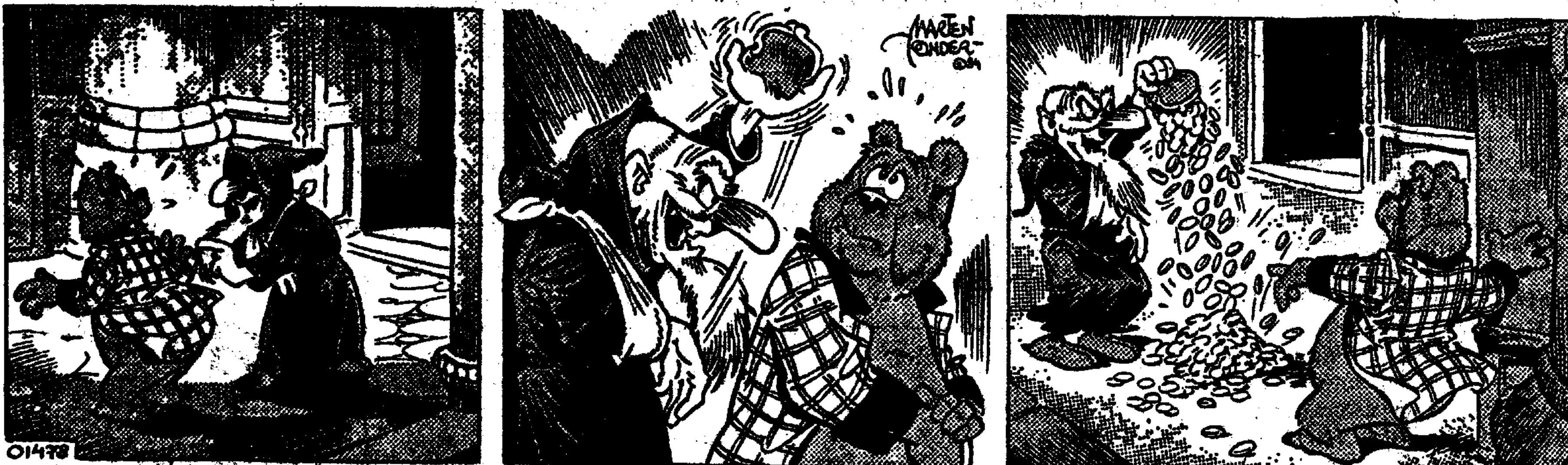
DRUKKERIJ: Rotaprint n.v.
DISTRIBUTIE (abonnementen)
Curacao: Districo n.v. tel.: 70503, 70504 en 70304.
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Girorek. nr. 208.000, Maduro's Bank rek. nr. 2[illegible]5.330.08 en ABN rek. nr 11.15.626.
Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire (Abonnementen en Incasso): mv. A. Wong - Loi - Sing, Noord Salinja.

Losse nummers 50 cent.
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen veertien gulden per maand.

Buiten Antillen (Nederland):
NAfl. 80,15 per maand (luchtpost) of NAfl. 24,00 per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

Heer Bommel en de zelfkant

Door Marten Toonder

01478 — Heer Bommel begaf zich met stijve benen in de richting van de keukendeur waardoor Tom Poes verdwenen was; maar hij verstarde toen hij plotseling een krassende stem achter zich hoorde.

"Een akelige boel, meneertje", sprak deze. "Kaaltjes hoor!"

Heer Ollie keek geschrokken om, en zag een zwarte gedaante staan, die hem met een scheve glimlach opnam.

"En geen geld", vervolgde deze. "Tut, tut! Maar je hebt toch een aardig fabriekje? Waarom ben je daar niet aan het werk?"

"D-dat mag niet", verklaarde heer Bommel met dunne stem. "D-die fabriek maakt levensgevaarlijk vuil. D-dat heb ik weg laten brengen zonder te weten waar naar toe. Ik k-kan niets meer, bedoel ik. Ik zit hier als Job op de mestvaalt, als u begrijpt wat ik bedoel".

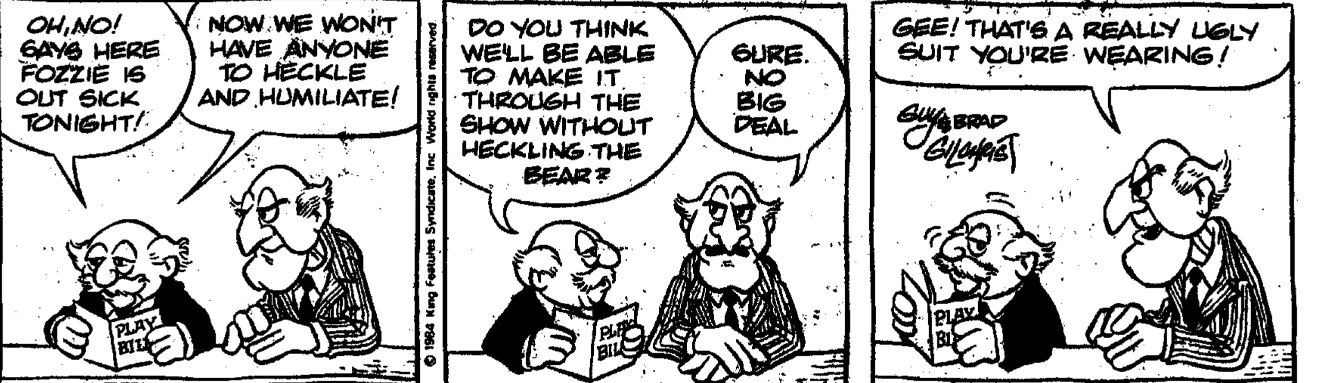
"Kom, kom", hernam de grijsaard. "Wie een fabriek heeft, is rijk! Wat kan jou dat vuil schelen? Weet je wat? Ik zal je bedrijfskapitaal geven, zodat je zaak weer draaien kan. Zeg maar wat het kosten mnoet. Geld speelt geen rol, dat weet je toch?"

Zo sprekende trok hij een beurs uit zijn pij en hield die omhoog.

"Het k-kan n-niet", mompelde heer Ollie. "Ik zeg toch, dat het levensgevaarlijk is? En Doddeltje is al weggelopen, omdat ze bang is..."

De andere luisterde echter niet. Hij opende de portemonnee en keerde die om, zodat er een eindeloze stroom goudstukken op de grond begon te kletteren.

RECHTER BRIET: WILLEKEUR NIET BEWEZEN

Tariefsbepaling met hulp medici

Artsen in beroep tegen KG-vonnis

WILLEMSTAD — De minister van Economische Zaken heeft bij het, bij Prijzenbeschikking, vaststellen van de tarieven voor huisartsen en medische specialisten, niet willekeurig gehandeld. Er is evenmin sprake van dat hij niet in alle redelijkheid tot deze tarieven had kunnen komen. Als een onrechtmatig handelen, zoals door de medici werd aangevoerd, kan de tariefsbepaling daarom niet worden betiteld. Dat is het (voorlopige) oordeel van rechter C.P. Briët. Hij stelde de medici in het kort geding dat zij tegen de minister aanspanden, dan ook in het ongelijk. De medici, zo vernam vanmorgen de Amigoe, gaan tegen het vonnis in hoger beroep.

De Curaçaosche Huisartsen-Vereniging, de Vereniging van Geneeskundigen Curaçao, Bonaire en de Bovenwinden en zeven individuele artsen spanden deze maand een kort geding aan tegen minister van Economische Zaken Betto Thomas. Zij verzochten daarin om buiten werking stelling van de Prijzenbeschikking van 10 februari van dit jaar. Deze beschikking trad op 1 maart in werking en omvatte de bepaling van maximum-tarieven voor de huisartsen en specialisten.

Advocaat van de medici, mr. Frank Promes, bracht vorige week tijdens behandeling van het kort geding naar voren dat de minister onrechtmatig zou hebben gehandeld door de prijzenbeschikking vast te stellen, omdat deze zich bij de beschikking baseerde op de Prijzenverordening en daarbij de verordening voor een ander doel aanwendde dan waarvoor deze oorspronkelijk bedoeld was. De vaststelling en uitvaardiging van de prijzenbeschikking noemde de advocaat een daad van willekeur en dus onrechtmatig.

Advocaat- generaal mr. Hans Vos, stelde op zijn beurt van oordeel te zijn dat de vordering niet ontvankelijk was, omdat de rechter de minister niet zou kunnen bevelen de prijzenbeschikking buiten werking te stellen. Een mening die door rechter Briët niet werd gedeeld. De rechter stelde in de overwegingen bij het vonnis dat hij niet inzag waarom bij wijze van ordemaatregel de minister geen bevel tot buitenwerking stelling van een door de minister zelf gegeven beschikking zou kunnen geven. De minister kan ter uitvoering van een dergelijk bevel immers bijvoorbeeld een intrekkings- beschikking geven, aldus rechter Briët.

Dat de minister met de Prijzenbeschikking uitsluitend en in hoofdzaak de inkomens van de huisartsen en medisch specialisten beoogt te reguleren, om zodoende te komen tot een herverdeling van de inkomens, achtte de rechter niet aan de hand van doorslaggevende argumenten bewezen. Zolang niet anders werd aangetoond, mocht aan de hand van een artikel uit de Prijzenverordening worden aangenomen dat de minister van oordeel was dat de medici hun diensten tegen zodanige prijzen aanboden dat het vragen van deze prijzen in strijd was met het in de Prijzenverordening beoogde algemene belang of dat dit dreigde te geschieden, meent de rechter.

Een begin februari bij de Staten ingediend en enkele dagen vóór behandeling van het kort geding weer ingetrokken wijzigings- ontwerp voor de Prijzenverordening, kwam ook aan de orde. Uit het wijzigings- ontwerp bleek duidelijk dat de regering ernaar streefde ook een inkomens-beleid te kunnen gaan voeren. Rechter Briët vond echter niet dat uit dit ontwerp of de bijbehorende Memorie van Toelichting bleek dat met de Prijzenbeschikking voor de artsen het voeren van inkomenspolitiek nagestreefd werd. Dat het algemeen bekend is dat de regering het voornemen heeft opgevat om de inkomens van de vrije beroeps- beoefenaren aan banden te leggen, werd niet met vaststaande feitelijkheden onderbouwd en was dus ongeschikt om uit af te kunnen leiden dat de prijsbeschikking iets anders ten doel had dan het beheersen van het prijspeil, aldus de overweging.

Een door mr. Promes ter zitting overlegde brief vond de rechter geen aanknopingspunten bevatten voor de stelling dat met de tariefsbepaling inkomenspolitiek werd bedreven. De brief was afkomstig van een commissie die belast werd met de uitwerking en formulering van beslissingen die op 1 november vorig jaar in de Raad van Ministers werden genomen. Voor wat betreft de tarieven van de vrije beroeps- beoefenaren besloot de Raad van Ministers slechts, zo bleek rechter Briët, deze tarieven onder prijscontrole te brengen in het kader van het te voeren prijs- en tarievenbeleid. De rechter kwam dan ook op grond van dit alles tot het voorlopig oordeel dat geenszins is aangetoond dat de minister van zijn bevoegdheid, zoals bepaald in de Prijzenverordening, gebruikt had gemaakt voor een ander doel dan waarvoor deze bevoegdheid werd gegeven.

Voor wat betreft de door de medici aangevoerde willekeur bij de bepaling van de tarieven, stelde mr. Briët vast dat de Prijzenverordening geen regels geeft waaraan de minister van Economische Zaken zich te houden heeft bij het aangeven van de maximum- of minimumprijzen voor het verrichten van diensten. Dit betekent dat de minister een grote mate van beleidsruimte heeft en dat een eenmaal door de minister vastgesteld tarief slechts marginaal door de rechter getoetst kan worden.

Dat bij het vaststellen van de huisartsen- tarieven werd uitgegaan van het tarief voor één consult en de overige huisaratsentarieven hieraan gerelateerd werden, zoals naar vo.en gebracht door advocaat- generaal Vos, werd door de medici ter zitting niet weersproken. Dit was ook niet het geval bij de de stelling van mr. Vos dat bij het consulttarief voor medisch specialisten, op basis van mededelingen van de internisten, uitgegaan was van een bedrag van 45 gulden en tarieven voor klinische opnamen en verrichtingen evenzo aan het consulttarief werden gerelateerd volgens een door de artsen zelf goedgekeurd verhoudingssysteem.

Met het oog op deze onweersproken gang van zaken en daarbij overwegende dat er geen redenen werden aangevoerd waarom de minister gebonden zou zijn het advies van de 'Commissie artsentarieven' te volgen, dan wel hiermee rekening te houden, kwam de rechter tot de overweging dat er geen sprake van willekeur was. Hij wees derhalve de eis van de medici af en veroordeelde hen in de kosten van het geding.

Mr Promes bevestigde vanochtend dat gisteravond op een vergadering met de artsen besloten is in beroep te gaan tegen dit vonnis. Hij heeft als hun advocaat twee weken de tijd om de grieven tegen dit vonnis op schrift te stellen en in te dienen het Hof van Justitie.

WILLEMSTAD — Ir Peter Smeulders gaf gisteren een uitleg over de mogelijkheden van windenergie op de Nederlandse Antillen. Hij vergeleek de brede scala van mogelijkheden hier, vergeleken met Nederland. De lezing was in het kader van een eerder in de middag getekend akkoord tussen de Universiteit van de Nederlandse Antillen, de Kodela en de Meteorologische dienst met betrekking tot onderzoek over windenergie.

Diefstal aan de Rozenweg

WILLEMSTAD — Uit een woning aan de Rozenweg zijn onbekenden binnengedrongen en hebben een bedrag van 400 gulden, een bedrag van 200 dollar en een grote hoeveelheid aan kostbare sieraden meegenomen waaronder diamanten, parels en edelstenen.

Statenvoorzitter Roy Markes:

Overleg minister-artsen van belang

WILLEMSTAD — Ondanks het feit dat de medici het kort geding dat zij tegen minister van Economische Zaken Betto Thomas aanspanden verloren, is Statenvoorzitter Roy Markes van mening dat hernieuwd overleg tussen de minister en de medici over vaststelling van de tarieven voor huisartsen en medisch specialisten, toch wenselijk is. Hij zal dit minister Thomas dan ook uitdrukkelijk in overweging geven, verklaarde Markes vanmorgen tegenover de Amigoe.

In een reactie op het vonnis dat gisteren werd gewezen in het kort geding dat twee artsenverenigingen en een aantal individuele artsen tegen de minister aanspanden, zei de Statenvoorzitter dat hierbij in feite geen sprake was van een echte overwinning. De medici waren weliswaar in het ongelijk gesteld: het is de Antilliaanse bevolking die de werkelijke verliezer is, was Markes van mening. Die zal het gelag moeten gaan betalen.

De kosten van de volksgezondheid zullen er namelijk niet minder om worden, voerde Markes aan. Die lopen nu al in de tientallen miljoenen guldens en zullen waarschijnlijk nog verder stijgen, voorzag hij. Markes voorspelde dan ook somber dat half 1985 hij zowel het Bestuurscollege als de minister van Financiën nog wel een smeekbede aan het adres van de artsen zag richten voor het aangaan van overleg.

Als toelichting op zijn voorspelling zei de Statenvoorzitter dat de hantering door de medici van de maximum- tarieven door de minister kon worden gecontroleerd. Dat is een vaststaand feit, zo voerde hij aan. Geen controle- mogelijkheid beschikt de minister of het departement van Economische Zaken daarentegen over de bijkomende kosten. Alhoewel hij niet verwacht dat de artsen nu het aantal consulten zullen gaan verhogen om toch aan een bepaald inkomen te geraken, moet wel voor ogen worden gehouden dat dit hoe dan ook niet te controleren valt. Evenmin kan invloed worden worden uitgeoefend op de para- medische kosten als bijvoorbeeld laboratoriumonderzoeken, functie- onderzoeken en röntgen-foto's. Het is niet geheel onwaarschijnlijk dat zowel het Land als de eilandgebieden in de toekomst aan para- medische kosten veel meer moeten gaan betalen dan voorheen het geval was.

Dat de medici besloten hebben tegen het vonnis in hoger beroep te gaan, verraste hem geenszins. Alhoewel hij geen jurist was, zei hij uit de overwegingen van het vonnis te hebben begrepen dat de medici voldoende ruimte hadden om in beroep te gaan.

Vergadering Staten gaat dinsdag door

WILLEMSTAD — De Statenleden hebben gisteren in de eerste ronde de gelegenheid gehad om hun standpunten ten aanzien van het financieel- economisch en sociaal beleid van de regering kenbaar te maken. Het PNP- Statenlid mr Mauris Larmonie had gevraagd om de regering allereerst een algemeen inleidend praatje te laten houden zodat veel concreter op een en ander ingegaan kon worden. Dat voorstel werd niet door de rest van de Staten overgenomen. Rond half twaalf gisteravond was de sprekerslijst afgelopen, nadat de vergadering 's ochtends om half elf was begonnen. Voorzitter Roy Markes schorste de vergadering tot dinsdagmorgen tien uur. Dan krijgt de verantwoordelijke ministers de gelegenheid om te antwoorden en te reageren op de spreekbeurten van de volksvertegenwoordigers.

Nieuwjaars-rite Rozekruizers op 25 maart

WILLEMSTAD— De Rozekruisers van Curaçao vieren zondag 25 maart de nieuwjaarsrite in Holiday beach hotel om vijf uur 's middags. Deze rite is gebaseerd op een als veertig eeuwen oude traditie uit het Oude Egypte om het begin van het nieuwe jaar te vieren op of omstreeks 21 maart, met het begin van de lente. De lente wordt beschouwd als het begin van een nieuw jaar en als het symbool van nieuw leven. De Rozekruisers zijn een niet- religieuze filosofische broederschap die het traditionele nieuwjaar met een symbolische viering herdenkt, waarbij de deelnemers eenvoudig voedsel tot zich nemen, als zout, maïs en ongegiste druivensap. Bij deze viering is er ook installatie van enkele nieuwe leden, waaronder Leo Doest, Erwin Nicolina, Hendrik Schotte, Leo King, Celsio Albertus en Robert Hodgson.

Boekenmarkt van de AMK

WILLEMSTAD— De Asosashon di Maestronan Kristian (AMK) organiseert zondag 8 april (in opvolging van de jaarlijkse kinderboekenweek) een boekenmarkt. Er is reeds contact opgenomen met lokale boekhandels, bibliotheken en de schoolleidingen. Ook het Catechetisch Centrum heeft medewerking toegezegd. Het ligt in de bedoeling van de AMK om met deze boekenmarkt de jeugd in de gelegenheid te stellen goede lectuur tegen lage prijzen te krijgen. Tijdens de boekenmarkt worden ook andere activiteiten ontplooid, als bijvoorbeeld een poppenkast. Op zeer korte termijn worden in verband met deze boekmarkt posters, stickers en folders in de omloop gebracht worden met als leus "Lesa un buki...dushi yu !".

In verband met deze markt wil de AMK zoveel mogelijk boeken vergaren. Eenieder die thuis (jeugd)boeken heeft en ze voor dit doel af wil staan, kan bellen op telefoon 611963 en de boeken worden dan afgehaald. De opbrengst van de markt is voor een behoeftige school.

Opheffing van bewakingsdienst op Hato

Sersensi vult taken politie-corps aan

WILLEMSTAD — Deels ter verlichting van de veelomvattende taken van de politie en deels ter aanvulling van de politie- taken, heeft het bestuurscollege een eilandswet opgesteld om de Centrale Bewakingsdienst een formeel karakter te geven. Daarvoor wordt de officiële naam dan ook Sersensi, wat staat voor Servisio Sentral di Seguridat.

De politie beschouwt de handhaving van de openbare orde, rust, veiligheid en bescherming van persoon en goed tot de primaire politie- taken. Die taak kan eilandelijke bewakingsdienst niet overnemen. Maar volgens het BC gaat die politietaak verder dan hetgeen men voor ogen heeft met Sersensi. Het werkterrein is bijvoorbeeld verschillend: waar Sersensi alleen op Curaçao werkt, heeft het politie- corps de hele Antillen als werkruimte.

"De Sersensi is belast met een deeltaak van de politie. Bovendien is zij beperkt tot de eilandelijke overheidssfeer en eilandelijke eigendommen. De Sersensi heeft niet tot doel vervanging van de politie, wat betreft haar politietaak. De taak van de Sersensi draagt veel meer een aanvullend karakter op die van de politie", aldus het BC in een schriftelijke toelichting op het voorstel voor een eilandswet. "Er dienen geen bezwaren te bestaan tegen het toekennen van een wettelijke basis voor de functionering van de Sersensi".

In het wetsontwerp wordt steeds gedoeld op een bewakings- ambtenaar, niet van een administratieve ambtenaar. De bewakingsdienst ressorteert direct onder het bestuurscollege als het bevoegde gezag. De gezaghebber bemoeit zich daar in eerste instantie mee.

Tot de taakstellingen behoren concreet bescherming van personen en goederen die via een eilandsbesluit nader aangeduid moeten worden, rustbewaring bij gebouwen en lokalen waar eilandsdiensten of scholen in zijn ondergebracht, bij de openbare baaien en andere terreinen die openbaar toegankelijk zijn, opsporing van strafbare feiten als buitengewoon agent van politie en andere karweitjes die in het verlengde daarvan liggen. Voor de leden van dit bewakingscorps moeten algemene regels bepaald worden op het gebied van de diverse vereisten, de rangen, de eisen van benoembaarheid enzovoort.

In bijzondere omstandigheden kan besloten worden de leden van het corps in te zetten bij andere gelegenheden. Als voorbeeld in de wet wordt genoemd bij de brandbestrijding. Het opmerkelijke daarbij is dat dit formeel nog altijd een Landstaak is, alhoewel de facto het al zo is dat er een eilandelijk brandweercorps is. Maar de nieuwe wet biedt de mogelijkheid aan brandweerlieden om de hulp van bewakers in te roepen. Dat moet dan wel gebeuren na overleg met het BC.

Op het moment dat deze wet van kracht wordt, houdt de aparte bewakingsdienst op het vliegveld Hato op te bestaan. Die wordt dan helemaal geïncorporeerd in de Centrale Bewaking.

Oud- politiemensen als de heren Calmes en Wilson staan aan het hoofd van deze bewakingsdiensten, respectievelijk de Centrale Bewakingsdienst en de Dienstorde en Bewaking Luchthaven.

Tele-Enfasis over ballonvlucht

WILLEMSTAD — In het programma Tele- Enfasis op TeleCuraçao wordt op maandag (19 maart) om half zeven een film vertoond over opwaartse druk. In de film wordt uitgelegd hoe een ballon kan vliegen en hoe de kracht geproduceerd wordt van de opwaartse druk.

GOA trekt bij de Staten in brief aan de bel

Lagere ambtenaren onevenredig gepakt

WILLEMSTAD— De voorgestelde maatregel van de regering voor inlevering van ambtenaren op de vakantie-toelage is zowel uit juridisch, ethisch, psychologisch en rechts- historisch oogpunt geen geëigende vorm van inlevering. De regering doet er dan ook beter aan na te gaan of onder handhaving van de volledige betaling van de vakantie- toelage niet een andere, geëigende vorm van inlevering door de ambtenaren mogelijk is. Dat ministers en bepaalde top- ambtenaren hun vakantie- toelage geheel of grotendeels kunnen inleveren betekent nog niet, dat ambtenaren in de lagere inkomens- groepen dit ook kunnen opbrengen. Zo stelt de Centrale Commissie voor Georganiseerd Overleg in Ambtenaren zaken (GOA) in een advies aan de Centrale regering.

De commissie kreeg op 19 december vorig jaar opdracht van de regering om advies te geven over een ontwerp lands- verordening voor de tijdelijke buitenwerking- stelling van het artikel terzake de vakantie- regeling. De regering verzocht een advies voor 1 januari van dit jaar. De commissie oordeelde dat het tijdspan veel te kort was voor "zo'n ingrijpend voorstel", en kon evenmin voldoen aan een rappel van de regering om vóór 20 janauri een advies uit te brengen. Het ontwerp is intussen al door de regering naar de Staten gestuurd ter behandeling, samen met een ander ontwerp, waarin voorgesteld wordt het staken van de vakantie- toelage van de ministers over 1984. Daarvóór had de regering ook contact met de eilandgebieden over dit ontwerp, die evenmin reageerden vóór de vastgestelde datum van 20 janauri. De GOA vernam van beide incidenten via de nieuwsmedia.

In een brief van 12 maart aan de Raad van Ministers zegt de GOA zich de ongerustheid van de regering te kunnen indenken, gezien de huidige sociaal- economische en financiele situatie. De commissie, zo wordt verder in de brief gesteld, kan zich niettemin niet verenigen met de visie van de regering.

Ten eerste —aldus het advies van de GOA— is de maatregel zeer laat genomen, namelijk op een moment waarop geen enkele ambtenaar er meer rekening mee kon houden. Een groot deel, waarschijnlijk het overgrote deel van het ambtenarencorps (zowel op Lands- als eilands- niveau) heeft reeds onkostengemaakt in 1983, met het oog op een verrekening van deze onkosten met de volledige uitbetaling van de vakantie- toelage in 1984. "Het gedeeltelijk niet- uitbetalen van de vakantie- toelage treft het ambtenaren- korps onevenredig hard met alle gevolgen van dien, vooral bij de lagere inkomens", aldus de GOA.

Deze beslissing getuig volgens de GOA van een "minder elegante" houding tegenover de ambtenaren. Aangezien de vakantie- toelage van de ministers over een kalenderjaar loopt (en die van ambtenaren van juni tot en met mei) kunnen de ministers wel rekening houden met een opschorting van de toelage tot het eind van dit jaar. Toen het onderhavige voorstel ingediend werd, waren reeds zeven van de twaalf maanden verstreken, waarover de toelage van de ambtenaren loopt, stelt de GOA.

Het is daarom ook evident, dat deze maatregel "vooral de lage inkomensgroepen heel zwaar zal treffen".

Dat de maatregel juridisch onjuist is, komt doordat het indruist tegen de door de LMA gewaarborgde toekenning van verlofs- bezoldiging. Een eventuele buitenwerking- stelling dient dan ook op zeer goede gronden te berusten, die volledige rechtvaardiginng geven. De regerings- nota inzake het sociaal-economisch en financieel- economisch beleid kan volgens de GOA niet dienen voor zo'n rechtvaardiging. De maatregel is ook psychologisch onjuist:

—de ambtenaar, in het bijzonder die met een lager inkomen, ervaart het als anatasting van verkregen recht;

—de maatregel zal een negatief uitstraling- effect hebben op het reeds aangetaste moreel van het ambtenarencorps:

—en dit gaat in tegen een vingerwijzing van het vonnis in de zaak die de ambtenaar Begga tegen de regering aanspande, dat een terugwerkende kracht geen negatieve werking mag hebben.

De verlofs- bezoldiging in de vorm van een vakantie- toelage is geboren uit een historisch compromis tussen regering en ambtenaren- vakbonden, waarbij het standpunt van de regering toentertijd zwaarder werd gewogen dan het belang van de ambtenaren bij de oude verlofregeling (zes maanden buitenlands verlof onder het genot van een vol salaris), aldus de GOA.

De commissie maakt de regering er tevens reeds op attent, dat de uitbetaling van de indexering in de vorm van een lumpsum een verdere aantasting betekent van de verlofs- rechten van de ambtenaar. Deze lumpsum is immers niet inbegrepen in het inkomen op basis waarvan de vakantie- toelage bepaald wordt. De uitbetaling van een lump -sum is in strijd met artikel 17 van de LMA, welke uitdrukkelijk bepaalt, dat de bezoldiging van de ambtenaar geschiedt overeenkomstig de daarvoor gestelde regels.

De commissie wijst in zijn advies eveneens op de negatieve gevolgen die de "aantasting" van het recht op vakantie- toelage (en dan met name de abrupte aantasting) kan hebben op de vakantie en vrijetijds- besteding van de ambtenaar. Naar de mening van de GOA heeft het tevens een indirect effect op de arbeids- verhouding zelf. "De vraag rijst of de keuze van een andere vorm en minder abrupte wijze van inlevering niet mogelijk is", stelt de GOA, "met behoud van hetzelfde of nagenoeg hetzelfde effect". De voorgestelde maatregel heeft trouwens ook negatieve economische gevolgen, doordat met het staken van de toelage de koopkracht van de ambtenaar aanmerkelijk verminderd: het economisch leven zal daarvan de gevolgen ondervinden.

"Het aanvaarden van dit ontwerp in deze vorm zal een gevaarlijk precedent scheppen voor de toekomst" stelt de GOA in zijn conlusies. Er wordt aanbevolen de bijdrage van de ambtenaren duidelijk te verwantwoorden tegenover de bijdragen die andere groepen in het economisch proces zullen leveren. Een zodanige verantwoording zal tezamen met een geëigende wijze en een geëigende vorm van inlevering tot gevolg hebben, dat de inlevering voor de ambtenaren op geen enkel bezwaar zal stuiten, aldus de GOA.

ALANA (Associatie van Antilliaanse Luchtvaart- maatschappijen) had een bestuurs- wisseling, waarbij tevens als gasten de heren David Kennedy voorzitter van de IATA, en de aftredende ALANA-voorzitter dr Valdemar Marcha. De wisseling vond plaats in het Curaçao Concord hotel. Het nieuwe bestuur wordt voorgezeten door de heer H. Lacroes, general manager van American Airlines voor Curçao en Bonaire. In het nieuwe bestuur hebben voorts zitting de heren Hernandez (LAV), Heldewier Vignon (VIASA), Arrazola (Avianca), Jesurun (Panam), Goedhart (SLM), drs ir Boom (ALM), Cardenas Eastern Airlines, De los Santos (CDA) en Charles van de BWIA.

Twee gewonden bij aanrijding op Mahoemaweg

WILLEMSTAD — Gisteren vond er tegen het middaguur een aanrijding plaats tussen twee auto's, omdat er geen voorrang was verleend. Hierbij raakten twee mensen gewond en moesten zich onder behandeling van hun huisarts stellen. De materiële schade bedroeg 4000 gulden. De bestuurder van de auto, die geen voorrang verleende, is niet in het bezit van een rijbewijs. De aanrijding vond plaats op de kruising F.D. Rooseveltweg Mahoemaweg.

WILLEMSTAD — Vanuit een toko aan de Mirla Plateweg zijn twee flessen whisky gestolen. De vermoedelijke dader is de 20-jarige O.G.M., die na de daad in zijn auto stapte en wegreed. De politie heeft hem nog niet kunnen inrekenen.

Commissie Karp:

Arabieren op West Jordaan-oever vaak bruut behandeld

JERUZALEM — Bij de behandeling van klachten van Palestijnse Arabieren tegen Israëlische soldaten en joodse kolonisten is de Israëlische politie in de bezette gebieden vaak traag en gebrekkig te werk gegaan. In gevallen waarbij Palestijnse Arabieren op de bezette westelijke Jordaanoever door schoten van Israëlische burgers werden gedood, heeft de politie niet de vereiste voortvarendheid en vastberadenheid getoond. Aldus Rob Simons in de Haagsche Courant.

Tot deze conclusies is de Israëlische regeringscommissie gekomen, die onder leiding van plaatsvervangend procureurgeneraal Karp een onderzoek heeft ingesteld naar misdrijven die joodse kolonisten op de westelijke Jordaanoever tegen Palestijnse Arabieren hebben begaan.

Hoewel het rapport van de commissie al anderhalf jaar geleden voltooid werd, is het pas onlangs door de regering aan de openbaarheid prijsgegeven.

De Karp-commissie heeft in totaal zeventig klachten van Palestijnen tegen Israëlische militairen en joodse kolonisten onderzocht over bedreiging met wapens, gewapende aanvallen, huisvredebreuk en schade aan eigendommen. 53 daarvan bleven zonder resultaat, zo blijkt uit de dossiers. Slechts in vijftien gevallen kwam het tot een rechtzaak.

In een groot aantal gevallen werden Palestijnen door kogels van Israëlische militairen in hun hoofd of bovenlichaam getroffen. Dit in schril contrast met de instructies: eerst waarschuwingsschoten in de lucht en pas als dat niet helpt gericht schieten op de benen.

Verweer

Ter verweer tegen de zware kritiek van de regeringscommissie wijst de politie op personeelsgebrek, verkeerde prioriteiten, taalproblemen en de vijandelijke houding van de Arabische bevolking op de westeli ke Jordaanoever. Men erkent de tekortkomingen, wel maar wenteIt de verantwoordelijkheid af op het leger, dat orde en wet in de bezette gebieden moet handhaven.

Voorzitter Harel van de raad van joodse nederzettingen op de westelijke Jordaanoever heeft de bevindingen van de commissie als 'een politiek manifest onder een juridisch dekmantel' veroordeeld. Harel sprak over 'een misleidend rapport, dat met geen woord over het gooien van stenen, granaten en molotov-cocktails rept'.

Ter afscherming tegen de golf van kritiek heeft de regering direct na het openbaar worden van het rapport al een aantal richtlijnen voor de handhaving van de wet en de openbare orde in de bezette gebieden uitgevaardigd. Hierin wordt er de nadruk op gelegd dat alleen leger en politie gerechtigd zijn de wet in de bezette gebieden te handhaven.

De regering zal de politiemacht in de bezette gebieden versterken en wetsovertreders, zoals Arabische stenengooiers en joodse kolonisten die Arabieren aanvallen, harder aanpakken.

Maar het recht op zelfverdediging van de joodse kolonisten, die met automatische wapens zijn uitgerust, is door de regering wederom bevestigd.

Tot zover Rob Simons in de Haagsche Courant.

WILLEMSTAD — De werknemers van het juweliersbedrijf Spritzer & Fuhrmann, aangesloten bij de vakbonden CFW en BTS&F, hebben gisteren in een gezamenlijke ledenvergadering van de bonden, een onlangs bereikt principe- accoord aanvaard. Het principe- accoord met betrekking tot een cao voor de werknemers, werd begin deze maand door de onderhandelings- delegaties in bijzijn van waarnemend Landsbemiddelaar mr. Migda Schill-Maria bereikt. Het cao-protocol zal, naar verwacht wordt, maandag door de partijen worden ondertekend.

Juristen-vereniging opgericht

WILLEMSTAD — Gisteren is ten overstaan van notaris Thesseling de Antilliaanse juristen- vereniging opgericht. Tot de oprichting van de vereniging is besloten om een verband te creëren voor enkelen honderden juristen die op de Nederlandse Antillen werkzaam zijn.

De vereniging stelt zich ten doel alle juristen werkzaam op de Nederlandse Antillen in verschillende juridische branches periodiek bij elkaar te brengen in congressen en studie- bijeenkomsten. Op 30 maart organiseert de vereniging een congres gewijd aan de effecten van de totstandkoming van de unie van de Nederlandse Antillen voor de verschillende disciplines.

In de zestiger jaren heeft reeds een dergelijke vereniging bestaan onder de naam Antilliaans Juridisch Genootschap. Men heeft gekozen voor het oprichten van een nieuwe vereniging omdat reeds in 1974 het Genootschap niet meer functioneerde.

Vrouwen-emancipatie thema van verkiezingscampagne

Gary Hart: charme en veel opportunisme

WASHINGTON — OPEENS IS Gary Hart de rijzende politieke ster in de Verenigde Staten. Hij won de voorverkiezing van de Democratische Partij.

De in de opiniepeilingen ver voor liggende Walter Mondale werd geklopt. Het is alsof een groot deel van Amerika als bij toverslag in een van de mannen op de achtergrond zijn nieuwe president heeft herkend. Zo begint Marc de Koninck een beschouwing in De Gelderlander.

Zo ver is het natuurlijk nog lang niet. Maar Mondale heeft wel het stempel van 'de onvermijdelijke winnaar' verloren. In eens is daar de veel charmantere verschijning Gary Hart. „Wat een verbijsterende overwinning", riep hij uit met zo'n jongensachtige lach die veel Amerikanen onweerstaanbaar achten.

Zo onverwacht kon de zege voor hemzelf echter niet zijn. „Ik weet dat ik president van Amerika word, ik weet het gewoon", zei hij onlangs na de allereerste voorverkiezing in Iowa, waar hij zich voor het eerst onderscheidde met een tweede plaats (na Mondale).

Gary Hart heeft zich in de tien jaar dat hij nu Amerikaans senator is, laten kennen als een afstandelijk en berekenend man, maar tegelijkertijd erg verlegen.

Gecombineerd met zi n knappe en atletische verschijning en een toch wat voorzichtige, bijna brekelijke manier van bewegen, leverde dat hem in 1979 de titel 'Een van de tien meest sexy Amerikaanse mannen' op (uitgereikt door het blad Playgirl).

FEMINISME

Gary Hart heeft zijn sex appeal weten te combineren met een serieuze politieke vereenzelviging met het feminisme. Vrouwenemancipatie heeft hij tot thema van zijn verkiezingscampagne gemaakt.

Voor het overige is zijn politieke lijn conservatiever geworden. Een president Hart zou de Amerikaanse defensiebegroting maar half zo snel laten groeien als president Reagan nu doet, maar dat is altijd nog 5% reële stijging per jaar.

Wel wil Hart - evenals trouwens Mondale en alle andere democratische presidentsgegadigden - een minder harde toon aanslaan tegen de Sowjet-Unie en 'onderhandelen over een wederzijdse bevriezing van de kernbewapening'. In het Midden-Oosten is onvoorwaardelijke steun aan Israël zijn uitgangspunt.

DUN RESULTAAT

Gary Hart noemt zich graag de man van de nieuwe ideeën (niet links, niet rechts, maar op de toekomst gericht) en de kandidaat van de jongere generatie. Een nader onderzoek van zijn gedachtenwereld levert vaak een nogal dun resultaat op. Hij zegt bijvoorbeeld een samenleving met meer mededogen jegens de armsten te willen, belastingen zou Hart niet zozeer willen verhogen of verlagen, maar 'vereenvoudigen'.

En de sociale voorzieningen, waarvan ook in de Verenigde Staten de kosten de pan uitrijzen, wil hij na de bezuinigingen door de regering Reagan niet zozeer opnieuw uitbreiden, maar 'hervormen'.

Een meer uitgesproken standpunt heeft Gary Hart inzake Midden-Amerika, waar hij de militaire hulp aan El Salvador wil afkappen zo lang de rechtse tereurbendes er actief zijn. Hij zou ook de CIA-hulp aan de rechtse rebellen tegen het links-Sandinistische bewind in Nicaragua stopzetten.

Zonder enige verdachte kantjes is deze 'waarschijnlijk intelligentste van alle Amerikaanse senatoren' ook niet. Enig opportunisme was hem niet vreemd, toen hij zich in 1981 liet inschrijven als marinereservist.

Het was een symbolische daad, want feitelijke oproeping is uitgesloten. Maar het feit dat hij nooit in dienst is geweest zag Hart blijkbaar als een 'ongunstige vermelding' in zijn politieke loopbaan.

HERENIGING

Gary Hartpence (zoals hij eigenlijk heet) werd in Kansas geboren als zoon van een godvrezend boerenechtpaar van Engelse afkomst. Al tijdens zijn rechtenstudie trouwde hij met zijn huidige vrouw Lee Ludwig. Het huwelijk is tweemaal voor enige tijd onderbroken geweest.

De laatste hereniging dateert van eind 1982, twee maanden voor Hart zich kandidaat stelde voor het Amerikaanse presidentschap. In 1972 was Gary Hart de campagneleider voor democratisch presidentskandidaat George McGovern (die ook dit jaar weer meedoet).

In 1974 werd hij verkozen in de Amerikaanse Senaat.

Tot zover Marc de Koninck in De Gelderlander.

HART

Triduüm St Jozef parochie op Barber

WILLEMSTAD — De St. Jozef- parochie van Barber zal op 17, 18 en 19 maart een triduüm houden in verband met het St. Jozef- feest. Het onderwerp van deze drie dagen zal zijn: het gezin.

Op zaterdag 17 maart zal er om zeven uur 's avonds een H. Mis opgedragen worden, waarin Lelia Peternella- Pieters Kwiers de lezing zal verzorgen. De zang neemt het charismatica- koor voor hun rekening onder leiding van Otilio Reina.

Zondag 18 maart is er een H. Mis om negen uur 's morgens, waarin het hoofd van de St. Jozef basisschool, Chrisma Francisco, de lezing zal verzorgen. De muzikale omlijsting is in handen van Sixta Rooi met het koor Pax Christie.

Maandag 19 maart wordt er een pontificale hoogmis opgedragen om zeven uur 's avonds. De preek wordt verzorgd door de bisschop van Willemstad, monseigneur Wil Ellis, de zang door het koor van Barber, St. Cecilia, onder leiding van Reginald Yankey.

Alle parochianen van Barber, vereerders van St. Jozef, maar vooral de mannen worden uitgenodigd voor het bijwonen van het triduüm.

ARUBA AGENDA

LOSSE NUMMERS OP Aruba dagelijks verkrijgbaar bij:

ORANJESTAD: Zepp Wever, La Fama, Piet Soda Fountain en Refresqueria Ingrid.

NOORD: Panaderia Turibana.

SAN NICOLAS: Nicolas Store; De Wit Stores in Sheraton hotel; Van Dorp in Americana; Holiday Inn Drugstore en Van den Berg Giftshop in Dr. Horacio Oduber Hospitaal.

KANTOORUREN: 08.00-12.00/14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333 (drie lijnen).

Voor spoedgevallen na kantoortijd: 22950, 21639 en 22316.
Pageboy: 027-774.

Bankrek. nr.: 248-1 Barclays Bank.
Taxicentrale: 24 uur per dag, tel.: 22116 of 21604.

POLITIE: 100.

ALARMCENTRALE: 115.

BIOSCOPEN: geen voorstellingen

***

BOTICA'S Oranjestad: Santa Cruz, tel.: 28028. San Nicolas: San Lucas, tel.: 45119.

...

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera: tel.: 28288/25543; Savaneta en Brazil: tel.: 47020/48301; San Nicolas: tel.: 45906; Dakota: tel.: 29008 (wijkgebouw), 24444 (kantoor).

...

WACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad, Sta. Cruz, Paradera en Noord: dokter B.A.R. Heinze, tel. 24783.
San Nicolas en Savaneta: dokter O.L. Ponse, via Centro Clinica San Nicolas, tel.: 48833

WEEKEINDEDIENST tandarts van zaterdag 12.00 uur t/m maandag 08.00 uur gelieve telefoniste Dr. Horacio Oduber Hospitaal op te bellen, tel.: 24300.

(voor brandgevallen, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115).

...

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTRE: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

ESSO SERVICE CENTRE (Oranjestad): **24.00 uur per dag geopend** (alleen gesloten van zondag 20.00 uur tot maandagmorgen 07.00 uur).

DOKTER HORACIO ODUBER HOSPITAAL (tel.: 24300): bezoekuren 15.00-15.45/18.30-19.30 uur.

ALLIANCE FRANÇAISE D'ARUBA: iedere maandag van 19.30-20.30 uur cursus voor gevorderden; dinsdag van 19.30-20.30 uur conversatielessen; woensdag van 19.00-20.00 uur cursus voor beginners - Colegio Arubano.

DON BOSCOCLUB: 20.30-21.30 uur gelegenheid club te bezichtigen - San Nicolas.

SPORT
SOFTBAL: 19.15 uur Athletics vs Brasil Stars: 21.00 uur Ballantine CH vs Loteria del Zulia - stadion.

...

ZATERDAG
DIVERSEN
DON BOSCOCLUB: 17.00 uur off. opening met een poppenkast- voorstelling voor de kleintjes, gevolgd door een culturele show en tot slot een disco voor de jeugd - San Nicolas.

SPORT
SOFTBAL: 16.00 uur Mansur vs Loteria del Zulia - Kibaima.

KARATE: 15.00 uur toernooi "Catter and Pinnion Form" - San Nicolas Sportcentrum.

VOETBAL (toernooi Copa Bicentenario Simon Bolivar): 20.00 uur Bubali vs Sportboys - stadion.

BIBLIOTHEEK ALLIANCE FRANÇAISE: om de twee weken op maandag geopend van 16.00-18.00 uur - Bilderdijkstraat 13.

OPENBARE BIBLIOTHEEK (Oranjestad): openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 09.00-12.00/13.30-20.00 uur; dinsdag van 09.00-12.00/13.30-17.00 uur; donderdagavond gesloten en 's middags open van 13.30-17.00 uur.

FILIAAL SAN NICOLAS: openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 09.00-12.00/13.30-17.30 uur; dinsdag van 13.30-17.30 uur; donderdagavond de hele dag gesloten.

BIBLIOTHEEK CENTRO DI BARIO DAKOTA: dinsdag en vrijdag van 16.00-20.00 uur geopend.

STICHTING TOT BEVORDERING VERANTWOORD OUDERSCHAP (Famia Planea): dagelijks van 08.00-12.00/13.00-16.00 uur - Medical Centre, Bernhardstraat 75, San Nicolas, tel.: 48833, toestel 219/225.
Bij de praktijken in het Wit Gele Kruisgebouw: dinsdag 10.00-12.00 uur te Noord 66, tel.: 23425; 13.00-14.00 uur te Oranjestad, Koningstraat/Emmastraat, tel.: 23168; woensdag: 13.00-15.00 uur te Santa Cruz 39C, tel.: 28288; donderdag: 10.00-12.00 uur te Pampoenastraat 15, Dakota.
Centro di Bario Dakota, Pampoenastraat 19, tel.: 23822; donderdag: 08.00-10.00 uur.
Club Caiquetio, Paradera 47A, tel.: 24280; dinsdag: 08.00-10.00 uur.

BUREAU VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIJKHEDEN (Zuidstraat 7A, tel. 23145): open maandag t/m vrijdag van 07.30-12.00/13.30-17.00 uur.

LIGA DI MARIA (San Nicolas): iedere maandagochtend van 08.00-12.00 uur kan pakjes Ayudo Social opgehaald worden - Milagrosa Center, Theresiaplein 6.

SHASA (Stichting Hulp aan Slechthorenden Aruba), Engelandstraat (Lionsgebouw t/o Eagleclub), is dagelijks geopend van 08.30-12.00/13.00-16.30 uur.

***

TELEARUBA

VRIJDAG: 17.30 Littlest Hobo: 18.00 The Flintstones: 18.30 Family Classics: 19.00 Telenovela: Ronda de Piedra: 19.30 Cocktail Musical; 20.00 Telenoticias: 20.30 Programa cu dokter Martina (Acupuntura); 21.00 Wrestling; 22.00 Movie of the Week; 23.30 Resumen di Noticias; 23.35 Sluiting.

ZATERDAG: 17.00 The Muppet Show; 17.30 The Pink Panther Show: 18.00 Dukes of Hazzard: 19.00 Progr. di RVD: 19.30 National Geographic (Gold): 20.30 Instituto di Cultura (Significacion di Himno y Bandera): 22.00 Estreno: 22.00 Estreno: 23.45 Sluiting.

Klachten over eenzijdige kritiek

Geringe opkomst ATIA-achterban

ORANJESTAD — Met inbegrip van het bestuur was gisteravond nauwelijks tien procent van de leden van de Arubaanse Vereniging voor Handel en Industrie (ATIA) in de vergaderzaal van de Kamer van Koophandel bijeen voor de aarvergadering. De geringe belangstelling was dan ook oorzaak dat het merendeel van de agendapunten vlot afgehandeld konden worden. Het belangrijkste besluit van de vergadering was dat de contributie met vijftig procent wordt verhoogd en van 200 gulden per jaar naar 300 gulden gebracht.

Voorzitter Glenn Robles gaf in zijn uiteenzetting inlichtingen over het beleid van de ATIA afgelopen jaar. Hij ging in op de kritiek die de laatste weken nog al gehoord wordt waarom de ATIA de maatregelen van de centrale regering openlijk en zwaar aanvalt, terwijl men nauwelijks iets hoort over kritiek op het eilandelijk beleid, dat ook niet om te juichen is. De heer Robles wees erop dat het eilandsbestuur in verschillende vergaderingen met de handel op deze toestand is geweest, terwijl dit ook geschiedde in de gesprekken met politieke partijen. Bij de bestuurs- verkiezing werd Glenn Robles tot voorzitter herkozen. Voorts werden als bestuursleden herkozen — de functies worden in de eerstvolgende bestuurs- vergadering verdeeld — Harold Malmberg, Jan H. Ponson, Emile de Cuba, Hans Henriquez, Leon Connor, Hans Schnog, Norman Kuiperi en Jan Schilders, terwijl als nieuwelingen in het bestuur werden gekozen: John Mansur en Oslin Toppenberg.

AMERICA LATINA

BRASILIA — Onder-minister Joao Baena Soares heeft na zijn verkiezing tot secretaris van de Organisatie van Amerikaanse Staten (OAS) verklaard dat hij deze taak vooral als een administratieve ziet. Hij erkende dat hij gekozen werd op een moeilijk ogenblik voor de OAS. Maar dat moet er de oorzaak niet van zijn dat men de moed verliest, zei hij. Hij hoopt een bijdrage te kunnen leveren aan het efficienter maken van de OAS. De 52-jarige Braziliaanse politicus toonde zich voorstander van het uitbreiden van de dialoog, maar is bezorgd over het feit dat er geruchten de ronde doen dat de Verenigde Staten zich uit de OAS zouden willen terugtrekken. Zijn uitverkiezing betekent volgens waarnemers een nieuwe etappe voor Brazilië, omdat dit land zich in het verleden altijd erg stil heeft gehouden als het ging om deelname in functies in internationale organen.

***

WASHINGTON — Alejandro Orfila heeft een pleidooi gehouden voor het verlenen van politieke bevoegdheden aan zijn opvolger als secretaris van de Organisatie van Amerikaanse Staten (OAS). In die functie is de Braziliaanse onder-minister Joao Baena Soares gekozen en wel met algemene stemmen. Orfila bood eind verleden jaar zijn ontslag aan, kennelijk ook omdat hij zich niet meer gelukkig voelde op de secretarispost bij de OAS, omdat deze gezien werd als een zuiver administratieve taak, terwijl Orfila er een andere inhoud aan wilde geven. Orfila wordt niet moe te verwijzen naar de functie welke hij in dit verband voorbeeldig vindt, namelijk die van secretaris van de Verenigde Naties. De VN-secretaris heeft buiten zijn administratieve taak ook bepaalde bevoegdheden om politieke initiatieven te nemen. Maar in kringen van de OAS is men daar bezorgd voor omdat men bang is dat een dergelijke functionaris al gauw in handen van de grootmogendheid zou vallen, namelijk de VS, en voor alles wil men voorkomen dat de VS een te grote rol gaan spelen in de OAS.

***

LIMA — Vier Peruviaanse vakbondscentrales hebben overeenstemming bereikt over een algemene staking op 22 maart waaraan volgens plan meer dan een miljoen arbeiders moeten deelnemen. Men kwam een twaalf punten tellend actieprogramma overeen. De actie moet 24 uur duren. Volgens de minister van Arbeid, Joaquin Leguia, heeft deze staking een behoorlijk grote politieke inhoud. De regering zal de geeigende maatregelen nemen om degenen die willen werken de nodige bescherming te verlenen. De werkloosheid in Peru is boven de 20 procent gestegen. Samen met de verborgen werkloosheid komt men nu uit op 34,7 procent werklozen.

***

CARACAS — Ongeveer 700 gedetineerden hebben bij een opstand in de jeugdgevangenis Los Teques in Venezuela brand gesticht, waarbij de nodige schade werd aangericht. Er vielen twintig gewonden bij de opstand. Deze brak uit toen de autoriteiten een onderzoek instelden naar de aanwezigheid van marihuana en steekwapens in de gevangenis. Daarvan waren de jongelui niet gediend.

***

MONTEVIDEO — Bi het slot van de carnavalsviering in de hoofdstad van Uruguay, Montevideo, zijn twintig gewonden gevallen, onder wie een commissaris van politie en twee andere politie officieren. Er werden zo'n honderd arrestaties verricht. Een en ander deed zich voor in een volkswijk aan het einde van de carnavalsviering tijdens een optocht met muziek welke van Afrikaanse oorsprong is. Het is een heel populair feest. De moeilijkheden begonnen toen men met stenen en wat dies meer zij naar een politiecordon gooide dat was opgetrokken omdat er tegen de regering gerichte leuzen waren geschreeuwd.

***

BILBAO — Een paar honderd mensen hebben in het Spaanse Bilbao geprotesteerd tegen de schending van de mensenrechten in Paraguay. Dit naar aanleiding van een rapport van Amnesty International waarin men er op wijst dat de mensenrechten stelselmatig al jarenlang worden geschonden in Paraguay, waar al meer dan dertig jaar dictator Alfredo Stroessner aan de macht is.

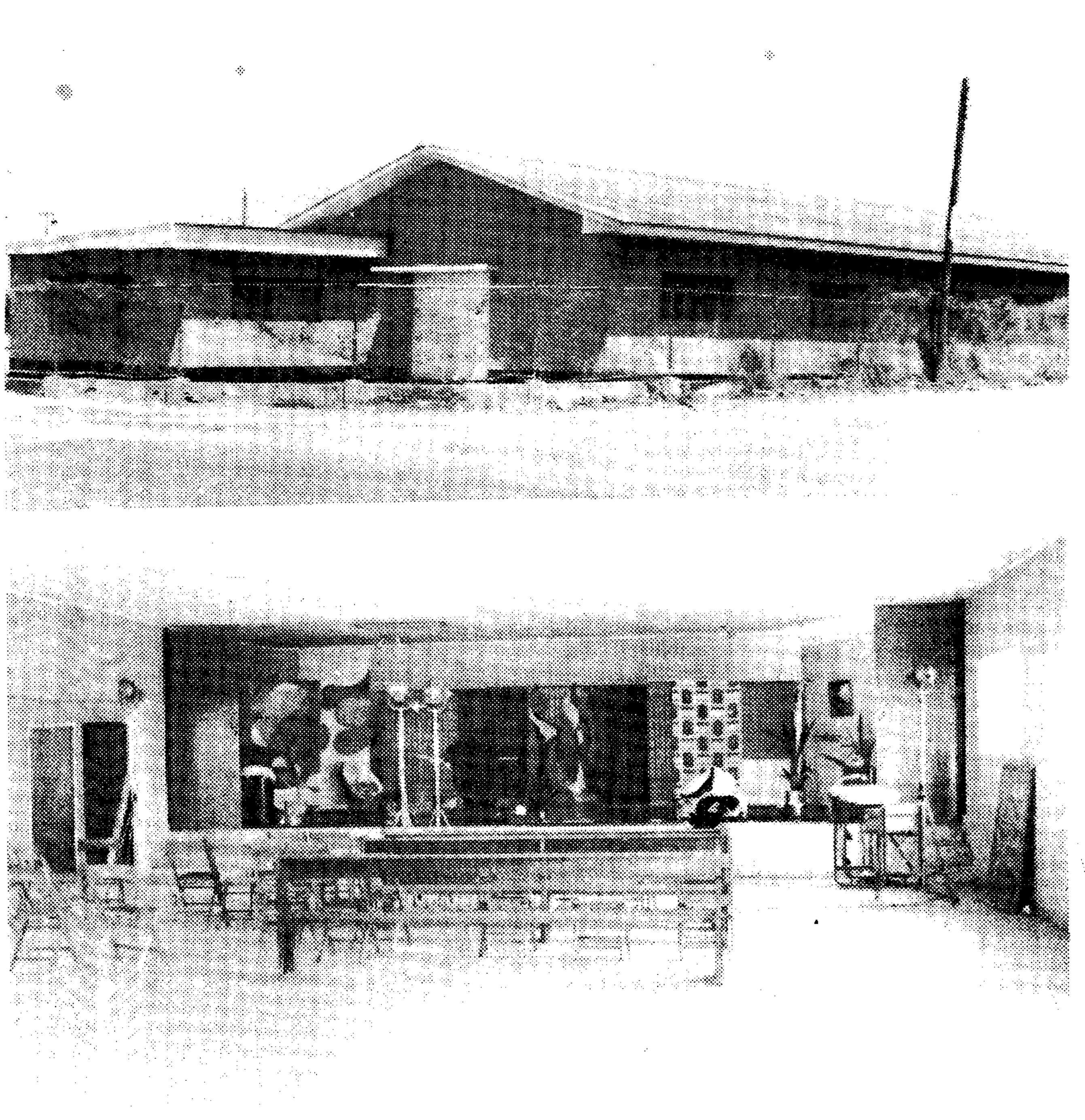
***

CARACAS — President Jaime Lusinchi van Venezuela heeft op de gouverneurs van de de verschillende staten een dringend beroep gedaan om zich te houden aan de oproep tot versobering op administratief gebied, zoals die is bevolen door de centrale regering. Wegens zijn grote Venezolaanse schuld aan het buitenland staat het land er moeilijk voor. Drastische bezuinigingen zijn door de pas aan de macht zijnde president Lusinchi ingevoerd.

***

BUENOS AIRES — President Raul Alfonsin van Argentinie zegt zich niet bezorgd te maken over de sombere voorspelling van zijn partijgenoot Roberto Sanmartino, dat Alfonsin zijn ambtstermijn niet zal volmaken. Dit als gevolg van een door Sanmartino verwachte staatsgreep. De Argentijnse president zei dat hij dit geen prettig idee vindt, maar dat hij zijn gang zal blijven gaan en zich niet laat afleiden van zijn opzet om de democratie voor eens en voor goed te vestigen in Argentinie. Sanmartino baseerde zijn mening onder meer op de politiek-economische problemen waarvoor het land zich geplaatst ziet. Volgens het parlementslid Sanmartino is er al sprake van een plan om onrust in Argentinie uit te lokken om zo de regering te «destabiliseren». Hieraan levert het internationale bankwezen met hun hoge eisen voor leningen een belangrijke bijdrage, zo meent Sanmartino.

***

SAN NICOLAS — De Don Bosco- club in San Nicolas zal morgenmiddag 5 uur — na anderhalf jaar verbouwings- werk aamheden — de deuren weer openen. Met financiële hulp van Cede-Antiyas en Federatie Antilliaanse Jeugdzorg werd een bedrag van ongeveer 35 duizend gulden aan verbouwings- werk aamheden besteed. Vanavond van half negen tot half tien heeft het publiek de gelegenheid de Don Bosco- club van binnen en buiten te komen bezichtigen. Op bijgaande foto's: de Don Bosco- club van buiten en binnen gezien.

Volleybal-competitie

SANTA CRUZ — In de sporthal te Santa Cruz ging de volleybal- competitie die door IDEFRE wordt georganiseerd voor personeel van overheidsdiensten, van start. Er moesten tien partijen worden gespeeld maar de Landsradiodienst schitterde door afwezigheid waardoor maar zes partijen gespeeld konden worden. De teams in groep A, die naar de finale gaan, zijn: Brandweer met geen een verloren wedstrijd en zes punten en Inspectie der Belastingen met vier punten. Nu de heren aan de beurt zijn geweest, beginnen vanavond zeven uur in de Sporthal de dames volleybalwedstrijden.

Bezuinigingsplannen BC ter studie

ORANJESTAD — Het Bestuurscollege van Aruba heeft afgelopen dinsdag uitvoerig en lang met de hoofden van dienst gesproken om mogelijke maatregelen ter bezuiniging. Zoals bekend wordt verwacht dat het eilandgebied Aruba eind van dit jaar een tekort van vijftig miljoen gulden zal hebben. Reeds eerder heeft het BC alle hoofden van dienst verzocht te laten weten op welke wijze op de begrotingen van hun diensten bezuinigd kan worden.

Onder leiding van gedeputeerde van Financiën Efraín de Kort zullen nu de verschillende voorstellen en het gesprek van dinsdag geëvalueerd worden, waarna het BC kan besluiten wat voor bezuinigings- maatregelen worden genomen.

Besluit benoeming Engelbrecht nog niet genomen

ORANJESTAD — Naar aanleiding van recente berichten dat de chirurg dokter Engelbrecht door het Bestuurscollege benoemd zou zijn tot waarnemend hoofd van de Gezondheidsdienst liet gedeputeerde Frank Croes — aldus Telenoticias — weten dat nog geen beslissing is genomen. Dokter Engelbrecht zou eventueel de opvolger van dokter Ceril Zaandam moeten worden die als waarnemend hoofd ontslag nam omdat met hem en zijn voorstellen geen rekening wordt gehouden. Reeds eerder liet gedeputeerde Remy Zaandam weten het niet eens te zijn over de wijze waarop zijn broer, dokter Zaandam, wordt behandeld.

Justitieel onderzoek naar herkomst cocaïne

ORANJESTAD — De Venezolaanse televisie- nieuws- uitzendingen maken nog steeds iedere dag melding van het onderzoek dat gaande is naar de herkomst van de 132 kilo cocaïne die in beslag werd genomen. Hierbij wordt ook steeds weer de naam Aruba genoemd als eiland waar naar toe gevolgen werd of waar enige van de verdachten zouden kunnen verblijven. Gisteravond sprak de echtgenote van de door de Venezolaanse justitie gezochte piloot Gary Williams Lugo en zijn advocaat Alexis Hurtado. Zoals bekend zou Gary Williams Lugo eergisteren een conferentie (pers) te Maiquetía willen houden om nog eens te bewijzen dat hij niet bij de handel in verdovende middelen betrokken is, doch op het laatste ogenblik verscheen hij niet. Zijn vrouw stelde ervan overtuigd te zijn dat hij zich nog in Venezuela bevindt.

Voorts kwamen gisteravond in het nieuws drie piloten die aangehouden werden in verband met deze zaak, waarbij ook vijf vliegtuigen eigendom van de voormalige luchtmacht- kapitein F.O.P. grondig onderzocht worden door de autoriteiten. Onder hen was de piloot J.S. die sedert een half jaar regelmatig vliegt voor het Concorde casino op Aruba. Zij ontkennen allen iets met de handel in verdovende middelen te maken te hebben. In Maracay werd eergisteren bij inval in de woning van A.G., die een partner van F.O.P. zou zijn, een groot geldbedrag alsmede andere waardevolle documenten en crediet- kaarten tot een bedrag van vier miljoen dollar in beslag genomen.

Op Aruba worden door de justitiële autoriteiten de gebeurtenissen in Venezuela goed in de gaten gehouden. Via officiële kanalen werd hierover niets vernomen. Vooral het verkeer met kleinere vliegtuigen van Aruba naar Venezuela en vice versa heeft alle aandacht.

PPA klaagt De Ruyter (AHATA) aan

ORANJESTAD — Het ziet er naar uit dat door de heer Ronny Brete (Produron) opgenomen en aan de pers verstrekte vraaggesprek met AHATA- voorzitter Jan de Ruyter, waarbij de PPA fel wordt aangevallen en verder geheel in het persoonlijk vlak lag, een staartje gaat krijgen. In eerste instantie zond de PPA een telegram aan de AHATA om te vragen of de AHATA achter deze verklaringen van haar voorzitter staat, terwijl de heer De Ruyter een telegram kreeg waarin rectificatie van zijn ongegronde beschuldigingen wordt geëist.

Later besloot de PPA bij de justitie klachten tegen de heer De Ruyter in te dienen. Dit zou vandaag in de loop van de dag geschieden. In PPA- kringen vindt men de beschuldigingen van de AHATA- voorzitter een ernstige zaak vooral ten aanzien van de poging tot inbraak (of omkoperij - RED) van een PPA- lid om bepaalde stukken die hem door de AHATA- voorzitter waren geweigerd toch in handen te krijgen.

Lago-werknemers werken maandag

IOWUA wil spoedoverleg met BC

SAN NICOLAS — De vakbond IOWUA stelt in een verklaring dat zij samen met de Curaçaose vakbonden PWFC en ASEK een vergadering bijwoonde met premier Don Martina. Daarbij gaf de premier uitleg over zijn recent bezoek aan Venezuela in verband met de situatie bij Lago en Shell alsmede over de reis van een Antilliaans- Arubaanse delegatie op 23 maart naar de Verenigde Staten om met de Exxon te gaan praten over de toekomst van de Lago.

In de verklaring zegt IOWUA het te betreuren dat de overheden om de taart vechten, maar dat de arbeiders- klasse zelf, die de vrucht van deze taart is, niet op behoorlijke wijze behandeld wordt.

Naar aanleiding van de vergadering met de premier en de vele geruchten over de situatie bij de Lago, zond IOWUA gisteren een telegram aan het Bestuurscollege van Aruba, waarin verzocht wordt om een spoedvergadering over deze oliekwestie. IOWUA beschouwt deze aangevraagde vergadering als zeer belangrijk en urgent.

De Lago- werknemers hebben maandag, daags na de herdenking van de Dag van Vlag en Volkslied een normale werkdag. Dit om reden van het feit dat de Dag van Vlag en Volkslied dit jaar op een zondag valt. Wel kunnen de werknemers deze "Union Day" later als een snipperdag opnemen. Aldus blijkt uit een mededeling van de vakbond IOWUA.

Expositie van Gustavo Nouel en Padu Lampe

ORANJESTAD — In Centro Cultural Bolivar y Bello wordt zondagmorgen een tentoonstelling geopend van werken van Gustavo Nouel en Padu Lampe. De opening zal geschieden door gezaghebber Pedro Bislip en de Venezolaanse consul generaal dr. Heraclio Narvaez.

Op deze tentoonstelling zijn de verschillende nieuwe werken van de jonge Arubaanse schilder Nouel te zien, ondermeer het Bolivar- schilderij dat aan de nieuwe president van Venezuela zal worden geschonken. Dit gebeurt wanneer de uitgestelde tentoonstelling van Arubaanse werken in het ministerie van Kunsten en Wetenschappen in Caracas zal worden gehouden. De tentoonstelling is tot 25 maart, iedere dag van 9.00 tot 12.00 en van 3.00 tot 8.00 uur, geopend.

BIJ VIANA AUTO Supply Company in San Nicolas wordt dezer dagen een auto- show gehouden. Een groot publiek maakte reeds op de eerste dag gebruik van de gelegenheid om de nieuwe modellen te bezichtigen, te weten de New Lancer, New Cordia Turbo en New Galant, zoals op bijgaande foto blijkt.

Dobberman valt 10-jarige aan

SANTA CRUZ — Een 10-jarige jongen werd in het ziekenhuis opgenomen, nadat hij te Santa Cruz door een dobberman werd gebeten. Hij liep diverse verwondingen op aan rug, benen, armen en gelaat. De jongen liep op de openbare weg langs een woning toen hij plotseling door de dobberman aangevallen werd. De eigenaar van de hond kreeg een stevige berisping van de politie, waarna hij beloofde alle medische kosten te zullen betalen en zijn hond vast te binden.

Na wurging nu diefstal aangegeven

ORANJESTAD — De vrouw M.N., die vorige week bij de recherche aangifte van mishandeling en wurging deed tegen de man S.A., deed gisteren weer tegen dezelfde man aangifte van diefstal van een gouden halsketting, gouden horloge en gouden armband. De vrouw verklaarde dat S.A. beloofde de sieraden te zullen terugbrengen, maar dit niet gedaan had.

Nieuw bestuur Alliance Francaise

ORANJESTAD — Ten huize van de familie Max Croes- Duplessy hield de Alliance Française d'Aruba onlangs haar algemene leden- vergadering en een bestuurs- verkiezing. Het nieuwe bestuur bestaat uit de volgende leden: voorzitster Joan Driessen, vice- voorzitster Simone Davis, secretaresse Crysta Bryson, penningmeester Carlos Kelkboom, commissarissen: Nellie Aal, Norma Croes, Yvonne Engelbrecht, Hilda Hanson en Gustave Nouel Sr., bibliothecaresse Margarita Nouel en cursusleidster Vivian Tromp.

Gedurende het tweede gedeelte van de avond, welke een humoristisch programma inhield, hadden de leden de gelegenheid te genieten van een groot aantal Franse anecdotes.

Jaardag Caiquetia club met mis gevierd

PARADERA — De Caiquetíoclub te Paradera bestond gisteren 12 jaar. Dit feit wordt vanavond 7 uur herdacht met een mis in de Paraderakerk, gevolgd door een feest voor de kinderen van de leden in de club. Vanaf 9 uur wordt voor de leden een happy hour gehouden, waarbij Tipico Los Amigos voor de muziek zal zorgen.

Dames op waterfiets drijven af

ORANJESTAD — De politie en een werknemer van een watersport- bedrijf moesten assistentie verlenen aan drie dames toeristen, die op zee problemen kregen met hun peddelboot. De werknemer, die met een motorboot uitvoer, wist met een touw de peddelboot aan de motorboot vast te maken en de drie dames veilig aan wal te slepen. Opgelucht aan vaste wal verklaarden de drie dames dat zij met sterke wind te maken kregen en dat hoe hard zij ook peddelden de boot verder van de kust afdreef.

Zwarte atleet van het jaar

Carl Lewis op weg naar viermaal goud

NEW YORK — Hij leeft in een stijl, die past bij de wellicht beste atleet ter wereld. Hij woont in een groot huis in Houston, met bedienend personeel en met alle symptomen van rijkdom, terwijl hij toch als amateur te boek staat. Het is kenmerkend voor de internationale atletiek van dit moment. Volgens Carl Lewis zal hij het pas echt breed hebben, als hij er als eerste atleet na Jesse Owens in slaagt bij de Olympische Spelen vier gouden medailles te winnen. "Als dat in Los Angeles zou lukken, levert het me miljoenen op", liet de 22-jarige Lewis desgevraagd weten in New York, waar hij werd gehuldigd als de zwarte atleet van het jaar.

De vriendelijke en openhartige Lewis ontkent zijn boven- modale bestedings- patroon allerminst, hoewel strikt genomen al het geld, dat hij met atletiek verdient, op een speciale rekening wordt gestort, waar hij niet mag aankomen totdat hij de amateurstatus opgeeft. De prijs van 40.000 gulden (Ant. crt.), behorend bij het eerbetoon in New York, verdwijnt eveneens in dat fonds. De spaarpot van Lewis wordt voor het grootste gedeelte gevuld door inkomsten uit reclame. De succesvolste atleet van de laatste jaren voelt er niets voor precies te vertellen hoeveel er in middels in zit. Op de vraag of hij een loopbaan in het Amerikaans voetbal, waar de spelers gemiddeld ruim 300.000 gulden Antilliaans per seizoen opstrijken, ambieert, antwoordt hij evenwel fijntjes: "De clubs zouden me nooit kunnen betalen".

De 22-jarige Lewis, die bij de wereld- kampioenschappen in Helsinki drie keer op de hoogste tree van het ere- platform klom, is ervan overtuigd dat hij vier gouden medialles kan winnen. Dat moet dan uiteraard gebeuren op de sprint- nummers (100 meter, 200 meter en 4x100 meter estafette) en het verspringen, op welk onderdeel hij het indoor-wereldrecord bezit met een afstand van 8.79 meter. Het zijn tevens de vier nummers, waarop zijn grote voorbeeld Jesse Owens in 1936 in Berlijn zegevierde en daarmee faam verwierf als grootste atleet aller tijden. Lewis ontmoette als twaalf- jarige jongen Owens, een gebeurtenis die zo'n indruk maakte, dat hij er tot op huidige dag door wordt geïnspireerd.

"Bij het verspringen is mijn kans op goud het grootst", aldus Lewis, "terwijl het op de 200 meter het moeilijkst zal zijn. Die afstand heb ik tot nu toe slechts acht keer op internationaal niveau gelopen. Vooral trots ben ik op mijn verrichtingen als verspringer. Ik voel me een pionier op dat gebied. Toen ik in de verspring- bak verscheen, besteedde niemand er aandacht aan, in de overtuiging dat er toch weinig interessants gebeurde". Lewis belangste doel is natuurlijk het wereld- record in de open lucht, dat met 8,90 meter sinds de miraculeuze sprong in 1968 in Mexico op naam staat van zijn landgenoot Bob Beamon. "Ik geloof dat 9,14 meter haalbaar is, maar ik zal blij zijn als ik dit jaar 8,84 meter kan realiseren. Ik moet de beste wereld- prestatie in etappes benaderen".

Wie zijn grenzen zo hoog stelt, moet haast enorm teleurgesteld raken als het niet lukt vier gouden medailles te winnen. "Nee, hoor", temperde Carl Lewis het grote optimisme, "het publiek verwacht het wel van me op grond van de berichten in de media, maar ik ben er niet echt op uit records te verbeteren". Carl Lewis liet anderhalf jaar geleden de Universiteit van Houston voor wat die was, maar kondigde nu toch aan te overwegen zijn studie af te maken. Behalve als atleet en reclame- maker is Lewis de afgelopen maanden ook actief geweest als sport- verslaggever voor een plaatselijk televisie- station. Bovendien heeft hij onlangs het start- sein gegeven voor een nieuwe loopbaan, namelijk als zanger. "De single komt waarschijnlijk eind april op de markt. Hoe de song heet? 'Going for the Gold'."

Lucratief contract voor Manchester

MANCHESTER — Manchester United heeft een hernieuwd, tweejarig contract afgesloten met een electronicafabrikant. De lucratieve sponsorovereenkomst levert de Mancunians drie miljoen gulden op, bijna een miljoen meer dan de vorige. Het is tevens een recordbedrag in het engelse voetbal, de club van Arnold Muhren zal het geld aanwenden om de tribunes te verbeteren. Ook zal eerder dan verwacht een begin worden gemaakt met de bouw van een nieuw kantoor en een restaurant voor het personeel en de supporters.

Ereloges probleem tijdens de WK

MEXICO-STAD — De Mexicaanse organisatoren van de eindronde van het wereldkampioenschap voetbal in 1986 hebben luxe problemen. Donderdag moesten zij aan de FIFA de namen opgeven van de twaalf stadions, die over twee jaar als strijdtoneel zullen dienen. De Mexicanen hebben noodgedwongen om verlenging van die termijn tot half april gevraagd, omdat zij op dit moment slechts zekerheid hebben over zeven arena's.

Het probleem met de andere vijf is dat eigenaars van de ereloges in de stadions niet bereid zijn tijdelijk afstand te doen van hun boxen tijdens de duur van het wereld-kampioenschap. De FIFA verlangt namelijk, dat alle plaatsen in alle stadions ter beschikking worden gesteld en met die eis gaan de eigenaars vooralsnog niet akkoord.

Neeskens wil terug naar Europa

ZURICH — Johan Neeskens heeft in Zwitserland laten weten dat hij naar Europa wil terugkeren als zijn contract met New York Cosmos op 31 oktober zal zijn afgelopen. De 32-jarige oud-international zou het liefst in Zwitserland gaan spelen, maar hij ontkende dat Zug, uit de tweede divisie en uit plaatsje waar zijn vriendin vandaan komt, zijn favoriete club zou zijn. "Mijn belangstelling", lichtte Neeskens toe, "gaat uit naar een van de vooraanstaande Zwitserse verenigingen, maar ik kan natuurlijk ook andere mogelijkheden overwegen". Neeskens zal aan het einde van zijn Amerikaanse periode transfer- vrij zijn.

WILLEMSTAD — Langer dan vijftig jaar heeft Juan Guttierrez zijn krachten gegeven aan de verdere bloei van de softball- sport op Curaçao. Het was dan ook een verdiend eer- betoon, dat hij gisteravond de naar hem vernoemde beker uitreikte aan het dames- team van Pichingolo, dat winnaar is geworden van de algemene ronde van de softball- kampioenschappen.

De ceremonie had plaats bij de start van de play- offs tussen Pichingolo en Rising Trotters.

Het team, dat de Juan Guttierrez- beker driemaal achter elkaar of vijfmaal in totaal wint, mag zich de eigenaar ervan noemen.

IAAF wil startgeld-regel wijzigen

ROME — Het bestuur van de Internationale Amateur Atletiek Federatie (IAAF) wil tijdens een vierdaagse bijeenkomst, die vrijdag in Rome begint, de regels betreffende de betaling van startgelden aanpassen. Tijdens de Europese atletiek- kampioenschappen, die in september 1982 in Athene werden gehouden, ging het IAAF-congres akkoord met de betaling van start- en prijzengeld aan atleten. De Oosteuropese landen hebben na dat besluit de grote internationale invitatie- wedstrijden geboycot omdat men vond dat de regels niet duidelijk waren.

Met de verandering van de regels wil het bestuur van de IAAF trachten de bezwaren van de Oosteuorpese landen tegen de betaling van atleten weg te nemen. Volgens de IAAF- regels moet het geld, dat een atleet of een atlete verdient, gestort worden in een z.g. trustfonds dat beheerd wordt door zijn of haar nationale organisatie. Na afsluiting van de carrière kan de sportman of -vrouw beschikken over het geld. Volgens Primo Nebiolo, de Italiaanse voorzitter van de IAAF, zal het bestuur tijdens zijn bijeenkomst de regels verduidelijken en opnieuw stellen, dat atleten uitsluitend via hun nationale bond benaderd mogen worden. Volgens Nebiolo zal het volgens de nieuwe regeling ook mogelijk worden dat het startgeld naar de nationale bond gaat, die het geld dan kan besteden voor alle bij die organisatie aangesloten leden. De IAAF hoopt met deze verandering de bezwaren van de Oosteuropese landen weg te nemen. "De bonden zullen het geld naar eigen goeddunken mogen besteden. Men kan toch niet ontkennen dat de situaties waarin atleten uit bv. China verkeren totaal verschillen met die in Italië", aldus Nebiolo.

Volgens een IAAF- zegsman is het bestuur uitermate tevreden over de manier waarop de huidige regels werken, maar men wil de Oosteuropese bonden tegemoet komen zonder dat deze organisaties hun gezicht verliezen.

Sport in het kort

CARACAS — Venezuela zal niet deelnemen aan de Olympische Zomerspelen in Los Angeles. De directeur van het nationale sportinstituut voerde financiële redenen aan voor dit besluit. De beslissing werd genomen, nadat de regering belasting- verhogende maatregelen had aangekondigd.

ZURICH — Jamaica is door de FIFA uitgesloten van deelneming aan de voorronde van de strijd om het wereld- kampioenschap in 1986. De FIFA nam het besluit, omdat Jamaica weigert zijn lidmaatschaps- geld te voldoen. Canada, tegenstander van Jamaica in de eerste ronde, is nu automatisch geplaatst voor de tweede. Grenada en Barbados hebben zich teruggetrokken voor de kwalificatie- ronden. Hun tegenstanders, Costa Rica en Trinidad Tobago, gaan rechtstreeks een ronde verder.

ZAANDAM — Nederland heeft zijn eerste professionele traithlon- team. Dankzi de hulp van sponsor Sportslife kunnen Gregor Stam (21), Peter Zijerveld (29), Rob Barel (26) en Manna Helsloot (39) de traithlon als beroep beoefenen. Het team, dat onder leiding staat van Michel Luukkien zal jaarlijks deelnemen aan een aantal triathlons. Ids Gobes (zwemmen) en Haico Scharn (hardlopen) zijn de trainers van het team, dat medisch begeleid wordt door Jan Vos.

PARIJS — Het Franse basketbal- team Orthez heeft donderdag in Parijs de Korac-beker veroverd door in de finale met 97-73 te winnen van Rode Ster Belgrado (Joe). Bij de rust leidden de Fransen reeds met 49-34.

QUITO — Kampioen Nacional van Ecuador is de nieuwe voetbal- competitie goed begonnen en wel met een 5-2 zege op Deportivo Quevedo. Subkampioen 9 De Oktubre deed het minder goed en beet met 0-2 in het zand tegen Filanbanco. Deze club maakte zijn debuut in de hoogste voetbalafdeling van Ecuador, na kampioen te zijn geworden in de tweede divisie.

Andere resultaten waren Barcelona-Emelec 3-1, Manta-America 1-1, Tecnico Universitario-Deportivo 1-0 en Aucas-Univ. Catolica 0-0.

Kampioenschappen vanavond van start

Voor het eerst gebruik computer bij zwemmen

WILLEMSTAD — Om 6.00 uur vanavond gaan in het zwembad van S.D.K. de jaarlijkse Curaçaose Zwemkampioenschappen van start. Deze beloven de beste te worden in de geschiedenis van het zwemmen op Curaçao. Dit vanwege de verschillende vernieuwingen welke de Zwembond m.b.t. de administratie en organisatie van het wedstrijd-zwemmen heeft ingevoerd.

Er is namelijk sinds kort geheel geautomatiseerd. Met behulp van een. speciaal voor ons wedstrijd-zwemmen geschreven, computer-programma en dank zij de welwillende medewerking van I.B.M. Curaçao, welke zo goed was een Personal Computer, PC, ter beschikking te stellen, worden alle gegevens van de zwemmers nu automatisch verwerkt en bij gehouden. Een tweede belangrijke aanwinst is het "SCOREBOARD". Op dit display dat direkt aangesloten is op het elektronisch tijdwaarnemingssysteem, zullen tijdens de wedstrijden de tijden zowel voor het publiek als voor de zwemmers zelf gelijk af te lezen zijn.

Dit is vooral voor het publiek bijzonder aantrekkelijk omdat men zo de prestaties van de zwemmers op de voet kan volgen en men ook onmiddellijk kan zien wannneer er een record gebroken wordt.

Bij de Kampioenschappen zullen de volgende verenigingen het tegen elkaar opnemen: ASIENTO, BULADO, DOLFIJNEN, SITHOC en ZEEMACHT. Het wedstrijd-programma omvat alle mogelijke afstanden en slagen voor alle leeftijdsgroepen vanaf 8 jaar en jonger t m senioren. Vanwege de veelomvattendheid is het over 2 weekeinden verdeeld, nl. dat van de 17e maart en de 23e maart.

Er wordt gezwommen op vrijdagavond, zaterdagochtend, zaterdagavond en zondagochtend. de avondsessies beginnen om 6.00 uur, de ochtendsessies om 9.00 uur. Op zaterdagochtend 18 maart zullen de Kampioenschappen officieel geopend worden met een defile van de zwemmers van de verschillende verenigingen. Vanwege de hoge kwaliteit van de Curaçaose topzwemmers en de kwalificatie-eisen die de bond dit jaar voor de inschrijvingen vastgesteld heeft zal het niveau van de wedstrijden zeer interessant zijn voor het publiek.

Aan de club die kampioen wordt zal dit jaar, ook voor het eerst, een prachtige wisselbeker uitgereikt worden, welke door de zwembond t.g.v. haar 10 jarig bestaan beschikbaar is gesteld. De zwembond hoopt op een groot publiek en de belangstelling van alle ouders van de deelnemers voor deze Kampioenschappen.

Janwe organiseert snelschaak-toernooi

WILLEMSTAD — Zoals er al vermeld was, organiseert Schaakvereniging Janwé morgen haar jaarlijks clubsnelschaak- kampioenschap. De opening zal om negen uur 's morgens plaats vinden en er zal gespeeld worden te Buurtcentrum Janwé. Het Round- Robin systeem zal als speelwijze worden gehanteerd tijdens dit kampioenschap met alle spelers dus tegen elkaar uitkomend.

Gezien de grote opkomst aan het trainings- kamp van de Janwe- spelers afgelopen zaterdag, kan men alvast naar voren brengen dat dit toernooi iets groots en hard bevochten zal worden. Ongeveer dertig spelers waren afgelopen zaterdag aanwezig op het trainings- kamp, waar men zich hard voorbereidde op de strijd van morgen.

Trainer Alvin Smith, die al zeven jaar als trainer van Schaakvereniging Janwé fungeert, zal als wedstrijd- leider optreden.

Na de organisatie van dit snelschaak- kampioenschap zal SV Janwé direct daarna, en wel op 31 maart, haar jaarlijkse terugkomend clubschaak- kampioenschap organiseren. Deze schaak- competitie zal de duur van zes (6) maanden hebben en wordt als de grootste schaak- activiteit van SV Janwé beschouwd. In verband hiermee zal het dagelijks bestuur van SV Janwé op 24 maart een vergadering houden met als agendapunten: spelsysteem, spelreglementen en andere kleinigheden betreffende dit kampioenschap. Het dagelijks bestuur heeft intussen een kleine verandering ondergaan toen de penningmeester Geert van der Ploeg wegens studie- aangelegenheden zijn ontslag indiende. In zijn plaats kwam als penningmeesteres Cynara Veeris. De resterende directieleden zijn: Marcos Cova voorzitter, Dennis Pikero vice- voorzitter en PR- man, Monique Blüme secretaresse en de heer Alvin Smith als algemeen adviseur.

Voor de laatste drie jaren was het David Curiel die beslag legde op de kampioens- titel, waarvan hij de laatste twee jaren zelfs als ongeslagen kampioen uit de bus kwam. Dus voor de komende twee weken heeft SV Janwé het druk met de organisatie van twee belangrijke activiteiten, te weten het één dag durende clubsnelschaak- kampioenschap en haar jaarlijkse clubschaak- kampioenschap dat een duur van zes maanden zal hebben.

Voor morgen worden alle Janwé- spelers een half uur vóór de openingstijd verwacht, om zodoende een vlot en op tijd verloop van het snelschaak- toernooi te bewerkstelligen. Eenieder is welkom!

WILLEMSTAD — Het bestuur van de Drag Racing Association heeft op een gisteren gehouden pers- konferentie bekend gemaakt op 29 en 30 april wedstrijden te zullen organiseren. Hieraan zullen deelnemers uit Curaçao, Aruba en Venezuela meedoen.

Na een op 13 maart gehouden informatieve vergadering met de drag racers van Curaçao, bleek hiervoor grote belangstelling te bestaan.

Inschrijf- formulieren voor deelname aan de komende wedstrijden zijn te krijgen bij: Automotive Enterprises aan de Fokkerweg 15, Auto Tech te Saliña (Garage Morena- Brandao) of Weg naar Welgelegen en Techni de Boer aan de San Fuegoweg 28.

Aan de hand van de deelnemende wagen wordt de hoogte van het inschrijf- geld bepaald.

Het bestuur van de Associatie heeft plannen om een show te houden van de deelnemende wagens. Hierover zullen binnenkort nadere mededelingen worden gedaan.

2e Ronde van Amigoe-toernooi

WILLEMSTAD — Morgen gaat alweer de tweede ronde van start van het Amigoe- jeugdtoernooi. Het programma ziet er als volgt uit:

WELPEN-B		
Quick'60 - Asiento	13.30	Quick'60
WELPEN-A		
Rooi Santoe - Willemstad	13.30	Willemstad
Quick'60 - Dominguito	14.30	Quick'60
PUPILLEN-B		
Souax - Unidos	14.00	Souax
Asiento - Willemstad	13.30	Quick'60
PUPILLEN-A		
Dominguito - Unidos	14.30	Asiento
Willemstad - Souax	14.30	Willemstad
Rooi Santoe - Quick'60	15.30	Quick'60
ASPIRANTEN		
Rooi Santoe - Willemstad	15.30	Willemstad
Unidos A - Unidos B	15.30	Asiento
St. Rosa - Leonidas	15.00	SUBT

Vrouw staakt titelgevecht

GEORGETOWN — Michael Parris, de bokskampioen van Guyana in het bantamgewicht, is door zijn vrouw voor een afstraffing behoed. In het gevecht om de nationale titel in Georgetown was Parris geen partij voor zijn 19-jarige uitdager Anthony Edwards. Op het moment dat de titelhouder aangeslagen en vrijwel weerloos in de ring stond, klom mevrouw Parris op de ring, duwde haar schoonvader en trainer van haar man weg en wierp de handdoek in de ring ten teken van opgeven. Terwijl Andrews als de nieuwe kampioen werd bejubeld troostte zij in tranen haar verslagen echtgenoot.

Salazar lijdt aan bloedarmoede

NEW YORK — De Amerikaanse atleet Alberto Salazar zal niet meedoen aan het wereldkampioenschap veldloop, dat op 25 maart in East Rutherford (New Jersey) wordt gehouden. Voorzitter Lebow van de organiserende vereniging maakte de afzegging van de drievoudig winnaar van de marathon van New York vrijdag wereldkundig. Volgens de arts, die hem heeft onderzocht, lijdt Salazar aan bloedarmoede. Hem is geadviseerd de trainingarbeid te verminderen en voorlopig niet aan wedstrijden deel te nemen om weer op krachten te komen. Salazar zal in de Amerikaanse ploeg worden vervangen door Dan Dillon.

CURAÇAO AGENDA

WEEKEINDEDIENST EILANDSGENEESKUNDIGEN
17 Maart 1984 vanaf 08.00 uur t m 19 maart 1984 om 07.00 uur:
Stads- en 2de distrikt Oost: dokter Guerrero. Spreekkamer Centro Medico Marie Pompoen. tel.: 615044: spreekuren: 11.00-12.00 17.00-18.00 uur: spoedgevallen: tel.: 43278. 53480.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: mevr. Guerrero, Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy, mevr. Nassy-Tseng, Lutchman, Tseng, Rauchbaar, Braakman, Doran en Pattinaja)

16 Maart 1984 vanaf 18.00 uur t m 19 maart 1984 om 06.00 uur:
Stads- en 2de distrikt West: dokter Nivillac. Spreekkamer Bethancourtstraat z n. Brievengat. tel.: 76280. 76281: spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur: spoedgevallen: tel.: 615828.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Roose, mevr. Goilo, mevr. Van der Burgh, mevr. Braakman, King, mevr. Soliana, Durgaram, Heerenveen, Nivillac, mevr. Rosales-Concession)

Derde distrikt Bandabao: dokter Schellens. Spreekkamer Barber. tel.: 641658. 641605: spreekuren: 10.00-11.00/17.00-18.00 uur: spoedgevallen: tel.: 641784.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Tweed, Vonhögen, Schellens, Botero Duque, Hernandez)

...

WIT GELE KRUIS (wijkverpleging): kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947; geoepnd van maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag gesloten; de wacht heeft zuster Andrea, tel.: 674030 en zuster Van Velthoven, tel.: 76728.

...

TANDHEELKUNDIGE KLINIEK: woensdagmiddag van 14.00-16.00 uur gelegenheid voor behandeling.

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; donderdagmiddag van 07.15-10.30 uur; alleen volgens afspraak.

GEZINSVERZORGING (Kwido pa Famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30/13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80222.

BOTICA BANDABAO: geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag gesloten.

...

BOTICA'S (nachtdienst)
Otrobanda: Curaçao, tel.: 623575: Punda: Brievengat, tel.: 79567.

...

VERLOF BEGRAFENIS
17 maart: R.M.E. Penso, Pallasstraat 7.
18 maart: M.A. Frans, Kaya Cumulus 22.

...

ZATERDAG
DIVERSEN
TOERISTENSCHIP: 08.00-19.00 uur "The Victoria".

UNIVERSITEIT: 09.00-12.00/14.00-17.00 uur cursus sociaal beleid.

SOCIAAL- ECONOMISCHE FACULTEIT (t.g.v. 10-jarig bestaan): 09.00-13.00 uur mini-conferentie - UNA.

OPENBARE BIBLIOTHEEK (Johan van Walbeeckplein 13):
Afd. Volwassenen: dinsdag, woensdag en [illegible] woensdag en vrijdag van [illegible] uur; dinsdag en donderdag 14.00-18.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.
De studiezaal is op maandag en donderdag ook open van 10.00-12.00 uur.

FILIAAL MUNDO NOBO: alleen op maandag en vrijdag open van 14.00-20.00 uur (voor volwassenen).

FILIAAL BARBER: maandag t/m vrijdag open van 09.00-12.00 uur; dinsdag van 14.00-19.00 uur.

JEUGDBIBLIOTHEEK (Consciëntiesteeg, Plaza Brion): maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag, woensdag en vrijdag 10.00-12.00/14.00-18.00 uur en zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BIBLIOTHEEK MONQUI MADURO (Landhuis Rooi Catootje): openingstijden dinsdag, donderdag en vrijdag van 09.00-12.00 uur (voor afspraken gelieve mevr. Dankmeyer, tel.: 34263 op te bellen).

BIBLIOTHEEK ALLIANCE FRANÇAISE: iedere zaterdag uitlenen van Franse boeken van 14.00-18.00 uur - Fokkerweg 7.

DOCUMENTATIECENTRUM "ZIKINZA": geopend op werkdagen van 08.00-11.30/14.00-16.30 uur - Roodeweg 7A.

BUREAU VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIJKHEDEN (Roodeweg 236, tel.: 26388): openingstijden 07.30-12.00/13.30-17.00 uur.

SPEEL-O-THEEK (Uteweg): open woensdag en vrijdag van 15.00-18.00 uur.

BARBARA BEACH CO.: iedere dinsdag- en vrijdagmiddag (behalve feestdagen) excursies en rondleiding naar de Tafelberg; vertrek: 14.00 uur vanaf de White Gate (Porta Blanco).

ST. ELIZABETH HOSPITAAL EN SANATORIUM: bezoekuren 's morgens van 11.30-12.30 uur en 's middags van 16.00-19.00 uur (kinderafdeling van 10.00-19.00 uur en Intensive Care: 18.00-19.00 uur).

FUNDASHON PA KONSUMIDO (Scharlooweg 64, tel.: 611733): openingstijden van 08.30-12.00/14.00-17.00 uur.

BRIDGECLUB CURAÇAO: iedere vrijdagavond om 20.00 uur bridgen - Huize Scherpenheuvel.

SEDUKAL: elke woensdag van 14.00-16.00 uur is er vrij spreekuur.

CARMABI (Caribisch Marien Biologisch Instituut): openingstijden maandag t/m van 08.00-16.30 uur.

TENTOONSTELLING
CURAÇAOSCH MUSEUM: openingstijden 10.00-12.00/14.00-17.00 uur (behalve op maandag en laatste zondag van de maand).

HARTS GALLERY (Dr. Hugenholtzweg 36): openingstijden 09.00-12.00/14.00-18.00 uur.

SYNAGOGE: museum open van maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur.

LANDHUIS BRIEVENGAT: geopend van maandag t/m van 09.30-12.30/15.00-18.00 uur en iedere laatste zondag van de maand van 10.00-18.00 uur (toegangskaarten verkrijgbaar bij Curava en landhuis Brievengat).

TEMPEL GALLERY: openingstijden dagelijks van 11.00-24.00 uur; zaterdag en zondag van 18.00-24.00 uur.

KAS DI ARTE KORSOU (Local Art Gallery), Schrijnwerkersstraat 14, zijweg Breedestraat Otrobanda: open dagelijks van 09.00-18.00 uur; dinsdag en zondag gesloten.

Zakenvaria

MAC DONALD'S Santa Maria wordt zaterdag 24 maart officieel geopend. Deze zaak is al enkele weken voor het publiek geopend en is het derde Mac Donald's restaurant op het eiland. De opening wordt gevierd met een "champagne- brunch" voor genodigden, van tien tot twaalf's morgens.

A-Team nieuw-tv-programma

WILLEMSTAD— The A-team, één van de televisie-series die in de laatste jaren zowel in de VS als Europa heel populair geworden is, wordt nu op TeleCuraçao gepresenteerd. Het programma wordt uitgezonden op donderdag half negen 's avonds, vanaf volgende week. In Estreno wordt in dit verband morgenavond (vrijdag) een «pilot- film» over de serie vertoond. Het betreft een film van twee en een half uur, die morgenavond om half tien uitgezonden wordt.

"The A-team" bestaat uit een kleine groep helden die de Vietnam oorlog overleefden en nu als een soort moderne Robin Hood voortbestaan. Het team wordt aangevoerd door kolonel Hannibal Smith (gespeeld door George Pepparo), sergeant B.A. (Bad Attitude) Baracus (gespeeld door Mr T.), Templeton Peck (Dirk Benedict) en "Howling Mad" Murdock (Dwight Schultz), Amy Amanda Allen (Melinda Culea) is een journaliste die zich aangetrokken voelde tot de groep avonturiers en zich bij hen aansloot.

Deze serie bevat veel actie [illegible] voorkomt. Ofschoon er wel veel geschoten wordt vallen en geen doden, en op wonderlijke wijze worden vallen vanaf vijf meter hoogte ongedeerd overleefd. De presentatie van de serie wordt gesponserd door Posner's Agencies.

BIOSCOOP
GOLDEN DRIVE-IN
21.00 uur *Wargames* (actiefilm, alle leeft., Engels. f.5.-): 24.00 uur *Psycho II* (actiefilm, Engels. 18 jr., f.5.-).
(zondag)
21.00 uur *Wargames*.

...

TELECURAÇAO
VRIJDAG: 16.30 Little house on the Prairie: 17.30 Cartoons: 17.45 AGHUSA: 18.15 Agedres na plaka Chiki: 18.30 Telenovela: Ronda de Piedra: 19.15 Informashon Deportivo: 19.30 Between kabary and Satelite: 20.00 Notisiero Tele-8: 20.30 Magnum P.I.: 21.30 KvK Nos Tera: 22.15 Show di Job: 23.15 Sluiting.

ZATERDAG: 16.30 Cisco Kids: 17.00 TeleFiesta: 18.00 CHIPS: 19.00 Pink Panther/Muppet show: 19.30 Panoramiek: 20.00 Notisiero Tele-8: 20.30 Rikesa Universal (Show International): 21.30 Estreno (The A Team): 23.00 Sluiting.

ZONDAG: 15.00 Club PTL: 16.00 Classical Masters: 17.00 Studio Sport: 18.00 TelePatria: 19.00 The Smurfs: 19.30 Aktwalidat: 20.00 Notisiero Tele-8: 20.30 The New Harts: 21.00 Dynasty: 22.00 Mundu na Bista: 22.15 Wrestling: 23.15 Sluiting.

MAANDAG: 16.30 TeleMatch: 17.30 Three Stooges: 17.45 Hubentud: 18.15 Enfasis Hubenil/TeleEnfasis: 18.30 Telenovela: Ronda de Piedra: 19.15 Informashon Deportivo: 19.30 RVD: 20.00 Notisiero Tele-8: 20.30 The Big Movie (Rage of Angels, part 2): 22.00 Mundu na Bista: 22.15 De Fabriek: 23.15 Sluiting.

Zakenvaria

GEEN MOGELIJKHEDEN om in Curacao na elf uur 's avonds ergens gezellig en lekker te gaan eten ? Als U hierop "neen" antwoordt, weet U niet wat "de Fles" (Schottegatweg West 367) na dat uur allemaal te bieden heeft. In een rustige en vooral: nette omgeving is te genieten van een keur aan bijzondere gerechten, van lomito à la parilla tot skiskebob, van flank steaks tot pork chop à la parilla, alles opgediend met overheerlijke salade, zelfs volgens Arabisch recept.

Eigenaar Antonio en waiter Sluis weten het de gasten naar de zin te maken !

"De Fles" is elke nacht tot twee uur open.

SAN SALVADOR — De Salvadoraanse guerrilla heeft aanvallen uitgevoerd op twee dorpen welke in de provincie San Vicente liggen, waar de regering bezig is met een pacificatieprogram. Er vielen daarbij doden en gewonden. Bij dit soort programma 's gaat het om de wederopbouw van gebieden waar de guerrilla erg actief is geweest.

TE KOOP AANGEBODEN CURACAO

WEGENS VERTREK: Ford Cortina '78, NA*f*.2.250,-, tel.: 83568.

GROND 1150 M2, Ala Blancaweg, Mahaai, *f*.49,- m2, tel.: 79503.

HUIS, *f*.145.000,-, Kaya Kokolishi 68, 200 m2 bebouwd, 3 kamer, 2 baño, tel.: 79503.

FIAT RITMO '75, bouwjaar 1980, tel.: 43061 van 6-8 uur pm.

BUICK SKYLARK 1977/'78, kleur wit, prijs *f*.4.300,-, tel.: 675474 na 2 uur.

KINDERSTOEL; autostoeltje; wandelwagen; tel.: 674150.

FORD GALAXIE Convertible '68 en Dufour surfplank, veel extra's w.o. oefen/kinderzeil, tel.: 44863.

HONDA PRELUDE 1981, airco, standard, tel.: 673519 na 6 pm.

VOLKSWAGEN (KEVER) Brasilia, bj. 1979; mini-wasmachine (incl. centrifuge) merk Hitachi, 1 1/2 jr. oud. Inl.: B.G. Moffie, tel.: 76411 na 18.00 uur.

IN ZEER goede staat, grote ovaal-vormige conferentie-tafel plus 8 stoelen, ook geschikt voor eetkamer. Te bezichtigen: kantooruren 8-11 am en 2-4.30 pm na afspraak met mej. M. Castro, Corporate Trust NV, Pietermaai 15 (boven), tel.: 613502, 613505, 613195, 613577.

TOYOTA 1000 1976, i.z.g.s., *f*.2.700,-, Sta. Rosastraat A-16.

CHEVROLET NOVA, model 1979 (4 porta), den bon kondishon, solamente *f*.6.900,-, tel.: 82968.

CHEVY VAN 1976, i.g.s., vr.-pr. *f*.2.000,-, Welatinaweg 14.

WEGENS OVERCOMPLEET: kinder-autostoeltje *f*.50,-; blank houten stoel (nieuw) *f*.175,-; 2 grote stoelen met lederen bekleding (Ecuador) *f*.300,- per stuk; platenspeler dual *f*.50,-; 2 + 3-zitsbank manou- stijl *f*.425,-, tel.: 672804.

TOYOTA STARLET 1982, 4-deurs en met radio, 16.000 km, [illegible] VW Passaat LS 1982, 4-[illegible] en radio, 28.000 km, prima wagen; surfplank [illegible] Vecteur, compleet, 2 zeilen, [illegible], tel. na 6 uur: [illegible], Villa 85.

CHEVROLET MALIBU '78, full equipped. Te bevr. tel.: 39242.

WEGENS OVERCOMPLEET: 1 twee-persoonsbed; 1 kinderbed + matras; 1 [illegible] + 2 stoelen (geel + [illegible]); 1 kleinbureau; 1 bijzet-tafel; 1 vloerboender "Hoover"; 1 film-camera "Sankyo"; 1 film-projector "Sankyo; 1 video-recorder Beta "Sanyo"; 1 Pontiac Lemans 1979 met airco; 1 filmscherm compleet etc. Inf.: tel.: 55953/54693.

JEEP LADA Niva '82, ±23.000 km, *f*.6.500,-; Europese Opel Kadett '77, ±110.000 km, *f*.2.000,-, tel.: 648661. Adres: Kaya Pomez 2 (Tera Cora).

WOONHUIS MET 3 slaapkamers, badkamer, keuken, woon- en eetkamer, overdekte voor- en achterporch op een erfpacht-terrein van 754 m2, inclusief ruim tuinhuisje met [illegible], porch en keuken, vraagprijs NA*f*.99.500,-, tel.: [illegible] na 6 pm.

TOYOTA CRESSIDA, eind '78, 4 speed, stationcar, tel.: 86425.

SURFPLANK + gratis autorek, Margrietlaan 25, tel.: 66-3678.

PRIMA GROTE koelkast, Beatrixlaan 10, tel.: 44483.

WEGENS VERTREK: Renault 14TL, met getint glas en vele extra's, de enige in zijn soort en in uitstekende staat voor maar NA*f*.5.500,-. Heeft enkele dagen geleden een grote beurt gehad waaronder vervanging van klutsplaten. Wie eerst komt, die eerst maalt. Financiering mogelijk, tel.: 55995 na 15.00 uur. Te bezichtigen: zat. de hele dag, zon. na 18.00 uur en door de week na 17.00 uur. Adres: Pater Lodovicus Janssenstraat 8 (Steenrijk).

PARTIJ WANDTEGELS keuken/badkamer, grijs/beige; roestvrij stalen aanrecht, tel.: 613792.

PER EIND juni: Lada Stationcar, rood, 26.000 km, *f*.3.750,-, tel.: 615149.

PER EIND juni: Peugeot 304, 1977, open dak, *f*.1.990,-, tel.: 615149.

PICK-NICKTAFEL *f*.200,-; tent *f*.125,-; essen eethoek; 2 zitsbankje *f*.60,-; radio/tuner/versterker *f*.400,-; lampen etc., tel.: 615149.

PER EIND juni: Renault 6, '78, *f*.2.500,-; grenen eettafelset *f*.600,-; Siemens wasautomaat *f*.500,-; stoof *f*.300,-, tel.: 671922.

SURFPLANK MISTRAL Allround + 2 zeilen + zeer goede imperial, *f*.750,-, per eind april, tel.: 671922.

VW BRASILIA 1971 *f*.800,-. Adres: Tortolaweg 7, Buena Vista.

MERCEDES BENZ 220, automatic, 1972, *f*.4.500,-. Inl.: Jongbloedweg 16.

TERREIN 865 m2. ligging: verkavelingsplan Semikok, prijs inclusief bouwvergunning en bouw- tekening, *f*.41.000,-. Inl.: tel.: 75894.

KINDERFIETSEN (6 en 8 jaar); boekenkast; luxaflex (298 br., 180 l.); naaimachine (220 V); antenne, 2- persoonsbed + matrassen; beige vloerkleed, 290x200, palmen; trinitaria's; crotons; legotrein; rotan meubels; geyser; tuinhuisje + verlichting; auto: Europese VW Passaat, bouwjaar 1977, *f*.2.000,-, tel.: 664328.

RASZUIVERE STRAATHONDEN zonder stamboom, afhalen, Jacobson, tel.: 612819 of 613600.

TE KOOP GEVRAAGD CURACAO

KINDERBUREAU, tel.: 671574.

SUNFISH TRAILER to buy cash, tel.: 80425.

TE HUUR AANGEBODEN CURACAO

UN FLAT, gemeubileerd, tel.: 77045.

HOUSE IN Emmastad, 3 bedrooms, 2 bathrooms, maidroom, furnished, tel.: 44663 after 3 pm. or the whole weekend.

[illegible]

WONING, huur tot *f*.900,-/maand. Inl.: Bramendiwegstraat A4.

[illegible]

HEEFT U nog iets op te ruimen? Wij hebben weer een grote behoefte aan kinderkleding en spulletjes voor onze winkel. Ayuda Social Corsow, Sta. Rosaweg 16, tel.: 75810.

TE KOOP AANGEBODEN ARUBA

10.670 M2 EIGENDOMSGROND te Seroe Blanco, tel.: 22741 tijdens kantooruren.

STOOF STANDARD *f*.150,-, tel.: 21921.

WEGENS VERTREK: compleet meubilair waaronder kampeerwagen; airco's; inbouw stoof + oven; koelkasten; auto; sunfish etc. etc., Savaneta 326, tel.: 48988.

WOONHUIS TE Simon Antonio, 3 slaapkamers, 1 badkamer, met appartement, erfpachtgrond. Inlichtingen: tel.: 22872.

AUT. WASMACHINE GE, heavy duty, 18 pounds, tel.: 28512.

KOELKAST WHIRLPOOL; 3-drs gasfornuis; airco National; tv- antenne; rotan rolgordijnen; foto- camera OM-2; Osterizer; toaster; div. meubilair. Beschikbaar eind juni: Toyota Starlet 1981, 5- drs, zwart met airco, tel.: 29185 na 5 pm.

WEGENS VERTREK: microwave (Quasar); hang- en legkasten; 3 + 2-zitsbank, tel.: 26418.

BUICK CENTURY, V-6, 1978, *f*.3.000,- cash of ruilen tegen pick- up of stationwagon, Beaujonstraat 18, tel.: 27595.

MOOI STUK eigendoms- grond te Noord, grootte 1073 m2, prijs *f*.18,- per m2. Informatie tel.: 23576.

TE KOOP GEVRAAGD ARUBA

VOOR TOYOTA Celica '82 seatbelts voor achterbank, tel.: 21921.

PIANO I.Z.G.ST.Z, Spaans Lagoenweg 3, tel.: 47047.

TE HUUR AANGEBODEN ARUBA

APPARTEMENT TE Wayaca 18B, tel.: en 21045.

GEM. APPARTEMENT, één kamer, ook ruimte voor kantoor, tel.: 21630.

PERSONEEL AANGEBODEN ARUBA

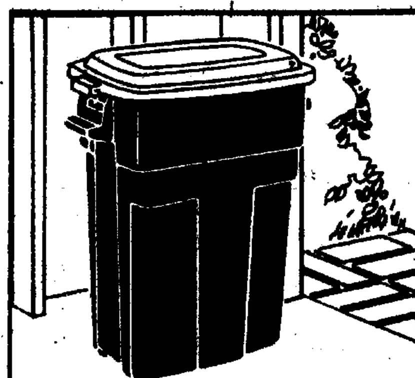
HULP IN de huishouding zoekt werk voor dinsdag-, donderdag- en vrijdagmiddag, tel.: 24271.

DIVERSEN ARUBA

AMERICAN WANTS American or Dutch roommate at L.G. Smith Blvd. 20 apartment. Call after 6 pm.: 25397.

WEEKBLAD HUISWERK
ta bon pa bo yu.
Tur siman un buki nobo pa f. 1,25.
Den tur boekhandel.

Rubbermaid®
ROUGHNECK
REFUSE CONTAINER

Niet kapot te krijgen!
30 Gallon capaciteit
Was f. 49,50 nu voor
slechts **fl. 35,--**
Profiteer Nú.
CURAÇAO HARDWARE CO. N.V.
Dr. Fergusonweg en Santa Maria

TE KOOP
1-General electric airco 22.000 BTU afm. 56hx70br NAf.500.—; 2 st. venetian-blinds voor opening 67 h 77br NAf.15,—/stuk; 2 wandlampjes NAf.7,50/stuk; 8 st. inbouw TL-bakken 4x40 NAf.75,—/stuk; 1 st. ronde TL 1x20W NAf.10,—; 1 st. kassabalie: met 4 laden, 4 open hokjes, 1 schrijfblad, 1 uitgifte en 2 afsluitbare vakken NAf.350,—; 1 st. ventian blind smal model voor opening 176hx2.34br. NAf.150,—; lay-inn plafondsysteem met witte strippen 2voetx2voet met bijbehorende platen ± 120 m2 NAf.1.500,—; 2 stel dubbele louvredeurtjes bij paskamers afm. deur 45cm br. NAf.50,—/stuk; 1 st. kleine handwasbak compl. met kraan, stopkraan en syfon NAf.50,—; 1 st. closetpot NAf.50,—; 1 entreehek afm. ± 2.15mx1.80m NAf.150,—; 1 metaalconstructie voor entreeluifel NAf.50,—.
De goederen zijn na afspraak te bezichtigen bij:
DUMBO NV.
Winkelcentrum Bloempot — Tel.: 70514
MEVR. E. JOUBERT

MAID WANTED to sleep in
Tel.: 79506

Moving off Island
MUST sell this week:
1983 PLYMOUTH fully equipped, just tuned, excellent condition, Naf.12,400,—
SUNFISH SAILBOAT very good condition. Naf.650,—
Both prices negotiable.
Call 70329

Te huur gevraagd
RUIM HUIS
eventueel met zwembad.
Goede buurt
Tel. 70484 na zes uur

Wegens overcompleet
TE KOOP
DIRECTIE-AUTO
1973 Mercedes Benz 280 in goede staat f.5500,—
SCHILTKAMP
St. Michielsweg 37
(Julianadorp)
Phones: 82782 (home)
613577 (office)

MET INGANG VAN 13 MAART is het mogelijk op DINSDAG, VRIJDAG en ZATERDAG VAN en NAAR SURINAME te reizen via HAITI of MIAMI, met aansluiting op A.L.M./S.L.M.

DINSDAG:
LM 457
VERTREK UIT CURACAO om 15.30/AANKOMST HAITI 15.50 voor:
* NAFls. 865,--
Heen en terug
(17-daags retour).

PY 754
VERTREK UIT HAITI om 16.55/AANKOMST SURINAME 21.55 voor:
NAFls. 511,--
Enkele reis.

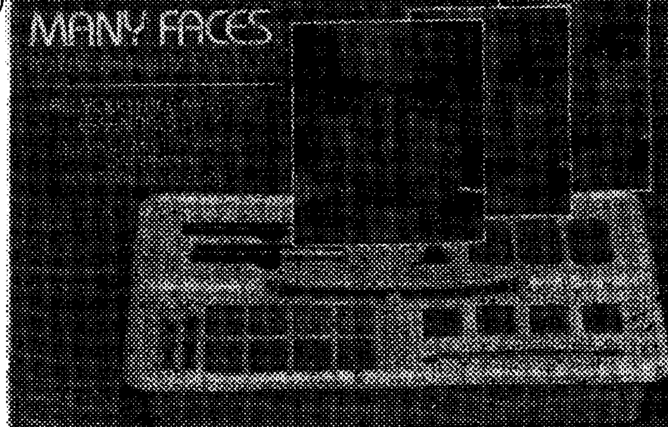
VRIJDAG:
PY 753
VERTREK UIT PARAMARIBO 11.00/AANKOMST HAITI 13.10
LM 457
VERTREK UIT HAITI 15.10/AANKOMST CURACAO 17.30.

ZATERDAG:
LM 975
VERTREK UIT CURACAO 10.00/AANKOMST MIAMI 12.45 voor:
* NAFls. 901,-
Heen en terug.
(17-daags retour).

PY 754
VERTREK UIT MIAMI 14.30/AANKOMST SURINAME 21.55 voor:
NAFls. 511,-
Enkele reis.

* Het is NIET TOEGESTAAN de reis op Haiti of in Miami te ONDERBREKEN. Passagiers mogen uitsluitend overstappen om meteen de reis voort te zetten.

Voor verdere inlichtingen kunt U kontakt opnemen met Uw reisbureau of met de:
ALM
ONZE LUCHTVAARTMAATSCHAPPIJ

Many Faces
total Beauty System
* 17 latest fashion colors
* 4 professional brushes
* reusable multi-purpose organizer
For only f. 22,50
Available at:
CASA PALERMO
Heerenstraat Punda (next to Penha)

Wegens verhuizing
TE KOOP
Vrieskamer
6 × 3 × 2 m.
Na afspraak weekend te bezichtigen.
Tel. 623430

Voor de verzorging van Uw
Administratie
en
Belastingzaken
Tel. 80817

TOMCO N.V.
BETON-MIX CENTRALE
FUNDERINGEN, RINGBALKEN, BLOKKEN, BOUWMATERIALEN.
OOK VOOR VERKOOP VAN BLOKKEN, ZAND EN GRIND
Brakkeput Ariba z/n (naast Technische School)
Tel. 674673 - 672204

Internationale verhuizers en verschepers
INTERSTERO
International moving & shipping services
Industriegebouw Gaito West, achter Maduro Plaza
Willemstad, Curaçao N.A. tel. 70140-70141

DROGE HUID?

Keri lotion
helpt u meteen!
IDEAAL VOOR:
droge handen,
luier-irritatie, zonnebrand,
hitte-uitslag, etc.
Distributors:
Curacao: Lafer Antillana Inc.
Caracasbaaiweg 38, Tel. 613266
Aruba: H.H.B. (Aruba) Inc.
Tomatenstraat 8, Tel. 23821

RUBBERMAID PLASTICS,
25% korting
* Afdruiprekken,
* waterkannen,
* vuilnisbakken,
* badkamermatten,
* containers,
* sorteerbakken.
CURAÇAO HARDWARE CO. N.V.
Dr. Fergusonweg en Santa Maria

CLIMA CARS

AUTO AIRCONDITIONING
Herst 1A - Tel. 672059 Sta. Rosa

TE KOOP:
Wegens overcompleet
Tevens NCR 399 electronische boekhoudmachine met complete programmering voor de administratie van een groothandelsbedrijf.
Voor verdere informatie:
Kusters' Trading Company
Tel.: 614114 - 611473

KASTAN
AGENCIES
Kaya Pachi Jan Bakhuis
Tel. 77777
UW SPECIALIST VOOR METALEN TUINHUISJES
in alle afmetingen en prijsklasses
voor Aruba
DIBO AGENCIES
Victor Hugostraat 8
Tel.: 23990

Gedurende de hele maand MAART......
25% korting op
Black & Decker electr. gereedschap
Skil en Stanley.....
Mist deze unieke kans niet.
CURAÇAO HARDWARE CO. N.V.
Dr. Fergusonweg en Santa Maria

BONAIRE AGENDA

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 08.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur.

BONAIRE MUSEUM: openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 08.00-12.00 uur; zaterdag 09.00-13.00 uur
Radiomuseum RNWO na afspraak, tel.: 8472.

OPENBARE BIBLIOTHEEK: dagelijks van 08.00-12.00/15.00-18.00 uur; woensdag van 08.00-21.00 uur; zaterdag gesloten.

POSTSLUITING: maandag t m vrijdag aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur - Hotel Bonaire.
Lions: elke tweede vrijdag van de maand - Hotel Bonaire.
Round Table: elke tweede maandag - Buurtcentrum Terra Corra.
Rotary: woensdag 12.00 uur-Hotel Bonaire.

BESTUURSKANTOOR EN BEVOLKING: 08.00-12.00/14.00-15.30 uur loketten geopend.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk:
dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30-19.00 uur.
Coromotokerk Antriol:
dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur
Ludovicuskerk Rincon:
dagelijks, ook zondag, 19.30 uur.

DIVERSEN
(17 maart)
VLIEGERWEDSTRIJD: georganiseerd door Boekhandel Augustinus - voetbalveld Rincon.

LEZING: 09.00 uur voor studenten die de MOA pedagogiek volgen - aula Scholengemeenschap (spreker: prof. dr. G.P. Stevens; ond.: Inleiding in de nieuwe codex juris canonici van het kerkelijk wetboek).

KLACHTENBEZORGING: doorgeven aan mevr. A. Wong-Loi-Sing, Noord Salinja z/n.

***

Uitstel in beledigingszaak La Prensa

KRALENDIJK — Donderdagmorgen diende de zaak die het hoofd van de Dominicusschool Ramoncito Booi had aangespannen tegen de correspondent van de La Prensa de heer Norwin Willem, tegen de uitgever van La Prensa en tegen de hoofdredacteur de heer Agustin Diaz. Begin februari ver- [illegible] dat de heer Booi enkele malen voor de rechter moest verschijnen in verband met mishandeling van kinderen. Booi, die dit ontkent, ziet bovendien in deze aantijgingen de mogelijkheden dat het Schoolbestuur een eventuele vaste benoeming zal weigeren.

Ter rechtzitting bleek de advocaat van de drie gedaagden mr L.A. Abraham uitstel te vragen bij de behandeling. Naar de Amigoe heeft vernomen zal de zaak nu op 26 april dienen. In een editie van La Prensa van woensdag verscheen overigens een excuus aan het adres van de heer Ramoncito Booi. Een zetduiveltje bleek een rol gespeeld te hebben. Men had weliswaar geschreven, aldus de La Prensa dat de heer Booi enkele malen voor de rechter is gedaagd, maar dat had moeten zijn, dat de heer Booi eigenlijk enkele malen voor de rechter gedaagd had moeten worden.

Lezing prof Stevens in de aula van SGB

KRALENDIJK — Zaterdagmorgen 17 maart zal prof dr G.P. Stevens die verbonden is aan de Technisiche Hogeschool te Heerlen een lezing houden met als onderwerp Inleiding in de nieuwe codex juris canonici van het Kerkelijk wetboek. De lezing die in oorsprong bestemd is voor de studenten M.O. Pedagogiek is vrij toegankelijk voor andere belangstellenden. Tijd: 9.00 uur 's morgens. Plaats: aula SGB.

WILLEMSTAD — Voor de vijfde maal heeft Curaçao deelgenomen aan de grote toeristische beurs van Berlijn. Uit die deelname rolden bijvoorbeeld waardevolle contacten in Nederland, Italië en mede via de opening van het kantoor in Madrid in Spanje. In totaal bezochten 70.312 de beurs en 131 landen hebben met 1896 stands ingeschreven.

Een kijkje van een moment bij de Curaçaose stand die werd bemand door de heren Elio Romijn, José (Payo) Evertsz en Rafaelito Hato van het Toeristenbureau tesamen met Carlos Gonzalez, de toeristische vertegenwoordiger in Madrid.

Bjorn Borg weer in actie

GOTHENBURG — Bjorn Borg, de vijfvoudige Wimbledonkampioen, maakt deze zomer zijn rentree op de tennisbaan. De 27-jarige Zweed, die vijftien maanden niet heeft gespeeld, wil deze zomer enkele Grand Prix toernooien spelen. Volgens een krant in Gothenburg maakt Borg in juni zijn rentree in Stuttgart, waarna later nog enkele toernooien volgen.

Borg heeft de laatste weken hard getraind in Zweden als voorbereiding op enkele demonstraties in Brazilië en de Verenigde Staten. In die wedstrijden zal de Zweed ook uitkomen tegen John McEnroe. „McEnroe is momenteel in topvorm en ik zal het dus wel zwaar krijgen", aldus Borg.

***

MANAGUA — Dertien Nicaraguanen, onder wie militairen, zijn veroordeeld tot gevangenisstraffen wegens doodslag en het schenden van de rechten van burgers. De misdrijven zijn eind verleden jaar begaan in het gebied van Pantasma op zo'n 165 kilometer van Managua. Daar werd toen strijd geleverd tussen het leger en contra's.

***

Lions Clubs op Bonaire

KRALENDIJK — De Lionsclubs van Aruba, Bonaire en Curaçao zullen zaterdag 17 maart een zone bijeenkomst organiseren. De drie serviceclubs behoren in de Lionsorganisatie tot de derde zone in het eerste district. Tijdens deze zone bijeenkomst zullen de drie clubs een aantal punten bespreken die op het gebied liggen van de internationale club terwijl er ook zaken besproken worden, die specifiek de drie clubs betreffen die op de Antillen opereren. De vergaderingen worden geleid door de heer John Rosiers van Curaçao, die zonevoorzitter is; het komende jaar zal Bonaire trouwens de club zijn die de afdelingsvoorzitter voor de Benedenwindse eilanden zal leveren. Het Flamingo eiland is bij de benoemingen trouwens toch niet achter gebleven, want de vice gouverneur van het gehele Lions E-1 district is de heer Pierre (Boy) Chatlein van Bonaire. Behalve de vergaderingen zal de Bonaire Lions club zorg dragen, dat de mede Lions van de andere eilanden een prettige tijd doorbrengen op het eiland en zaterdagavond is bestemd voor een dominostrijd tussen de Antilliaanse Lions en de leerkrachten van de SGB. Zondag is dan op Lac een familiedag. In het totaal komen er 25 leden met 12 dames van Aruba en Curaçao naar de zone-bijeenkomst.

KRALENDIJK — Afgelopen week vertrokken veertien Bonaireaanse jongelui naar Aruba ter vervulling van de militaire dienstplicht. Voor de jongelui vertrokken werden zij uitgenodigd door wnd gezaghebber Avelino Cicilia die met goedgekozen woorden de toekomstige soldaten op de eer en de plicht wees om in dien nodig het land te verdedigen. Het hoofd van de afdeling Bevolking Walter Coffie gaf de jongelui een aantal bruikbare inlichtingen over het leven als soldaat en het leven in de kazerne. Op de foto zeven van de veertien aankomende "landsverdedigers".

In kwestie rond tanker Larouco

Eilandgebied alsnog in gelijk gesteld

KRALENDIJK — In een vonnis gewezen in Raadkamer door mr. J.M. Saleh, Hofpresident van de Nederlandse Antillen, mr. D.M.E. de Sampayo Garrido-Nijgh en mr. G. Vrieze in de openbare rechtzitting van het Hof op Curaçao werd het vonnis, dat op 30 juni 1983 werd gewezen door het gerecht in eerste aanleg, vernietigd. Daarmee was de veroordeling tot betaling van de schade van 5,5 miljoen gulden aan de los- en laadpier van de Bopec ingetrokken en de Portugese maatschappij Soponata, Sociedade Portuguesa de Navios Tanques LTDA, moest bovendien de kosten in deze zaken ten bedrage van f.66.049,- betalen.

Inzet was de schade, die de tanker Larouco op 23 juli 1980 aanrichtte en waarbij tijdens het proces vast kwam te staan dat het ongeval heeft plaatsgevonden alleen tengevolge van de verkeerde aanwijzingen van de aan boord zijnde loods. In de loods- regeling staat echter (PB 1937 no. 93 art. 3 tweede lid) een exoneratie- clausule en dat is een voorwaarde in een overeenkomst waardoor men zijn aansprakelijkheid opheft of beperkt. Deze clausule luidt: Het gouvernement is niet verantwoordelijk voor de daden of verzuimen van de ambtenaren van de Loodsdienst.

Toen in 1951 de ERNA de verdeling van de bevoegdheden tussen de Lands- wetgever en de eilandgebieden moest plaatsvinden, werd de zorg voor Haven- en Loodswezen overgedaan aan de eilandgebieden, waarbij de aansprakelijkheid voor de loodsen nu niet meer voor het gouvernement doch voor de eilandgebieden was uitgesloten. Bij de eilands- verordening van 17 januari 1975 werd onder vervallenverklaring van de Loodsdienstverordening Bonaire 1969, een nieuwe regeling getroffen en voor de Loodsdienst komt de exoneratie- clausule niet meer voor. Op 2 september 1982 is door middel van een wijzigingsverordening het oorspronkelijke art. 3 tweede lid van de Loodsdienst- verordening 1937 als nimmer vervallen verklaard.

PUBLIEK RECHT

De Soponata echter is de mening toegedaan dat de intrekking geen daad van wetgeving is, maar eerder het onderwerp van publiek recht. Ook meent Soponata dat Bonaire weliswaar onbevoegd is zijn civiel- rechterlijke aansprakelijkheid te beperken, maar zeker wel bevoegd is de bestaande aansprakelijkheids- beperking op te heffen, zelfs als deze opheffing van burgerlijk recht — bij de ERNA voorbehouden aan de Landelijke wetgever — beschouwd moet worden. De Soponata stelt dat het iedereen vrij is om aansprakelijkheden te aanvaarden en afstand te doen van een beroep op wettelijke uitsluiting.

VOORBEHOUDEN

Bonaire stelt echter dat de ERNA juist het terrein begrenst waarbinnen de eilanden zelfstandig en regelend kunnen optreden en dat op grond van de ERNA Haven- en Loodswezen wel tot de zorg van Bonaire mogen behoren, maar dat het eiland bij de regeling van Haven- en Loodswezen niet mag treden in gebieden, waarvan de wettelijke regeling aan het Land is voorbehouden, en dan met name niet op het gebied van het burgerlijk recht. Nu is de uitsluiting van de aansprakelijkheid voor Loodsen, die fouten maken, een zaak die op het gebied van burgerlijk recht valt, maar het eilandgebied kan geen verbindende wettelijke maatregelen uitvaardigen die deze verplichting ten aanzien van de loodsen opheft, omdat dit inbreuk maakt op de civiel- rechterlijke verplichting tot vergoeding van de schade.

Het uitsluiten van aansprakelijkheden voor het toebrengen van schade door [illegible] regeling blijkt te zijn voorbehouden aan de Lands- wetgever, omdat het niet tot de zorg van het eilandgebied behorend onderwerp van het burgerlijk recht betreft, aldus de ERNA.

LANDSVERORDENING

Naar de mening van het Hof van de Nederlandse Antillen kan het eilandgebied de exoneratie- clausule niet wijzigen of laten vervallen omdat Bonaire daarmee op het terrein van het burgerlijk recht komt en het is Bonaire nu eenmaal niet toegestaan een bij Landsverordening, in het leven geroepen en de door de overdracht tot een onderdeel van de eilands- verordening geworden aansprakeli kheidsbeperking van algemene strekking, te wijzigen. De exoneratieclausule zoals deze indertijd werd vastgesteld bij de Loodsverordening van 1937 was dus nog steeds van kracht en Bonaire was niet aansprakelijk voor de door de aanvaring veroorzaakte schade.

Voor de rechtspersoon, het Eilandgebied Bonaire, traden op mr. P.V. Sjiem Fat en J.P. Sjiem Fat, terwijl voor de Soponata mr. A.F. Th. Gral de gemachtigde was waarbij de Rotterdamse advocaat mr. R.M. Waleson het woord voerde.

PDB-leider ontkent interne problemen

Partijzaken af en toe wat verwaterd

KRALENDIJK — De contacten die er bestaan tussen de leiders van de Partido Democratico Bonairiano (PDB) en het bestuur van deze partij zijn goed. Berichten dat er zich de laatste tijd problemen zouden voordoen in de gelederen van de PDB worden door partijvoorzitter Jopie Abraham naar het rijk der fabelen verwezen. De bestuursverantwoordelijkheid die door de PDB gedragen wordt is er schuldig aan, dat niet alle zaken in de partij optimaal uitgevoerd kunnen worden.

Partijleider Jopie Abraham is er van overtuigd, dat er zaken zijn die meer aandacht verdienen en zelfs een gedeelte van het politieke werk in de organisatie wordt verwaarloosd. Dat is echter niet opzettelijk, aldus Abraham, maar gewoon het gevolg van het feit dat het bestuur zovele taken heeft bij de overheid. De PDB gaat er nu toe over, dat er elke veertien dagen een vergadering zal zijn tussen het partijbestuur en de adviesraad van de partij. Bovendien is de partij bezig met de reorganisatie van de wijkcommissies waardoor er een betere registratie van de partijleden mogelijk is.

In de struktuur die de PDB gekozen heeft, aldus voorzitter Abraham heeft elke leider zijn eigen inbreng. Momenteel wordt er echter wel nagegaan in hoeverre er onderscheid gemaakt kan worden tussen het werk in de partij zelf en het werk bij de overheid.

Jopie Abraham stelt, dat de taken zwaar zijn en als politieke leider is Abraham niet alleen partijvoorzitter, maar ook nog fraktievoorzitter in de Eilandsraad, terwijl ook zijn dagelijkse werk als algemeen adviseur van het BC veel tijd verelst. Dat is inderdaad wel een aanleiding, aldus Jopie Abraham om niet alle zaken voldoende aandacht te geven, en het ligt voor de hand, dat anderen bepaalde taken zullen gaan overnemen en dan de voorzitters-hamer van de partij zullen hanteren. Abraham kan dan optimaal zijn werk als fractie-voorzitter uitoefenen en als politicus zijn partij vertegenwoordigen.

Deze en andere zaken, aldus Jopie Abraham zullen tijdens het PDB congres ter gelegenheid van het dertig jarig bestaan op tafel komen.

Kunstmarkt CCB in april

KRALENDIJK — De traditionele kunstmarkt van het Cultureel Centrum Bonaire (CCB) zal dit jaar worden georganiseerd op 1 april. Alle organisaties en individuelen kunnen hun kunstprodukten weer tentoonstellen in het jeugdhuis en daaronder vallen speelgoed, handenarbeid artikelen in de ruimste zin van het woord, specialiteiten en lekkernijen, bloemen en planten, kortom, alles wat door de mensen zelf vervaardigd wordt. Het CCB stelt de inzenders weer in de gelegenheid om hun producten te verkopen. Voor inlichtingen en inschrijving kan men zich wenden tot administrateur Shonma Carolina in het kantoor van het CCB in het jeugdhuis Jong Bonaire.

BONN — Lufthansa verhoogt haar binnenlandse tarieven op 1 april met drie procent, in verband met de stijging van de kosten. In de tarieven voor buitenlandse vluchten komt geen verandering.

»stockmarket« NEWS

DATA POINT TP TIGHTER FED POLICY, ANALYSTS SAY BY ALAN WHEATLEY
New York, March 15 - Data released today support the growing belief that the federal reserve has taken a tighter grip on reserve availability since the beginning of the month, money market economists said. However, President Reagan's late announcement that he has reached agreement with Republican leaders of congress on a 150 billion dlr deficit reduction package over the next three years could take some pressure off the fed to tighten further. Responding to these hopes and to a 1.5 billion dlr drop in M-1 money supply, bond prices rallied strongly at the close. The fed reported that U.S. banks' net free reserve position narrowed to 127 mln dlrs in the two week ended march 14 from 275 mln dlrs in the statement period ended february 29. "The decline in net free reserves suggests that the fed is becoming less accomodative," according to William Sullivan of Dean Witter Reynolds. Larry Leuzzi of E.F. Hutton and Co Inc said a 105 mln dlr rise in discount borrowings to 546 mln and the fed's cautious supply of temporary reserves last week indicate a discretionary tightening by the manager of the fed's open market trading desk within guidelines set by the federal open market committee.
REUTER.

LONDON PRECIOUS METALS

Gold	392,80	Platinum	397,00
Silver	9,42	Palladium	160,00

AMSTERDAM TODAY

Akzo N.V.	100,20	Ommeren	29,70
Elsevier	541,00	Pakhoed	67,50
Fokker	53,50	Philips	48,20
Heineken	142,80	Robeco	330,50
Hoogovens	50,00	Rolinco	318,00
KLM	194,80	Rorento	203,80
Naarden	42,50	Royal Dutch	152,60
Nat Ned	224,80	Tele Graaf	230,50
Nedlloyd	114,00	Unilever	253,50
Oce v Grin	244,50	Westl Hp	102,50

NEW YORK STOCK EXCHANGE

Am.Express	29 1/2	+ 1/8	I.B.M.	112	+ 1
Asa Ltd	65 1/4	unch	I.T.T.	40 1/2	- 1/8
Apple Comp	26 1/2	unch	K.L.M.	61 5/8	- 1/8
Atl.Richfield	45 3/4	+ 1/2	McDonalds	65 3/4	- 1/8
Beatrice Fds	32 1/8	+ 1/4	MACOM	15	+ 3/8
Biogen	13	unch	N.C.R.	113 3/4	+ 2 3/8
Burroughs	48 1/4	+ 1 1/4	Panam	6 7/8	- 1/8
Callahan M.	22 1/4	- 3/8	Pepsico	36 3/4	- 1/8
Coleco	11	- 1/4	Pfizer	38 1/2	unch
Comsat	26	unch	Philips NV	16	- 1/8
Coca Cola	53 7/8	+ 3/8	Royal Dutch	51 3/8	+ 1 1/2
Disney	56 7/8	- 3/4	Seagram	34 1/2	+ 1/4
Dome Mines	15 1/2	- 3/8	Sears	34	unch
Dupont	47	+ 3/8	Shell Oil	50 3/4	- 3/8
East Kodak	69	+ 3/4	Superior Oil	37 5/8	- 3/8
Ford	39 5/8	+ 3/4	Texaco	38 3/4	- 1/8
Fluor	22 1/4	unch	Union Pac.	44 1/2	+ 3/4
Genl.El.	52 5/8	+ 1/2	US Steel	29 3/4	unch
Genl.Motors	65 5/8	+ 1/2	Warner Comm.	22 7/8	- 1/8
Georgia Pac.	25 5/8	+ 1/2	West.El.	47 1/8	+ 1/8
Homestake M.	34 1/2	- 5/8	Xerox	40 3/4	+ 1/8
Dow Jones	1.167,40	+ 1.36	Six months tsy bills	10,14	

Koersen Centrale Bank

NOTERINGEN CENTRALE BANK VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN GELDIG OP VRIJDAG 16 MAART 1984 EN TOT NADER ORDER:

US DOLLAR	1.77	1.79	1.81
CAN DOLLAR	1.385	1.405	1.425
PND STERLING	2.525	2.58	2.64
NED GLD	59.95	60.67	61.47
BOLIVAR	-	-	-
ZW FRANKS	82.54	83.26	84.06
[illegible]	21.91	22.01	22.71
DUITSE MARK	67.83	68.55	69.35
SUR GLD	-	100.07	102.59
IT LIRE	0.78	1.06	1.14

KOERSEN VAN DE OBLIGATIELENINGEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN UITGEGEVEN DOOR HET DEPARTEMENT VAN FINANCIEN EN GELDIG VANAF HEDEN 16 MAART 1984 EN TOT NADER ORDER:

9.75 %	OBLIGATIELENING PER [illegible]	99.18
12.5 %	OBLIGATIELENING PER [illegible]	107.93
12.5 %	OBLIGATIELENING PER [illegible]	103.57
12 %	OBLIGATIELENING PER 1992	100.55
10.5 %	OBLIGATIELENING PER 1985	100.00

HET EFFECTIEVE RENDEMENT OP ALLE OBLIGATIELENINGEN BEDRAAGT 10.5%. DE AANKOOP VAN OBLIGATIELENINGEN KAN GESCHIEDEN BIJ HET LOKALE BANKWEZEN.

Klachten bezorging

[illegible]

SPELREGELS

VOOR INGEZONDEN stukken gelden een aantal regels:

Van de schrijver van ingezonden stukken moeten de naam, het adres en eventueel telefoonnummer bekend zijn. Ongetekende stukken verdwijnen ongelezen in de prullenbak. In principe worden ook die stukken geweigerd die bedoeld zijn als een reactie op elders gepubliceerde stukken, omdat de voorgeschiedenis ervan [illegible] zeer niet bekend is. Bij de beoordeling van deze stukken zal ook de maatschappelijke relevantie ervan in ogenschouw genomen worden.

Het schrijven van stukken onder een pseudoniem of het anderszins weglaten van de werkelijke naam van de schrijver wordt slechts in zeer uitzonderlijke gevallen toegelaten; namelijk als de noodzaak tot behoud van anonimiteit van de auteur door de redactie gedeeld wordt. De beslissing daarover wordt door de redactie genomen.

Grote terughoudendheid wordt betracht ten aanzien van gedichten die als ingezonden stukken worden ingediend.

[illegible] de [illegible] van ingezonden stukken zal in kan beknopt [illegible] wordt door de [illegible] maximale lengte [illegible] van anderhalf à 2 velletjes [illegible] regelafstand. Voor [illegible] stukken kan een plaatsing [illegible] bijlage Napa [illegible]

[illegible], die al uitgebreid elders gepubliceerd zijn, worden [illegible] van de actualiteitswaarde geweigerd.

Onder al deze en andere [illegible] houdt de (hoofd)redactie zich het recht voor om stukken op grond van hun inhoud en/of strekking te weigeren [illegible] Artikel.

Vrijdag 23 maart 1984 om 19.00 uur wordt er een algemene ledenvergadering gehouden in het
Shell Werknemers Recreatie Centrum te Suffisant.

AGENDA:

1. Opening.
2. Vaststelling van de notulen van de vorige vergadering.
3. Het verslag van het hoofdbestuur over het afgelopen verenigingsjaar.
4. Het financieel beleid van het hoofdbestuur balans en exploitatie rekening.
5. Het verslag van de kascommissie.
6. De begroting van inkomsten en uitgaven voor het lopende verenigingsjaar.
7. De verkiezing van de leden van het hoofdbestuur.
8. De verkiezing van de leden van kascommissie.
9. Rondvraag.
10. Sluiting.

Het Bestuur van
Shell Werknemers Recreatie Centrum.

DEPARTEMENT VAN ECONOMISCHE ZAKEN

BEKENDMAKING

Het Departement van Economische Zaken maakt bekend dat met ingang van 16 maart 1984 de hoogst toelaatbare prijzen aan de kleinhandel en aan de consument ten aanzien van een aantal goederen, per aangegeven hoeveelheid, voor wat betreft het eilandgebied BONAIRE, als volgt zijn vastgesteld:

	verpakking	hoogst toelaatbare prijs aan de kleinhandel per collo	hoogst toelaatbare prijs aan de consument per eenheid	
Rijst				
SNOW WHITE	25 lbs.	f. 15,24	f. 16,76	+f. 0,73
	12/5 lbs.	f. 42,26	f. 3,87	+f. 0,14
	6/10 lbs.	f. 42,05	f. 7,71	+f. 0,30
	100 lbs.	f. 54,80	f. 59,18	+f. 2,79
	1/2 kg.		f. 0,67	+f. 0,03
EAST WIND	12/5 lbs.	f. 48,95	f. 4,49	+f. 0,15
	6/10 lbs.	f. 49,73	f. 8,93	+f. 0,[illegible]
	25 lbs.	f. 19,13	f. 21,04	+f. 2,91
Koffie				
UNIVERSAL	25/1 lbs.	f. 94,28	f. 4,19	+f. 0,14
Thee				
RED ROSE	72/50x2 gr.	f. 168,58	f. 2,60	R
	36/100x2 gr.	f. 159,64	f. 4,92	R
Babyvoeding				
MILUPA				
(rijstvlokken)	20/200 gr.	f. 20,99	f. 1,16	N
(7 granen)	20/200 gr.	f. 19,56	f. 1,09	N
NUTRICIA				
(creme 4 fruits)	24/454 gr.	f. 119,28	f. 5,47	+f. 0,06
(nenatal)	24/400 gr.	f. 172,03	f. 7,[illegible]	–f. 0,12
Babymelkpoeder				
NUTRICIA				
(almiron)	24/400 gr.	f. 108,[illegible]	f. 5,21	+f. 0,70
(nutri soya)	24/400 gr.	f. 114,[illegible]	f. [illegible]	+f. 0,22
(nutriton)	6/150 gr.	f. 47,15	f. [illegible]	N
Maismeel				
PHOEBE	18/2 lbs.	f. 32,31	f. 1,[illegible]	–f. [illegible]
	10/5 lbs.	f. 44,57	f. 4,[illegible]	–f. 0,09
(funchi blancu)	12/24 oz.	f. [illegible]	f. [illegible]	+f. 0,06
Melkpoeder				
FRIESCHE VLAG				
(instant)	24/400 gr.	f. [illegible]	f. 2,80	[illegible]
	6/2268 gr.	f. [illegible]	f. 1[illegible],22	[illegible]
Melk in blik				
FRIESCHE VLAG (ongesuikerd)	48/410 gr.	f. 37,[illegible]	f. [illegible]	+f. 0,03
ROSE				
(ongesuikerd)	96/170 gr.	f. 35,45	f. [illegible]	–f. 0,08
(ongesuikerd)	48/410 gr.	f. 37,82	f. [illegible]	–f. 0,06
Suiker				
PALM	10/1 kg.	f. 11,[illegible]	f. [illegible]	N
Gezouten vlees				
BJORGE	60/454 gr.	f. 18[illegible]	f. [illegible]	+f. 0,09
FIEL AMIGO	20/450 gr.	f. 61,70	f. 3,[illegible]	N
REY DEL NORTE	60/450 gr.	f. 165,57	f. 3,17	–f. 0,41

Afwijkingen naar beneden van de hierboven vastgestelde prijzen zijn uiteraard toelaatbaar.
Prijsverhogingen en prijsverlagingen zijn in de laatste kolom per eenheid aangegeven.

N.B.: + verhoging
– verlaging
N nieuw artikel
R rektifikatie

HOOFD V/H DEPARTEMENT ECONOMISCHE ZAKEN
AFDELING BONAIRE

SETEL

WAARSCHUWING

SETEL N.V. maakt hierbij bekend dat op **MAANDAG 19 MAART 1984** alle telefoons waarvan de rekening over de boekmaand **FEBRUARI** niet voldaan is zullen worden afgestopt.

De abonnees die nog moeten betalen worden dringend verzocht dit aan de kassa te Sta. Maria te doen, aangezien betalingen die via andere instanties verricht zijn ons niet tijdig zullen bereiken.

Mocht U deze week reeds via een andere instantie betaald hebben dan verzoeken wij U direct contact met ons op te nemen.

SETEL N.V.

UNIVERSITEIT VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN

De Sociaal-Ekonomische Fakulteit organiseert i.v.m. haar tienjarig bestaan een mini-conferentie over het toerisme op zaterdag 17 maart van 9.00 - 13.00 uur in de Aula van de Universiteit van de Nederlandse Antillen.
Belangstellenden zijn van harte welkom.

Programma

Zaterdag 17 maart 1984.

Panel I

9.00 - 9.30 **Opening**

9.30 - 11.30 **Eveline Pietersnella:** "De andere sektoren willen ook groeien: problemen rondom de verdeling van de ontwikkelingshulp over de diverse sektoren".

Rupert Silberie: "De taak van het bestuurlijk apparaat bij de ontwikkeling van het toerisme".

[illegible]: "Naar een optimale regionale ontwikkeling van het toerisme"

Panel II

11.30 - 13.00 **R. Lourentis:** "Curacao een talenpraktikum voor de Amerika's i.p.v. kooptoerisme nu studeertoerisme"

Mundo Flores: "Hoe kunnen wij ons eiland attraktief maken voor de toerist?"

Freddy Curiel: "Het klein (hotel)bedrijf versus grote onpersoonlijke hotels".

Scharloo:

Baluarte historiko pa independensha di Latino Amerika

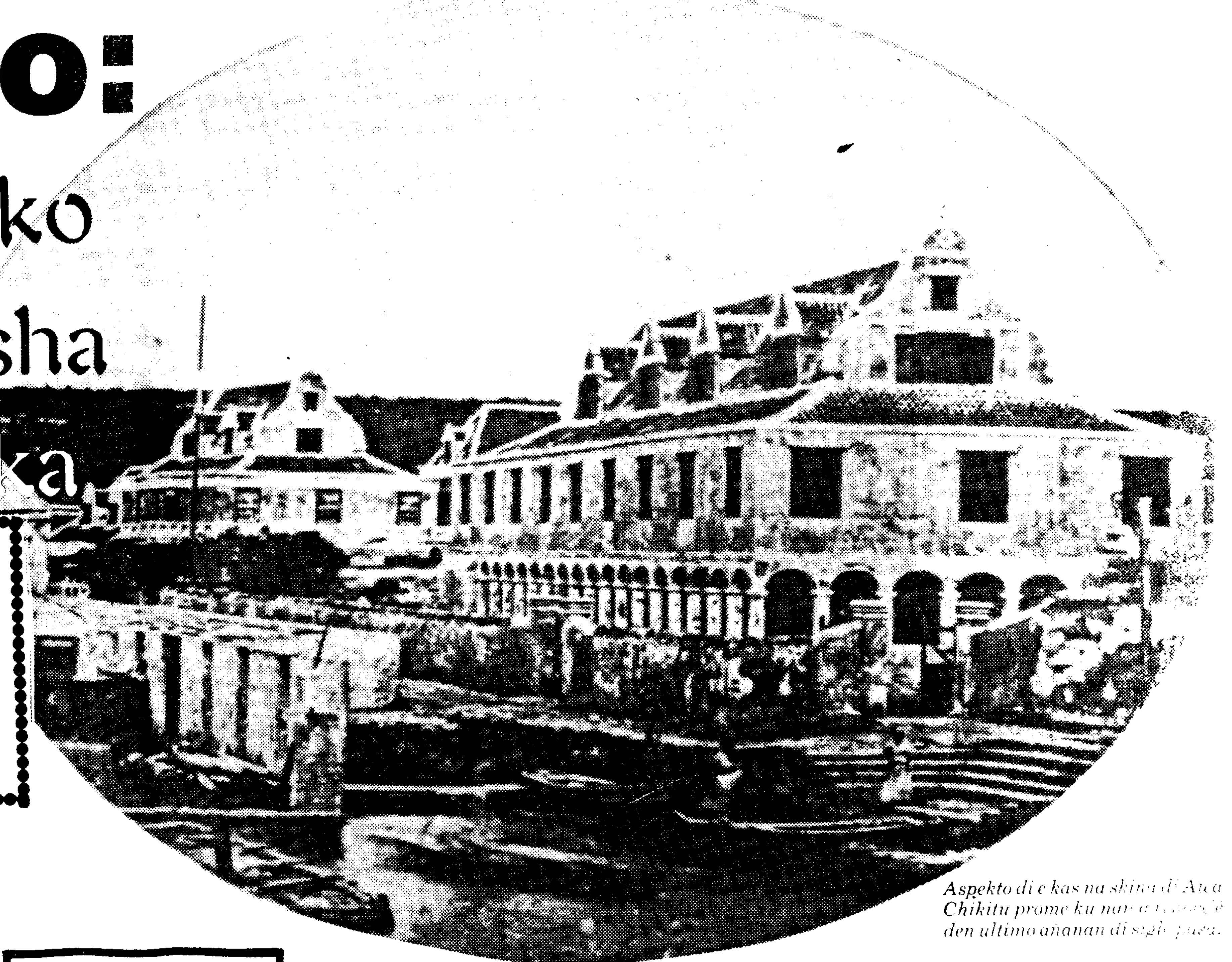
Dia mi a kaba di studia — i mi mester bisa ku mi a studia historia di arte na e pais kaminda tin mas arte ku na niun otro lugá na mundu, Italia — mi deseo mas grandi komo yu di un yu di Kòrsou tabata pa por a spesialisá riba un tópiko di Kòrsou. No tin, te dia di awe, hopi hende ku a skohe Kòrsou komo tema di nan estudio, i sigur no pa studia e ekspreshon di arte mas grandioso ku nos isla tin, su arkitektura. Asina, siguiendo konseho di Stichting Monumentenzorg Curaçao mi a papia ku profesor Temminck Groll di Technische Hogeschool di Delft; e profesor ta okupándo su mes basta aña kaba ku monumentonan di Kòrsou, den kooperashon ku instanshanan lokal. Bou di su guia mi a kumisá aña pasá ku un estudio di e bario di Scharloo, un bario masha importante no solamente pa historia di arkitektura di Kòrsou, sino tambe ta historia di su sosiedat, su manera di biba i pensa i su relashon komersial i intelektual den siglonan pasá ku paisnan den eksterior.

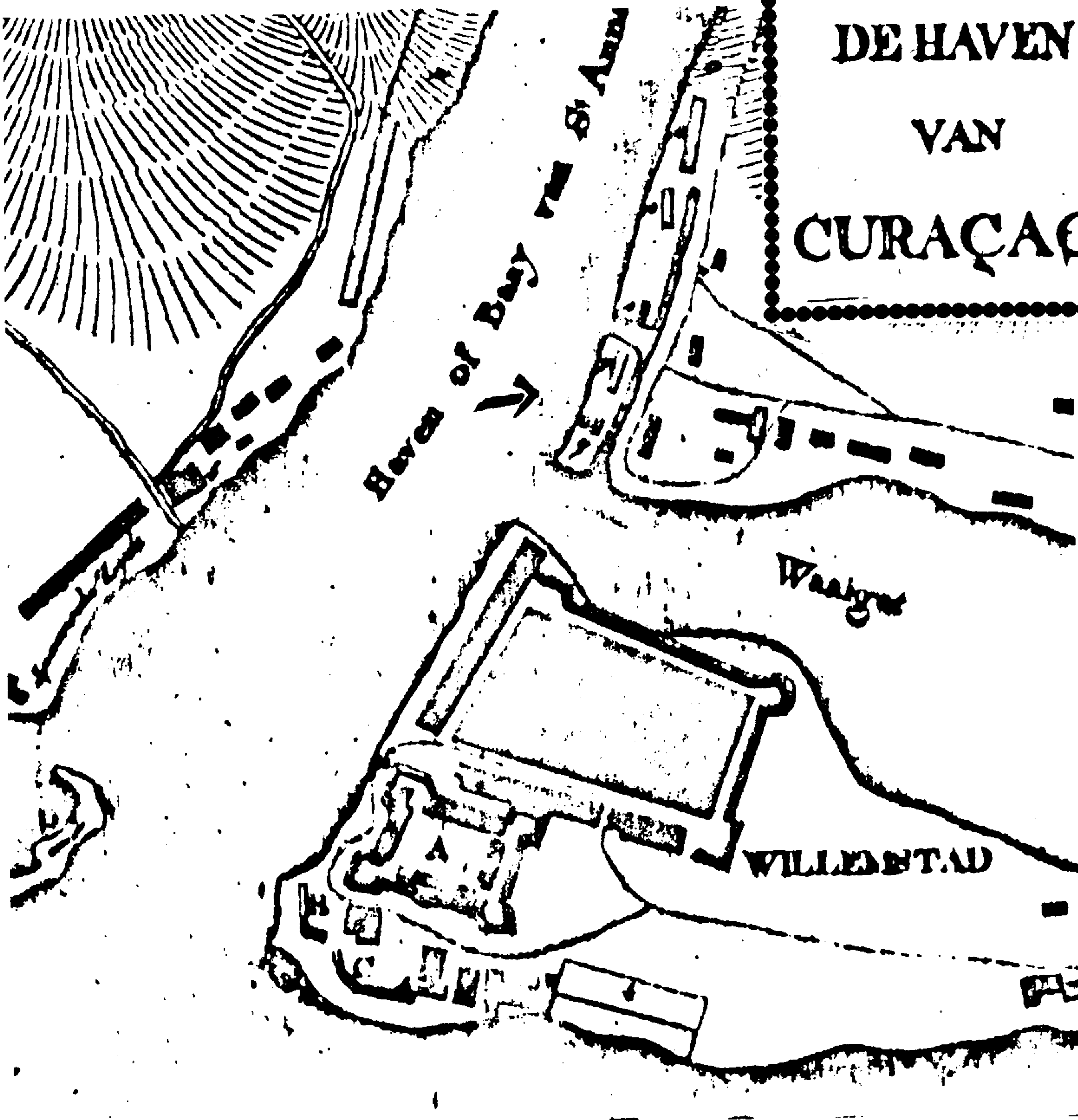
Tanten ku mi tabata konsultá dokumentonan di Kòrsou ku ta wardá na Algemeen Rijksarchief na Den Haag, mi a kolaborá pa algun tempu ku señor Roberto Palacios, diplomátiko i historiador den servisio di e departamentu di asuntunan eksterior di Venezuela. Señor Palacios ta supervisá e proyekto antiano-venezolano "Brion-Bolivar", i ku su grupo e ta studiando hopi tempu kaba i dokumentonan de Algemeen Rijksarchief tokante Bolivar, Brion i independensha di Latino Amérika. E proyekto aki ta auspisiá pa señor ministro presidente Don Martina i gobierno di Antias.

Den biografia di Luis Brion, señor Palacios a lesa ku djadumingu dia 26 di augustus 1821 Luis Brion a yega Kòrsou ku e goleta "Independence". Pober, malu i desilushoná pasombra niun hende ku eksepshon di Bolivar tabata apresiá loke el a hasi den e guera di independensha di paisnan Sur Amerikano, Brion a baha na kas di William Smith. Señor Smith, komersiante merikano i amigu di famia Brion, tabata biba na Scharloo, den un kas ku e tempu ei tabata number 54. Den e kas aki e almirante a dikta su testamènt i aki e la muri dia 27 di sèptèmber, un luna despues ku e la yega Kòrsou bèk.

Komo hopi kas nobo a wordu trahá na Scharloo despues di 1850, e numbernan di kas tambe a troka; na promé instante tabata difisil pa haña sá kua tabata e kas kaminda Brion a muri. Sinembargo despues ku mi a akumulá hopi material di siglo XVII i XIX tokante Scharloo, mi a dedusí kua kas tabata n.54 na aña 1821. Dokumento ku mi haña delaster lunanan aki na Kòrsou mes a konfirmá mi idea.

Algun tempu pasá señor Palacios i Fundashon Pedro Luis Brion, ku ke yama atenshon di tur hende riba e persona di Luis Bri-

Aspekto di e kas na skina di Awa Chikitu promé ku nan a [illegible] den ultimo añanan di siglo pasá.

Mapa di Willemstad alrededor di 1830. E flecha ta indiká e werf ***Kleine Klip den e situashon orijinal.***

Pa: PAULINE PRUNETTI-WINKEL

yu di Luis Brion. Despues ku Foulke a muri nan a pone e kas na benta na aña 1859, i dos aña mas lat Abraham de Veer a kumpr'é. Entre 1865 i 1866 e kas tabata sede di e loge mazòn "De Vergenoeging", ku e tempu ei ainda no a laga traha su mes edifisio na Wilhelminaplein (awe Bank of Boston).

bata hopi mas grandi: e tabata inkluí un parti tras di e kas i un parti banda di dje. Entre 1890 i 1898 David Ricardo, doño di henter e propiedat, a partié na varios pida i a laga traha banda di e kas e edifisio "Villa Maria", awe hotèl Caracas, den un stilo neogriego ku a bini di Merka. Den e mesun añanan ei e aspekto di e kas di Foulke mes a kmbia: si nos mira algun portrèt bieu nos ta mira ku promé piso di e kas tabata konsistí di un hadrei di pilá. Esaki a wordu parsialmente será pa pone un pòrtiko stilo di templo griego, na muraya ku ta kore kantu di Werfstraat, segun moda arkitektóniko di e tempu ei.

Seis kolumna ku kapital dóriko ta sostené un fronton dekorá ku

FAMIA BRION tabata pa algun tempu doño di Kleine Klip òf Kleine Werf, situá entre Waaigat i Sint Annabaai. For di aña 1694 West-Indische Compagnie a duna e tereno, ku manera nos a mira tabata un isla chikitu, na un partikular pa traha un waf einan. West-Indische Compagnie a pone dos kondishon fundamental: ku lo e por manda tur su barkunan bai drecha na e waf ei, i ku lo no permití traha niun edifisio di piedra riba e werf, solamente magazina di palu. Na aña 1770 ora e doño Pieter Kier a muri, nan a parti e propiedat na seis akshon; Pierre Brion, tata di Luis, a kumpra dos di nan na 1789 i 1790, i despues ku su tata a muri, Luis Brion a tumanan na 1809. Na 1812 Cornelis Stuylingh Hermes, kasá ku Maria Josepha ruman di e almirante, a logra kumpra tur akshon i asina el a bira doño di henter e werf. Poko tempu despues el a bende ku e otro suá di Brion, Joseph Foulke.

Komo durante e añanan mas importante di guera di independensha di Sur Amérika e werf tabata di su famia, Brion por a manda drecha barku di su flota di liberashon na Kleine Klip i asina huzanan den su lucha kontra Spañonan. E echo aki naturalmente a provoka un reakshon hopi violento di parti di e gobernador spaño. Den un anekso na un karta fechá 22 di yüni 1818 ku Pablo Morillo, komandant supremo di e trupanan spañó na Venezuela i Colombia, a skibi gobernador di Kòrsou Albert Kikkert, el a denunsiá presensia di e goleta "Diana" den haf di Willemstad. Segun sinku matros i kapitan di diferente barku spañó ku tabata na Kòrsou nan tabata masha okupá riba e werf di Foulke ku instalashon di binti kayon riba e barku "Diana". E deklarantenan a tende tambe ku Luis Brion tabata paga e trabou aki, i ku e goleta tabata biaha ku bandera hulandes. Te awor mi no por a haña mas dokumento pa ilustrá akti-

vidatnan di e werf den e añanan asina importante pa historia di Latino Amerika i di Venezuela i Kòrsou spesialmente. Mi [illegible] poné, a base di e preis halt [illegible] paga pa Kleine Klip i di e [illegible] dat masha grandi di [illegible] material den inventario [illegible] werf, ku tabata [illegible] hopi intenso.

Famia Jesurun a kumpra e waf despues di morto di Foulke na 1863, i a stimulá enormemente e sorto di trabou aki. [illegible] nan ta ilustrá ku den [illegible] añanan di siglo pasá [illegible] firma "Gorsira en [illegible]" doño di e werf, hopi [illegible] sorto di barku a wordu konstruí aki. E tempunan ei e [illegible] separá ainda for di e tereno di Scharloo pa un awa smal, kaminda nan tabata warda palu pa traha master di barku; e hanchi, ku despues ku nan a dèmpel [illegible] Werfstraat, tabata [illegible] pòrtrètnan di Soublette, saka entre fin di siglo pasá i kuminsamentu di e siglo aki, [illegible] varios edifisio di piedra. [illegible] rente sorto di magazina [illegible] a wordu traha despues di 1860, tempu ku e kondishon ku West-Indische Compagnie a [illegible] kasi dos siglo promé a [illegible] nan a wordu distraí den e siglo aki pa traha magazina mas [illegible] dernu, awe propiedat di gobiernu di Kòrsou. Debí ku [illegible] e dèmpel e awa ront di e waf, awe e isla chikitu ya no ta ekstistí mas i Kleine Werf i Grote Werf, ku ta pará mas na nort i ku tin un historia apart, a bira un solo tereno.

Awe, riba un pida tereno [illegible] ta protagonista di un akto [illegible] pero fundamental pa historia di Latino Amérika, tur sorto di barku ta mara pa deskansa [illegible] kansia. E kas na skina di Awa Chikitu, ku mas di 150 [illegible] a mira Brion yega su [illegible] bèk, a bira un hotel kaminda [illegible] rista di tur nashon ta hospedá. I nos, yu di Kòrsou, si nos pasa [illegible] tinu ora nos pasa ei banda, nos por tende e kas suspirá: "Kiko bo sa di bo historia?"

KUANTU BIAHA NOS no ta keiru ku auto òf kana na pia den Scharloo, meimei di e kasnan asina bieu i asina bunita? Kuantu biaha nos no ta tira un bista distraí for di Sha Capriles kade na Punda riba e edifisionan pará kant'i awa, na punta di Scharloo, kasi na skina di Waaigat? Hopi di nos ta miranan podisé tur dia, pero loke nos no sa ta kuantu historia kada un di e kasnan ei ta representá i kuantu sekreto importante pa kultura di nos isla nan ta warda tras di nan muraya.

on, a pidimi pa splika kon m'a hasi averiguá e datonan i pa mi delineá un historia kortiku pero interesante di e kas kaminda Brion a muri i di e waf banda di dje, ku tambe a hunga un papel importante den Brion su bida. Parti di e informashonnan aki ta fruto di e proyekto Brion-Bolivar, ku ta trese na lus hopi aspekto di historia i kultura di Kòrsou ku nos no konose ainda. Di e manera aki mi por kumpli tambe ku mi mes deseo, pasombra mu ke pa historia di Scharloo bira un kos bibu ku ta interesá nos tur.

Diferente dokumento a sirbi pa komprondé kua kas tabata n.54 na 1821, aña ku Brion a muri. Na promé lugá mi a konsultá archivo di Administratie van Financien, kaminda for di siglo pasá, tur hende i nan propiedatnan ta rehistrá pa pagamentu di belasting. Den un kohier di impuesto di aña 1820 mi a lesa ku señor William Smith i su tata James tabata paga e 1/2 per cent belasting pa un kas n.54 i un waf n.55, situá pegá ku e kas na Scharloo. No tabata nan mes propiedat, pero nan tabata enkargá pa regla asuntunan di Joseph Foulke, komersiante merikano i suá di Brion. Konsultando akta di kumpramentu di kas, a resultá ku Foulke a kumpra e kas na 1804, di un otro komersiante, un tal Pierre Martin, i e la pagé 12.000 pesos, moneda ku te mas o menos 1830 tabata husá na Kòrsou.

Den e kontrato e kas ta deskribí komo un kas huntu ku su tereno, tras di e werf Klein Klip, situá na Scharloo na e skina oksidental di Waaigat, konosí den boka di pueblo komo "Awa Chikitu". Si nos mira un mapa di Willemstad di siglo XVIII òf XIX nos ta mira ku e situashon di e parti aki di Scharloo a kambia hopi. Kleine Klip tabata situá riba un isla chikitu, lòs for di e tere-

no di Scharloo; un brug tabata komunik'é ku tera. Na kuminsamentu di e siglo aki, manera nos ta mira riba e mapa di Werbata di 1909, a dèmpel e awa smal tras di e waf i a traha un kaya einan, awe yamá Werfstraat. P'esei e kas di Foulke, ku tabata pará komo promé un riba e skina di Awa Chikitu, a resultá na skina di Werfstraat i Van de Brandhofstraat, otro kaya ku a nase despues ku a dèmpel parti di Waaigat. E kas aki, ku awe ta hotèl Venezuela, ta sin duda un di e kasnan mas bieu di Scharloo. E stilo di su arkitektura ta demostrá su antiguedat: e ta un edifisio largu i relativamente smal, e tin un "zadeldak" ku "dakkapellen". Su dos fachadanan, koroná ku ornamentashon, ta tipiko di arkitektura di stilo hulandes di siglo XVIII. Nos por kompará nan ku esunnan di landhuis Malpais of di landhuis Savonèt, ku tin eksaktamente e mesun diseño: e dos edifisionan aki ta data di alrededor di 1750. Mi idea, ku e kas ta pertenesé mas o menos na e mes époka ei, ta konfirmá tambe pa e echo ku promé mapa kaminda por mira un edifisio pintá na e punto aki di Scharloo ta e mapa di Siert Geerts, di aña 1754. Tambe tin ku bisa ku e promé kontrato di benta di e kas ku mi por a haña te awor ta di 1761: e aña ei señorita Elisabeth Kock a kumpra e tereno tras di e waf ku su edifisionan pa 10.000 pesos.

Pasando den man di varios hende, e kas a bira na 1804 propiedat di Joseph Foulke. Komo ku e tabata biaha hopi pa Merka pa negoshi, Foulke tabata hür e kas ku amigu of famia; promé ku William Smith, algun aña mas lat ku John Golding, kasá ku Plantina,

Na 1866 e kas a bira un skol, "Collegium Neerlandicum", fundá pa Pieter Maronier, profesor di Rotterdam. Tabata un skol pa mucha hòmber i el a bira masha konosí pasombra el a ofresé muchanan di Kòrsou pa promé biaha un enseñansa medio. Alumnonan for di Venezuela i Santo Domingo tabata bin keda na internát di e skol aki; alumnonan bibá na Kòrsou tabata bai skol ku pònchi, komo no tabata tin brug ainda (promé brug di Scharloo a wordu trahá na 1883).

Na aña 1911 dr. De Haseth Möller a kumpra e kas pa huzé komo sanatorio; finalmente e kas a bira un hotèl, manera e ta ainda, propiedat di J.A. Sprock.

Di e estudio di dokumentonan a resultá ku te na 1889 e tereno ku tabata pertenesé na e kas ta-

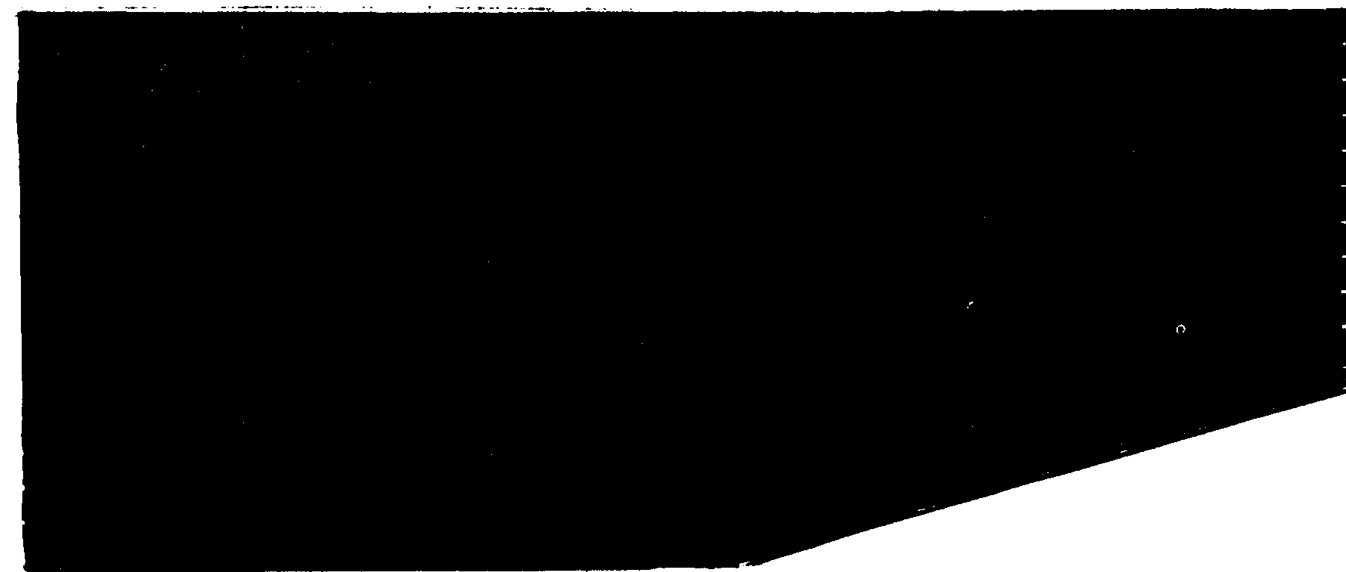
diferente tipo di leishi anto ku ornamentashon di metal meimei. Nan a dekorá tur muraya ku lisenan i e hukinan a haña un imitashon di blòki di piedra, trahá di semènt i kaba pintá na blanku.

Tur e elementonan aki a duna e kas un "allure" klásiko segun un stilo ku a yega nos isla for di Merka, danki na kontakto intenso di komersiantenan di Kòrsou ku e pais aki. E stilo klásiko a haña su ekspreshon mas bunita durante e delaster añanan di siglo XIX den Scharloo, kaminda nan a traha varios kas (mi ke menshoná algun so, Scharloosweg 86-88, Scharlooweg 55, Scharlooweg 106) segun reglanan i smak di e koriente klásiko aki.

***

E kas awe: un fronton mahestuoso sostené pa kolumna ta dominá Werfstraat.

Voorbereidingen op WK van 1986

Hongaarse coach Mezey streeft naar Engelse mentaliteit

GYORGY MEZEY is de nieuwe trainer van het Hongaarse nationale voetbalelftal. In de zomer van het vorig jaar werd hij de opvolger van Kalman Meszoly. De 42-jarige Mezey is de 36ste bondscoach in de geschiedenis van de Hongaarse voetbalbond. Hongarije is één van de tegenstanders van het Nederlands elftal in groep 5 van het kwalificatietoernooi voor het wereldkampioenschap. Mezey, die onlangs, onopgemerkt, Feyenoord-Ajax in de Kuip zag, geeft zijn visie op de kansen van zijn team en de toekomst van het Hongaarse voetbal.

TRAAG ARRIVEREN de treinen op Nyugatu Pu (Station-West) in Boedapest. Van alle kanten stromen de forenzen, vaak al om vijf uur van huis vertrokken, de metropool in, die met drie miljoen inwoners toch al overvol is. Midden in het centrum, dicht bij het 7 November-plein, bevindt zich het buro van de Hongaarse voetbalbond. In het statige oude pand is slechts één verdieping beschikbaar voor het tiental officials. Zij lopen wat nerveus op en neer, want de coaches van alle teams uit de twee hoogste divisies zijn op bezoek. Ze beleggen gezamenlijk een vergadering vlak voor de aanvang van het tweede gedeelte van de competitie na de winterstop.

Coach György Mezey blijkt zich niet alleen te onderscheiden door zijn functie, maar ook door zijn vloeiend gesproken Engels. En dat is nog altijd een uitzondering in het land dat grote inspanningen verricht om enigszins op gelijke voet met het westen te kunnen komen.

ONWETEND

Hij gaat in op de vergadering van die ochtend: "Nee hoor, het is hier niet moeilijk om de coaches op één lijn te krijgen voor de prestaties van het nationale team. In Hongarije heb ik gelukkig geen moeilijkheden bij de selectie".

Mezey heeft dan al eerder onschuldig gevraagd, of dat in Holland wel het geval is. Steeds weer als toch enige kennis van het voetbal in Nederland wordt verondersteld, weet hij keurig de onwetendheid ten toon te spreiden.

Nandor Hidegkutti

Soms verspreekt hij zich en blijkt hij wel degelijk goed op de hoogte te zijn. Zo zegt hij naar aanleiding van het afgezegde tripje van Oranje naar Brazilië: "De clubs kunnen in het buitenland veel geld verdienen met vriendschappelijke wedstrijden en hebben daarvoor natuurlijk wel hun beste spelers nodig".

Even later ook kent hij Ajax als 'de club van de zakenlieden', wanneer er dieper wordt ingegaan op de financiën. Hij vindt het interessant te weten dat hij bij zijn Nederlandse reis heeft meebetaald aan de extra inkomsten van Johan Cruijff.

"Natuurlijk vrees ik de kwaliteiten van Cruijff en is het voor ons een voordeel dat hij niet meer voor Holland wil spelen. Alle grote spelers van Nederland zijn weg, en mijn collega moet ook een nieuw team opbouwen. Van de reeks groten als Neeskens, Krol en Rensenbrink moesten er veel uit het buitenland komen. Dat gaf moeilijkheden. Nu heeft Rijvers alle spelers dichtbij spelen, en dat is een groot voordeel voor een bondscoach", meent Mezey, die Rijvers onlangs bij de besprekingen voor het programma van de voorrondewedstrijden nog heeft gesproken.

Verrassend genoeg weet hij wel van de 'benarde' positie van Rijvers en de kansen voor een aanstelling van Rinus Michels als supervisor. Met Happel aan het hoofd van het nationale team van Oostenrijk treft hij dan twee gerenommeerde en zeer ervaren opposanten. "Happel en Michels zijn grote persoonlijkheden en behoren tot de best gekwalificeerde coaches van Europa. Ik verheug me erop ze te ontmoeten, want ik heb een groot respect voor ze".

Vrees voor genoemde trainers zegt hij niet te hebben. "Ik vrees geen enkele coach", antwoordt hij zelfverzekerd.

Op zijn kamer heeft hij de beschikking over een kleuren-tv en video-apparatuur. Hij vertelt de band gezien te hebben van Nederland—Malta en vraagt dan met een veelzeggende blik, hoe het toch mogelijk was dat de Spanjaarden tenslotte toch nog naar Frankrijk gingen.

"Het is de enige goede informatie die ik van het Nederlands elftal heb, voor de rest weet ik er niets van", zo blijft hij volhouden. "Maar over een paar maanden kan ik meer vertellen. Ik heb ook vrienden in Nederland, die me op de hoogte houden", zo laat Mezey wel weten.

NYILASI

Over zijn eigen selectie kan hij meer vertellen. Niet voor niets sprak hij van de problemen met in het buitenland spelende internationals. Zelf moest hij het in afgelopen oefencampagne stellen zonder zijn absolute ster, Tibor Nyilasi.

Want hoewel de Hongaarse voetballer officieel pas na zijn dertigste jaar mag vertrekken, kreeg Nyilasi na het WK van 1982 in Spanje de gelegenheid om zijn daar verkregen roem in klinkende munt te gaan omzetten. De 29-jarige aanvalsleider verkoos de schillingen van Austria Wien boven de lires en peseta's.

Op slechts vier uur rijden van Boedapest bracht hij Austria Wien weer in de hoogste regionen van het Europese voetbal en zichzelf aan de top van de topscorerslijst. "Nyilasi is echt een heel groot talent, een van de grootste van Europa. Hij is een speler die op het veld dingen doet, die het team van een coach niet kan meekrijgen. Hij is eigenlijk een verlengstuk van de trainer en kan het spel een andere wending geven".

Hij is het ermee eens, dat juist die laatste eigenschappen de echte toppers kenmerken. Mezey vindt het toch niet onverdeeld negatief, dat er Hongaarse spelers naar het buitenland vertrekken: "Voor een groot gedeelte van de spelers is het een achteruitgang, omdat ze in het buitenland in de tweede divisie spelen en niet deelnemen op het hoogste niveau. En dat is toch een eerste vereiste om in het nationale elftal te kunnen meedraaien. Daar kunnen ze veel leren, want op oudere leeftijd hebben ze nationaal gezien vaak niet zo veel meer te bereiken".

Vervolgens onthult Mezey, dat in Hongarije een versoepeling van het transfersysteem op komst is. Het wordt in elk geval in Hongarije eenvoudiger voor spelers om van club te veranderen. Het doel: de competitie aantrekkelijker maken. Maar zeer waarschijnlijk wordt het ook voor goed voetballende internationals (ook jonger dan 30) onder bepaalde voorwaarden mogelijk om na Mexico '86 hun kwaliteiten in buitenlands geld om te zetten.

TOROSCIK

De tweede sterspeler van de laatste jaren in Hongarije is Andras Toroscik. De grillige vedette van Ujpest Dosza heeft zich internationaal zeer wisselvallig laten zien. Van zijn grote kwaliteiten is iedereen overtuigd en mening verdediger kan meepraten van de onnavolgbare bewegingen van de Hongaarse spits.

Mezey weert dat hij aanbiedingen op zak heeft van Barcelona, Real Madrid en een aantal clubs uit Italië, Frankrijk en West-Duitsland. Naar dat laatste land ziet de bondscoach zijn pion het liefst vertrekken, maar zegt zijn spits niet te willen beïnvloeden bij de beslissing. "Natuurlijk is de Bundesliga de zwaarste competitie op het vasteland van Europa. En er is discipline en dat is goed voor mijn spelers als ik ze terugkrijg voor mijn elftal".

Met name voor Toroscik is discipline in het verleden een schrikwoord geweest. Bekend is dat hij slechts het halve leven voor de sport wilde inzetten en er niet over peinsde om de 'geneugten des levens' opzij te zetten voor het edele balspel. Met de nu 29-jarige levensgenieter was het immer goed doorzakken, zo weet iedereen.

ALCOHOL

Alcohol is trouwens de laatste decennia steeds de grootste vijand van de Hongaarse voetballer geweest. De berichten over schorsing of geruisloze verdwijningen van het hoogste niveau kwamen met regelmaat. En ook in Hongarije geldt de voetballer als voorbeeld, hoeveel jaloezie van de man in de straat er ook is; "Ze krijgen drie keer zoveel forinten als wij, arbeiders, en ze hoeven er niet eens voor te werken".

Toch is het respect voor 'Toro' het laatste jaar weer toegenomen. Een Hongaars voetbalweekblad schreef verleden week

Ferenc Puskas

een groot verhaal over de veranderingen, die bij het talent zijn te bespeuren. Niet alleen wordt hij nu nog steeds vergeleken met een danser vanwege zijn vlugheid, maar ook zijn inzet voor het team wordt geprezen. De reden voor zijn volwassenwording is niet alleen te danken aan de lonkende valuta uit het buitenland. Toroscik wil zijn club nog één keer aan het landskampioenschap helpen en ook het roodgroen van het nationale team draagt hij met meer plezier dan ooit tevoren.

NIEUW TEAM

Het is ook Mezey die daarvoor wordt geprezen. Nu al klinken jubeltonen in de Hongaarse pers voor zijn nieuwe team. Van de tien oefenwedstrijden, die met name in Spanje werden afgewerkt, werden in 10 wedstrijden 17 punten behaald.

György Mezey heeft een heel nieuw team opgebouwd rondom enkele oudere, ervaren spelers, die er ook in 1982 al bij waren. "Een aantal spelers heb ik zelf kunnen brengen, omdat ik voorheen coach van het team onder 21 jaar was". Een aantal van die nieuwe spelers deed het opvallend goed, zoals Garaba, de ervaren verdediger, een Nagy, de spelmaker die, bij afwezigheid van Nyilasi, de meeste aandacht kreeg, de goalgetter Sandor Kiss, die ook in Nederland onlangs opviel tijdens de trip van Ujpest Dosza.

"Mijn belangrijkste opdracht is het veranderen van de mentaliteit. Er zal feller gespeeld moeten worden. We willen het snelle uitvallen en opduiken met alle spelers tegelijk gaan oefenen. Zoals ik gezien heb bij het Engelse team".

Die wedstrijd in Boedapest ging kansloos met 3-0 verloren, en dat was het sein voor Mezey om de touwtjes strak te gaan aantrekken, en dat heeft nu al tot resultaat geleid. Nederland kan straks een geladen team verwachten.

FAVORIET

Algemeen werd groep 5 met Nederland, Oostenrijk, Hongarije en Cyprus als een zwakke groep beschouwd. De eerste plaatst zich direct, de tweede kan nog via zes extra wedstrijden in Mexico komen. "Een makkelijke groep? Dit is een van de zwaarste groepen", zo verrast Mezey en lijkt bloedserieus. Hem wacht eerst echter nog de taak zich met zijn team voor Los Angeles te kwalificeren in een groep met Rusland en Bulgarije. Daarvoor kan hij maar een gedeelte van het huidige nationale team inzetten.

"IK geloof toch, dat Nederland licht favoriet is. Het kan wel eens gaan gebeuren, dat de doelpunten in Cyprus de doorslag gaan geven. Ook geloof ik niet dat het team van Oostenrijk op zijn retour is. Dat is voor ons altijd een moeilijke tegenstander geweest".

De intelligente Mezey neemt met een glimlach en een blik op zijn horloge afscheid. Bondsvoorzitter Miklos Pancsics, zelf zestig maal international in de zestiger jaren, komt hem ophalen. "Vraag dat maar aan hem", antwoordt Mezey, als hem wordt gevraagd hoelang hij het denkt vol te houden bij de bond. Zijn voorgangers kregen vaak erg weinig tijd. Voor Mezey zelf lijkt deze functie een goede springplank voor een baan bij een buitenlandse club. Hij kreeg al aanbiedingen van gerenommeerde clubs, maar sloeg die nog af.

PUSKAS EN KOCSIS

Dertig jaar geleden was Hongarije nog de gedoodverfde winnaar van de wereldbeker in Zwitserland. De goalgetter Rahn passeerde toen in de finale de grote Grosics tweemaal en de finale werd met 3-2 door West-Duitsland gewonnen.

Een jaar eerder nog werd met legendarische spelers als Puskas, Kocsis en Hidegkuti Engeland op Wembley in de pan gehakt met 5-3. Maar na de gebeurtenissen in 1956, die bij de oudere Hongaren nog steeds voor een trauma zorgen, is het team uit elkaar gevallen en gingen de beste spelers heen.

Met weemoed wordt nog altijd over die tijd gesproken. De Hongaarse arbeider heeft zich ook van het voetbal afgekeerd. De gemiddelde belangstelling per wedstrijd in de hoogste divisie is afgenomen naar een gemiddelde van 5000 per wedstrijd.

Maar György Mezey meent, dat ook het voetbal in Europa gediend is met een mentaliteitsverandering: "Er wordt door de speler eerst gekeken naar de verdiensten. En als die zijn veilig gesteld, dan is er geen inzet meer op het voetbalveld. En die houding moet veranderd worden om het voetbal voor de toeschouwers weer aantrekkelijk te maken". (Door Peter Olsthoorn voor de Haagsche Courant).

Bridge

Verzorgd door H. Dorsman

Frustratie !

HET BIEDEN BIJ de tegenpartij liep duidelijk uit de handen. Beide tegenstanders wisten kennelijk geen raad om op tijd te stoppen. Zoals straks zal blijken waren kleine biedzonden de oorzaak van de niet te stuiten biedhoogte....... maar ook van mijn latere frustratie. U zit op de weststoel en hoort tussen Noord en Zuid het volgende biedverloop:

Noord	1 Schoppen
Zuid	1 Sans (limietbod)
Noord	2 Ruiten
Zuid	2 Harten
Noord	2 Schoppen
Zuid	3 Sans (!), terwijl Oost / West steeds pasten.

Hier Uw hand en U moet uitkomen:

Sch. K 4 3 2
Ha. K 7
Ru. Q J 8
Kl. J 10 4 3

Wat is Uw uitkomst? Mijn uitkomst was Klaveren 3 (volgens het boekje NIET met de Boer) Wel..... het was de enige uitkomst waardoor Zuid het contract moeiteloos maakte, mits..... mijn partner geen onbeperkt vertrouwen zou hebben in mijn uitkomst kwaliteiten. Hier alle handen:

Sch. Q J 9 8 7 5
Ha. 6 4
Ru. A K 9 3
Kl. 5

Sch. K 4 3 2
Ha. K 7
Ru. Q J 8
Kl. J 10 4 3

Sch. A 10
Ha. Q J 9 5
Ru. 10 7 4 2
Kl. A 9 6

Sch. 6
Ha. A 10 8 3 2
Ru. 6 5
Kl. K Q 8 7 2

De Klaveren- uitkomst werd onmiddellijk met het Aas genomen en Oost kwam Klaveren 9 terug. Hierbij vertelde Oost tevens dat zij over nog een even aantal Klaveren beschikte (dus na het Aas speelt men een hoog laag signaal bij een even getal en omgekeerd). Zuid nam Klaveren Heer en speelde Schoppen 6 naar Noords Boer. Voor Oost was er geen aanleiding om te duiken. Nam dus Schoppenaas, speelde vol goede moed de laatste Klaveren en zag, dat mijn uitkomst de enige om het contract te doen maken. Klaveren Vrouw, met Ruiten naar Noord en onder de Schoppen Vrouw valt Oost' 10, op de West plaats kan ik de Schoppen nog wel een paar keer duiken, maar onze laatste slag is Klaveren Boer en werd dit 3 Sans Atout contract met 19 punten in de gezamenlijke handen thuisgebracht. Frustraties? De tegenpartij NIET!

PEON

Pa: Omalio Merien

Entrega number 102

ORA TIN UN ATAKE di DAMA kombiná ku TORE riba é Peon di g2 of g7, nos por papia di un "atáke di krus ku TORE"!! "Atáke di krus" no ta algu nobo, pasobra nos a traté kaba den Entrega nr. 77, 78, i 79. E karakterístiko dje "atáke di krus" ta ku é PEON di g no por kita for di é Fila g, pues é Peon aki ta di "pèn".

Konsekuensha ta: é hòkinan f3 i f6, no por wordu huzá pa "skonde of hinka un piesa mey-mey"!! Si bo hasié tóg, anto é piesa ku bo pone ta wordu komé sin ku esun ku a kóme por wordu komé bèk. Ta nifiká ku bo a pèrdè un piesa, i é menasa di háké-máté ta bira mas grandi.

Asina bo ta mira anto ku lo bo no por kita é atáke dje DAMA, dor di skonde é PEON g2 of g7.

Lokual si ta posibel ku por skonde é Peonan aki pa é atáke dje TORE! Pa hasi esaki mester huza é hòki g6 of g3, na kual por pone un piesa, ku por ta un ALFIL, un KABAI of un TORE. Ounke ta posibel pa pone un DAMA tambe, esey no ta rekomendabel pasó é TORE por kóme é piesa ku bin para mey-mey. Si ta un DAMA, ku tin mas balor di kambio, wordu hinká mey-mey, anto é TORE lo komé sigur! Si ta un ALFIL of KABAI bin para mey-mey, é TORE lo no kòme paso su balor di kambio ta mas tantu ku dje piesanan aki. Den kaso ku un TORE wordu huza pa skonde é Peon di Fila g, é balor di kambio ta igual i pesey si é kóme of no kóme, lo no trésé desventaha na piesa pa ningun parti.

Nos por konkluí anto ku den un "atáke di krus ku TORE", ta posibel pa "skonde of hinka un piesa mey-mey", huzando unikamente é hòkinan g3 of g6. E defensa aki ta duna bon resultado, ya ku é atáke riba é PEON di g ta wordu redusí na solamente esun dje DAMA, ku no ta alkansá pa duna é REY háké-máté.
E sigiente sistema di defensa ta: "TRESE UN PIESA ASERKA".

Korda no konfundi é di dos sistema ku é di tres. Ora bo ta hinka un piesa mey-mey, bo ta trata na redusí é atáke riba é piesa! Ora bo ta "trésé un piesa aserka", bo ta trata na duna é piesa ataká un defensa mas, pa igualá é kantidat di atáke ku tin riba dje!

Den "TRESE un piesa aserka" é regla di oro ta: KABAI TA DEFENDE E PEON DI FILA h ORA E OKUPA E HOKI f3 of f6, I E TA DEFENDE E PEON DI FILA g ORA E OKUPA E HOKI e1 of e8!!! Ku esaki nos ke pone enfasis riba é piesa mas adekua pa defendé, ora ta trata di "trese un piesa aserka", kwal ta un KABAI!!

Si bo sòru pa tur ora bai bo KABAI séya ta pará na un dje hòkinan menshoná, ku ta pa Blanku, f3 i e1, i pa Pretu f6 i e8, séya por move bai na é luganan aki den un tiru, anto generalmente bo por pára un atáke rapidamente.

Ku otro palabra wak na promé lugá pa bo KABAI ta den besindario di bo REY, i huzé mas tantu posibel.

Ora tin un atake di DAMA kombiná ku TORE riba é PEON di h2 of h7, ta nifiká ku tin dos piesa ta atakando é PEON, bo ta trese bo KABAI aserka na é hòki f3, i é PEON di h2 ta haña, serka é defensa ku é tin di su REY na g1, un defensa mas pa forma dos piesa ku ta defendé. Awor é atáke a kibra, ya ku kantidatnan ta igual na atake i defensa, i esun ku kome delaster ta sali ventahoso.

Laga nos chèk'e! Si é DAMA kome na h2 é PEON, anto é KABAI ta kome é DAMA bèk. Nota bon ku é REY no por kome é DAMA, paso é ta pone su mes háké estando é TORE den Fila h. E TORE na su turno awor ta kome é KABAI, anto awor si é REY ta kome é TORE, ya ku no tin ningun piesa ku ta duné háké ora é kome, i sali sin ningun rasku for dje atáke.

Pues no lubida ku ORA UN PIESA TIN MES TANTU PIESA TA DEFENDE KU TIN TA ATAKE, ESUN KU KOME DELASTER TA KEDA MIHO PARA!!

Wak'e bo mes ora Blanku ataká é PEON Pretu na h7, i Pretu trésé su KABAI aserka na f6.

Pa defende kontra un "atáke di krus ku TORE" é KABAI mester bai na é hòki e1, for di unda é ta duna é PEON di g2 é di dos defensa, ya ku g2 ta defendé un biaha kaba dor dje REY. Si Pretu kome awor lo sosédé meskos ku nos a mira aki riba.

Pa Pretu é KABAI tin ku bai na e8, pa duna é PEON di g7 su di dos sostén i para é atáke di é DAMA i TORE Blanku.

Aki bou dos diagrama pa bo studia é defensa di KABAI!!

(Diagrama "A")

PRETU

"atáke di krus ku TORE"

E kabai na f 6 ta bai perdi !!!

a b c d e f g h

BLANKU

(Diagrama "B")

PRETU

PEON di h 2 ta dos ataká, pero tambe dos defendé !!

a b c d e f g h

BLANKU

De Nederlandse troubadour Boudewijn de Groot. Samen met zijn Amerikaanse vriendin is hij te gast in een aanbouw van de boerderij van Nederlands vrouwelijke deejee Tineke Vos. Onlangs keerde hij terug uit Hollywood, waar hij sinds 1978 meermalen verbleef en waar hij ook nu weer studeerde in Dick Groove's Music Workshops. Een studie met het accent op arrangeren, componeren en filmscores.

Boudewijn de Groot maakte een tournee van enige maanden door Nederland en Vlaanderen met een programma, waarin hij zeer vele nieuwe liedjes ten gehore brengt.

Is het niet ontzettend moeilijk weer grond onder de voeten te krijgen als je zo lang bent weggeweest?

Boudewijn: "Twee jaar is niet zoveel. Ik heb wel vaker twee jaar niets van me laten horen en iedere keer als ik terugkwam was het wel niet de gigantische populariteit van de zestiger jaren, maar dat maakt mij niet zoveel uit. Ik ben in ieder geval in staat om te doen wat ik graag wil doen, de muziek te schrijven die ik graag wil schrijven en er zijn nog voldoende mensen die daar graag naar luisteren".

Nog altijd is Boudewijn de Groot een troubadour van zijn eigen tijd. 'Onverwoestbare' nummers van hem als 'Het Land van Maas en Waal', 'Meisje van zestien' en 'Hoe sterk is de eenzame fietser' worden nog steeds voor de radio gedraaid.

Op 20 mei wordt de zanger veertig jaar. Dan is hij 'middelbaar'. Veranderd? Boudewijn voelt zich nog altijd erg thuis in het theater, maar vindt wel dat hij daar beslist niet ieder jaar aanwezig dient te zijn.

Een interview van Hans Sternsdorff voor de Gelderlander.

''Ik pretendeer niet een showman te zijn''

"Ik ben géén André van Duin. Ik pretendeer niet een showman te zijn. Ik ben iemand die op het podium staat met een gitaar en muzikanten achter zich en die een aantal liedjes zingt, nieuwe en oude. Dat is wat ik doe en dat is wat ik kan".

"Ik geloof niet dat het over zou komen als ik overdreven veel over het podium zou springen. Wat ik doe is een vrij verstilde aangelegenheid. Je moet ervan houden om daar een avond naar te gaan kijken. Dat doen kennelijk voldoende mensen.

Maar het is niet iets waarvan je zegt: volgend jaar wéér, want dan zal het ongeveer hetzelfde zijn. Het lukt mij niet om in één jaar met dertig nieuwe liedjes te komen. Ik geloof ook niet dat dat mogelijk is. Daar móét dan slecht materiaal tussen zitten".

De manier waarop Boudewijn de Groot in het vak kwam noemt hij zelf 'een beetje knullig, weinig spectaculair'.

„Het vriendinnetje van m'n broer speelde gitaar: volksliedjes en Franse chansons, dat soort muziek. Ik zong wel eens mee voor de gezelligheid. Ze zeiden dan dat het leuk klonk en waarom ik niet zelf gitaar speelde.

Nou, zingen vond ik leuk. Op de lagere school mocht ik met zingen altijd op de voorste rij zitten. Daar heerste een hiërarchisch systeem: wat goed is mag vooraan zitten, wat slecht is achteraan. Met rekenen zat ik achteraan.

EEN LIEDJE

Op een gegeven moment werd ik ook gekozen voor een schooltoneelstukje. Niet omdat ik zo fantastisch kon acteren, maar omdat er een liedje in voorkwam en ik de beste stem had. Ik zong altijd in mezelf en op straat en nou, die gitaar kwam er en toen ben ik samen met dat meisje gaan spelen en gaan zingen".

Desalniettemin ging Boudewijn de Groot na zijn schooljaren niet naar een muziekschool of conservatorium, maar naar de filmakademie.

„Ik kan ontzettend moeilijk beslissingen nemen. Het zat zo. Film heeft me altijd beziggehouden. Ik spaarde foto's van filmsterren. Die knipte ik uit en die plakte ik dan in albums. Al begreep ik soms ook de ballen van een film, ik wist wèl van iedere film wie erin mee hadden gespeeld.

Vaak had ik kinderlijke dromen. Dan zag ik mezelf in Hollywood rondrijden als beroemde filmster. Maar ik was niet zo avontuurlijk, dus dat is er nooit van gekomen. Het idee film bleef echter wel in m'n hoofd zitten en toen op de middelbare school iemand op een gegeven moment zei dat-ie naar de filmakademie zou gaan, ging er bij mij opeens een knopje om. Hééé, dacht ik, dat zie ik eigenlijk óók wel zitten.

De illusie dat ik filmster zou worden was toen al aan het vervagen. Ik dacht meer in de richting van cameraman en kocht een 8mm- camera om door de lens te kijken. Ik had echt het idee dat ik later iets in film wilde gaan doen".

Boudewijn de Groot kwam inderdaad op de filmakademie. Maar daar zou het anders lopen. Hij ontmoette er Lennaert Nijgh die later zijn belangrijkste tekstschrijver zou worden. Samen maakten zij o.m. het filmpje 'Feestje bouwen', waar Boudewijn een paar liedjes in zong.

„En tja, dan komt in beeld de bekende figuur van de kennis die dat filmpje ziet en die een andere kennis heeft, die dan weer in het vak zit. Zo kwam het dan bij de persoon die er wezenlijk iets mee kon doen en dat ook gedaan heeft. Dat was Tony Vos. Die zei: dat lijkt me wel iets nieuws voor Nederland, we moesten het maar eens proberen".

Het wèrd geprobeerd. En met succes. Boudewijn de Groot was inderdáád een nieuw geluid. Zijn populariteit groeide. Streefde hij die populariteit ook na?

„Nou nee, niet in de zin van voortdurend in de belangstelling staan, voortdurend je gezicht laten zien, voortdurend op teevee, voortdurend een hit, voortdurend in alle tijdschriften staan en voortdurend overal op straat herkend worden. Nee! Als ik een plaat maak die goed wordt ontvangen en als ik een toer doe en de voorstelling is bijna uitverkocht, natuurlijk... dan vind ik dat fantastisch.

EXTRA KICK

Voor mijn eergevoel is het belangrijk, dat wat ik doe en maak op een respectvolle manier wordt benaderd. Wanneer iets finaal de grond in wordt geboord, maar met goeie argumenten en op een eerlijke manier, dan voel ik me niet vernederd. Met populariteit houdt mijn eergevoel zich niet bezig maar natuurlijk wel met ijdelheid".

Maar zèlfs die ijdelheid van Boudewijn blijkt betrekkelijk. „Als ik een voorstelling doe en het publiek is ontzettend enthousiast en vraagt na afloop om toegiften, dan vind ik dat fantastisch, dan heb ik een goeie avond. Als er dan na afloop niemand bij de uitgang staat of achter het toneel komt om een handtekening te vragen, dan ben ik niet minder blij.

Als het wèl gebeurt geeft het me een extra kick. Dan krijg ik natuurlijk wel een schep bevrediging extra. Maar als het er niet is lig ik daar niet wakker van. En dan is het ook niet zo dat ik een gevoel van teleurstelling moet onderdrukken".

Boudewijn de Groot vindt het optreden in een theater op het ogenblik leuker dan in een vroegere periode. „Het bevredigt me meer ook met een groep te werken dan in m'n eentje. Zowel muzikaal als... ik zou bijna zeggen fysiek. Ik werd er vreselijk nerveus van overal alleen naar toe te reizen. Dat is een ontzettend eenzaam bestaan. Het waren ook over het algemeen reizen naar het onbekende. Ik wist wel waar ik naar toe ging, geografisch, en ik wist ook wel waarom ik daar naar toe ging, maar de stemming en de sfeer bleken iedere keer weer een verrassing.

Vaak wáren het onaangename verrassingen. Dan kwam ik terecht in een discotheek in een programma met allerlei beatgroepen. Als je daar opeens tussen staat, alleen met je gitaartje, dan wordt het een beetje moeilijk. Soms stond ik voor een publiek dat mij kende van m'n hits en aan alle andere nummers niet zo'n boodschap had. Een groot deel van het optreden werd dan toch een beetje doorbijten, zowel voor hen als voor mij.

Over dat soort dingen wond ik me behoorlijk op. Je gaat je dan met een negatief ingesteld zenuwgestel voorbereiden. Zo'n hele dag staat dan in het teken van wat er 's avonds misschien kàn gebeuren. Daar kreeg ik op een gegeven moment genoeg van. Nu weet ik van tevoren in wat voor soort zalen ik kom en welk publiek ik daar kan verwachten. Dat maakt het allemaal veel geruststellender". Boudewijn de Groot wekt de indruk dat hij in een positieve periode van zijn leven zit.

VERWARD

„Ja god, er zijn uiteraard altijd wel wat problemen. De afgelopen jaren waren allemaal wat donker en somber en onzeker en verward. Maar ik heb er toch een stuk of tien teksten weten uit te halen, wat voor mij een ongekende produktie is.

Overigens gebeurt er natuurlijk voortdurend iets met iedereén. Iedereen maakt overgangen mee in tijden, dat er iets verandert in je lichaam en eventueel ook in je geest. Alles wat je raakt wordt dan extra zwaar, omdat je hele gestel supergevoelig is. Een van die moeilijke periodes is de puberteit en een andere ligt voor een heleboel mensen rond hun veertigste".

In één opzicht is Boudewijn de Groot niet veranderd: hi geeft er nog altijd de voorkeur aan op zichzelf te zijn, een beet e teruggetrokken te leven. „Ik bemoei me niet zo erg met het wereldje. Ik bemoei me überhaupt niet zo veel met anderen. Een intense omgang heb ik maar met heel weinig mensen; dat zijn er echt maar twee of drie. Ik geloof dat ik best vrij sociaal ben, maar dat is niet iets waar je op kunt rekenen. Maar aan de andere kant..."

Boudewijn de Groot valt even stil en zegt dan resoluut: „Als er echt wezenlijke problemen zijn is het natuurlijk wat anders. Dan mogen ze mij midden in de nacht wakker maken".

BOUDEWIJN DE GROOT: "Nu weet ik van tevoren in wat voor zalen ik kom en welk publiek ik daar kan verwachten. Dat maakt het allemaal veel geruststellender".

Ayakamata, een naam om goed te onthouden

AYAKAMATA IS niet alleen een bekende maar ook sympathieke band uit het clubcircuit, vooral in Nijmegen en omstreken. Sympathiek, omdat optredens van deze 'latin'- formatie steevast in een uitgelaten feeststemming ontaarden.

Met de live- elpee 'Raisidato' heeft het zevenpersoons Ayakamata al dat goede van zo'n livegebeurtenis vastgelegd. De plaat is in november '83 opgenomen in het Nijmeegse O42.

Ayakamata maakt de muziek die het merendeel van de 'gekleurde' groepsleden vermoedelijk in de botten zit: opzwepende geluiden waarin percussie de hoofdrol vervult en waarin talloze sporen van 'latin', Zuid- Amerikaans, Caraïbisch en calypso terug te vinden zijn. Ayakamata geeft aan deze mengeling van warmbloedige klanken een eigen vorm die overigens allesbehalve vastomlijnd is. Het gebruik van bijvoorbeeld de synthesizer is in dit geval niet zo gebruikelijk, ook enkele ballads en de politieke strekking van sommige teksten geven blijk van een eigen opvatting.

De meeste stukken zijn van de hand van Otmar Stewart. In de huidige bezetting, met beide zangeressen- percussionistes Lina Domacassé en Linda Millar, bestaat de groep één jaar. De naam Ayakamata doet inmiddels al meer dan vijf jaar de ronde.

Met deze live- elpee had de groep het publiek geen betere dienst kunnen bewijzen. Ook al laten de muzikanten, temidden van een enthousiast publiek, nogal wat steken vallen, de sfeer die onlosmakelijk met deze muziek verbonden is, spreekt boekdelen.

(Twee Antilliaanse leden van de groep vertoeven toevallig momenteel op Curaçao).

Kim Carnes vervalt tot de middelmaat

DE DOORBRAAK naar het 'grote publiek' (dat zijn veel mensen) kwam voor de Amerikaanse zangeres Kim Carnes met het stuk 'Bette Davis Eyes'. Ze heeft dat hoogtepunt sindsdien niet meer weten te evenaren en dat is haar eigen schuld. Bovendien was de noodzaak er ook niet, want nadat een artiest in de V.S. een zekere status heeft bereikt kan deze in veel gevallen en gedurende een langere periode probleemloos aan gaan klooien.

Carnes is toe aan haar achtste elpee 'Café Racers' en daar staat geen enkel stuk op dat 'Bette Davis Eyes' ook maar benadert. De zangeres heeft, in een poging dat 'grote publiek' nog groter te maken, wél een plaat boordevol gemiddelde synthesizer/gitaarrock gegooid. De Amerikanen zijn namelijk zeer gevoelig voor dit soort grappen. Veel up tempowerk, hier en daar een ballad, een modern hoesje met Carnes op een Vespa- scooter. Een kind van deze tijd.

Carnes is slecht in het zwaardere, snelle werk. Een briljante zangeres is het nooit geweest, maar in de ballad heeft ze haar rasperige stemgeluid altijd extra kleur weten te geven. Daar komt het op 'Café Racers' dus zelden van.

Het is betreurenswaardig dat Kim Carnes zich zo makkelijk laat verleiden tot het doen van concessies om daarmee een typisch Amerikaanse markt te behagen, daarin bijgestaan door de muzikanten van Toto, Keith Olsen als producer en John Waite.

Carnes is niet vies van 'een zekere profilering' maar dat hadden we al kunnen weten toen ze haar opvallende stemgeluid tegen financiële vergoeding leende voor de reclame- film van 7-Up waarin ze net zo makkelijk het stuk 'Bette Davis Eyes' weer gedrageerde tot de ordinaire muzikale slogan van een drankfabriek.

World doet aanval op rest van muziekwereld

EIGENLIJK VOOR het eerst heeft nu een Amerikaans gezelschap het gewaagd de actuele, geëxalteerde synthesizermuziek, waarop de Britten het patent lijken te hebben, zelf op de plaat te zetten.

The World heet de groep waarvan vooralsnog uitsluitend bekend is dat het gaat om Wayne Hammer, Jeff Slater en producer Roy Thomas Baker bekend van The Cars, Queen, Journey, Zappa, Alice Cooper Cheap Trick, Devo en Foreigner.

Dat de Amerikanen vroeg of laat hun interpretatie van het Britse synthesizergeweld zouden geven, zat er natuurlijk dit ik. Groepen als The Fixx, Simple Minds of Tears For Fears vieren in de V.S. triomfen. De markt is op grote schaal overhoop gehaald en wat van ver komt is in principe minder interessant vanaf het moment dat eigen produkten op de markt verschijnen. En deze Amerikanen kunnen er wat van.

Met de elpee 'Break The Silence' is de stilte inderdaad verbroken want ze weten wel raad met deze 'wonderschone muziekjes'. De eisen die aan eigen muzikanten worden gesteld zijn overigens ook vele malen hoger dan wat van de overgewaaide import mag worden verwacht. Het is onmogelijk uitsluitend te volstaan met hoogdravend gebral dat verpakt is in extreme visuele vormen. Er moet een positief bewijs op tafel komen betreffende de muzikale capaciteiten.

The World is echter een band (of project) zonder noemenswaardig gezicht. Het is de plaat die in eerste instantie boekdelen spreekt.

Het tweetal heeft, evenals de Engelse collega's, de nadruk gelegd op de intonatie in zang en een dreunende basis van bas en drums. Daaromheen kleuren synthesizers en gitaar een krachtig geluid dat uiteraard nauwe verwantschap vertoont met al datgene wat aan de andere kant van de plas al eens is vertoond maar beduidend meer nadruk legt op het rock- element.

Ook doet The World het achteloos beter. Met zoiets als de Simple Minds wordt, in muzikaal opzicht, de vloer aangeveegd. Wellicht is dit de eerste aanzet tot een stroom van eigen produkties die in '84 de Amerikaanse markt zullen overspoelen. In dat gezal ziet het er niet best uit voor de export van het Britse synti- geweld.

Langzaamaan af van hard rock-image

Van Halen verandert geruisloos van genre

VAN HALEN ZAL zo ongeveer de enige hardrock- band zijn die zich in vijf jaar heeft ontworsteld aan een zeer beperkte typering en bovendien, als één van de weinige bands in het genre, instelling en mogelijkheden probeert te verruimen.

De laatste jaren is Van Halen een handvol kwaliteiten toegedicht, waarvan het overgrote deel als 'overspannen' kan worden weggewuifd. Wat overblijft is een band die enkele belangrijke aspecten in de popmuziek op gezonde wijze heeft weten te combineren: mateloze populariteit, vernieuwingsdrang en vakmanschap. En dat voor een groep die nog altijd als 'hardrockband' te boek staat.

De status die Van Halen in record- tempo heeft weten op te bouwen is enkel en alleen terug te voeren op de unieke kwaliteiten van gitarist Edward van Halen, die inmiddels ook bij collega's in hoog aanzien staat getuige zijn recente werkzaamheden voor onder meer Michael Jackson en Brian May. De overige leden zijn in principe misbaar.

Edward van Halen heeft zijn positie te danken aan het feit dat de ontwikkeling bij zijn collega's vele jaren te wensen overliet en dat juist hij, deels door beperkingen, eigenzinnigheid en puur toeval, een onorthodoxe gitaarstijl ontwikkelde die in korte tijd veel navolging kreeg. Het is uitsluitend dit spel dat van Van Halen's zesde elpee '1984' een uitstekende hardrock- plaat in het bijzonder maakt en, nog prettiger, een goede rockplaat in het algemeen. Immers, 'Diver Down' de vorige, had wat al te veel covers en was een gemakzuchtig exemplaar.

In alle opzichten is '1984' niet een plaat van een groep die zich alles kan veroorloven. De inzet is groot, het tempo ligt tergend hoog, de vondsten zijn andermaal voortreffelijk. Uiteraard, veel herrie maar dat schijnt gebruikelijk te zijn op dit soort elpees.

De krachtpatserij van Edward van Halen is bij tijd en wijlen zeer indrukwekkend. Het is een fantastische gitarist die er een goed gebruik van maakt voor de hand liggende riedels en breaks onvoorspelbaar te maken. Zijn stijl is een optelsom van trucs (zoals het veelvuldig gebruik van flageoletten) en virtuoosritmegevoel waardoor zijn werk op '1984' zelfs de, in muzikaal opzicht, meer serieuze strekking van jazz- rock krijgt. Vooral ook omdat Van Halen regelmatig de toetsen (synthesizer) introduceert.

Op deze basis van klasse- gitaarwerk is het voor de overige bandleden makkelijk werken. David Lee Roth vervult met verve zijn kortzichtige en enigszins primitieve rol van sex- symbool waarmee het totaalbeeld (de ritme- basis van Alex van Halen en Michael Anthony spreekt al jaren voor zich) van Van Halen weer compleet is.

Van Halen wil, en dat is duidelijk merkbaar, langzaam maar zeker van dat hardrock- imago af. De groep heeft allang begrepen dat het vroeg of laat tot een dood spoor zal leiden en bovendien zijn er kwaliteiten genoeg om wat anders (bijvoorbeeld jazzrock) te integreren.

Het is wél een ontwikkeling die heel langzaam en voorzichtig moet worden uitgevoerd zodat de hardrockfans het niet in de gaten hebben.

WEATHER: robuust duo

DE NEIGING IS nogal sterk om het robuuste tweetal The Weather Girls af te doen als een overwegend fysieke aangelegenheid waar je nu eenmaal niet omheen kunt.

Een markante, om niet te zeggen bizarre exponent van de Amerikaanse zwarte muziek, die per definitie regelmatig haar toevlucht zoekt tot opmerkelijke verschijningen die veelal muzikaal niets hebben in te brengen.

Deze Weather Girls zijn toch wel even wat anders. Het gaat hier om twee, inderdaad omvangrijke vocale krachten, Izora Armstead en Martha Wash, die op hun debuut- elpee enkele indrukwekkende staaltjes vocaal geweld laten horen.

De dames hebben hun sporen verdiend in de afdeling 'gospel' en achten de tip rijp voor een avontuur in de populairdere genres, daarbij geholpen door producer Paul Jabara die al eerder Summer, Ross en Streisand aan het werk hield.

'Success' is een plaat waarop met uitbundig plezier, humor en ironie twee zwaargewichten ongelooflijk fraai tekeer gaan. En er kan dan ook geen twijfel bestaan over de kwaliteiten van dit tweetal, dat menig fraaier gevormd zwart sterretje het achterste van de huig laat zien.

Paus wijdt wereld weer aan Maria toe

VATICAANSTAD — Samen met bisschoppen in ruim 2.600 diocesen op vijf continenten zal paus Johannes Paulus II op 25 maart de wereld opnieuw de Moeder Gods toewijden. In een tot de bisschoppen gerichte brief, die in het Vaticaan werd gepubliceerd, zet de paus uiteen wat hem hiertoe heeft bewogen.

Tegen het eind van de tweede millennium in de christelijke tijdrekening bedreigen de wereld gevaren, die hun oorsprong in de zonde vinden, zegt hij. In samenhang met het Heilig Jaar bestaat er alle aanleiding, een nog sterkere roep om hulp te doen uitgaan aan de macht der verlossing.

In het document spreekt de paus als zijn overtuiging uit, dat de wijdingsakte zal beantwoorden aan de verwachtingen van veel mensen, die de maagd Maria deelgenoot maken van hun diepe smart over het kwaad dat de wereld bedreigt. In het bijzonder bestaat angst voor de bedreiging van de vrede en gerechtigheid in afzonderlijke landen zowel als in de hele wereld, verklaart de paus.

De tekst van de wijdingsakte komt op enkele kleine wijzigingen na, overeen met die, welke de paus op 13 mei 1982 te Fatima wilde uitspreken toen een aanslag op hem werd verijdeld, en die hij op 16 oktober vorig jaar heeft herhaald. De pauselijke tekst bevat een suggestie voor een gebed, dat de bisschoppen tot de Moeder Gods kunnen richten. Daarin wordt Maria gevraagd, de wereld te bewaren voor oorlog, in het bijzonder een oorlog met kernwapens. Ook zal de bede opklinken tot bescherming van het leven van de eerste oorsprong af aan, tot het verdwijnen van haat, het inbreuk maken op de mensenrechten alsmede ongerechtigheden van elke aard. De eerste paus die de wereld Maria toewijdde was Pius XII. Hij deed dat op 31 oktober 1942, terwijl de tweede Wereldoorlog woedde. Twintig jaar geleden op 15 september 1964, hernieuwde de Poolse primaat, kardinaal Stefan Wyszynski, deze wijdingsakte met de bisschoppen uit de hele wereld in de conciliezaula.

Nieuwe voorzitter Nicaraguaans episcopaat:

Bereid mee te werken, maar niet aan Marxistisch-Leninistisch model

MANAGUA — De voorzitter van de Nicaraguaanse bisschoppen-conferentie, bisschop Pablo Antonio Vega, heeft een oproep doen uitgaan om een eind te maken aan de politieke en militaire botsingen van Nicaraguanen onderling, zodat een nationale verzoening mogelijk wordt.

Bisschop Vega legt er de nadruk op, dat de Rooms-katholieke kerk van het land uitsluitend een pastorale taak heeft, maar daar bovenuit is het een kerkelijke taak, tot nut van het algemeen een politieke dialoog te voeren met de Sandinistische regering en een politiek van openheid te bewerken.

Bisschop Vega heeft tegelijk de priesters die deel uitmaken van de regering, gewaarschuwd dat de kerk met sancties klaar staat als zij hun post niet willen opgeven. Naar zijn mening hebben deze priesters hun politieke ambt meer lief dan hun geestelijk ambt. Hij uit deze mening in een interview met het katholieke Italiaanse tijdschrift „30 dagen", maar vertelde niet welke tuchtmaatregelen hij achter de hand houdt.

In het interview herinnert Vega, die in 1983 voorzitter is geworden, aan een in 1981 tot stand gekomen overeenkomst met de vier betrokken priesters, waarbij laatstgenoemden hebben beloofd hun geestelijk ambt niet uit te oefenen zo lang zij hun wereldlijk ambt nog bekleden, terwijl zij hun priester-zijn ook niet zullen gebruiken om regerings- of partijbeslissingen te helpen rechtvaardigen. Het gaat hierbij om pater Miguel D'Escoto, minister van Buitenlandse zaken. Pater Ernesto Cardenal, minister van Cultuur, pater Fernando Cardenal, leider van de Sandinistische jeugdbeweging, en pater Edgar Parrales, ambassadeur bij de Organisatie van Amerikaanse Staten. De Nicaraguaanse geestelijkheid heeft voorts de Jezuietenpater Alvaro Arguello gekozen tot lid van de Staatsraad, een advieslichaam voor de wetgevende macht. Formeel valt hij niet onder de overeenkomst, maar de kerkelijke hierarchie dringt toch aan op zijn ontslagneming.

Volgens bisschop Vega is het niet bekend, of de van de regering deel uitmakende priesters bereid zijn de bepalingen van het nieuwe kerkelijk wetboek van de RK kerk te aanvaarden.

"Er is geen officiële aankondiging geweest, maar als er niets verandert moeten wij de codex toepassen en zij weten dat", aldus Vega. Canon 285 van de codex, die vorig jaar november van kracht is geworden, verbiedt priesters een openbaar ambt te bekleden als dat uitoefening van burgerlijke macht inhoudt. In tegenstelling tot de vorige versie van het wetboek, staat het nieuwe bisschoppen en oversten van orden niet uitdrukkelijk toe, individuele dispensatie te verlenen.

De Nicaraguaanse bisschoppen spraken vorig jaar augustus uit, dat de Sandinistische overheid aanstuurde op „absoluut alleen-vertonings-recht van een politieke partij". In november namen de spanningen tussen kerk en staat verder toe, toen groepen Sandinisten kerkdiensten verstoorden nadat de bisschoppen kritiek hadden geoefend op de dienstplichtwet. Sprekend over de tegenwoordige toestand verklaart bisschop Vega, dat de bisschoppen aan socio-economische en politieke veranderingen in Nicaragua willen meewerken, maar beslist niet aan „het opleggen van een Marxistisch-Leninistisch model aan het volk". Maar zijn zeggen heeft hij de revolutionaire leiders meermalen voorgehouden, dat de kerk een heel wat waardevoller boodschap heeft dan enige ideologie, „die de pretentie heeft de mens te bevrijden maar hem in werkelijkheid in een gat duwt tot hij is gestikt", aldus Vega.

Hij verklaart, dat de bisschoppen in de dialoog met de regering drie principes benadrukken: mensen moeten hun eigen sociale structuren kunnen kiezen: de overheid moet niet-gebondenheid nastreven, burgers moeten niet onderworpen zijn aan „machtsinstrumenten die zijn gebaseerd op imperialistische theorieën en ambities".

Bisschop Vega heeft in het interview geen goed woord over voor de volkskerk, die hij verwijt niet de waarden van verantwoordelijkheid die mensen dragen te bevorderen, „maar integendeel religieuze waarden vernietigt". Naar zijn mening is de volkskerk niets anders dan een „internationaal netwerk", er op uit een goed gezicht naar buiten te bewerken, waarbij op alle niveaus velen in dagtaak zijn ingeschakeld om via allerlei publikaties internationaal tot gelding te komen, aldus de bisschop.

Kerk en wereld

Testament van Helder Camara als aartsbisschop:

Begin samen te dromen, dan is de waarheid al begonnen

GENT — Dom Helder Camara, de Braziliaanse aartsbisschop is nu 74 jaar oud en momenteel op afscheidstoernee door Europa. Onlangs trad hij op in België, niet alleen om er zijn 'Symfonie van Twee Werelden' te presenteren, maar ook om er zijn testament te laten horen. We volgden zijn optreden in het gebouw van de welzijnszorg Broederlijk Deelen in Gent, waarvan de ingang in een achterafstraatje midden in de rosse buurt ligt. De organisatie Broederlijk Deelen is een Vlaamse versie van de Vastenaktie.

Dom Helder Camara is verrassend klein: net een meter zestig lang, getaand maar zeer beweeglijk. Zonder bisschoppelijke toga en het immer slingerende houten borstkruis zou hij een koeiendrijver van de Braziliaanse pampa's kunnen zijn.

THUIS

Het is ook daar, waar hij zich het meest thuisvoelt. Hij is aartsbisschop van Recife en Olinda in het arme noordoosten van Brazilië en werd in 1909 in Fortalezza geboren. Z'n vader, van Nederlandse komaf, gaf hem de naam mee van onze grootste marinehaven. Na zijn priesterwijding werkte hij als onderwijsinspecteur in Rio de Janeiro.

Rond 1936 kwam Helder Camara als zielzorger voor arbeiders en intellectuelen in aanraking met het October-legioen, een naar facisme riekende beweging, die een corporatieve staat Brazilië nastreefde, naar het voorbeeld van Salazars Portugal. Hij deed mee aan verkiezingsmanipulaties om kerkelijke vertegenwoordigers op hoge posten te brengen. Het zou een jeugdzonde worden, die hij later verklaarde met de woorden: "Ik gehoorzaamde mijn bisschop met gesloten ogen".

AGITATOR

Als hulpbisschop van Rio de Janeiro leerde hij steeds duidelijker de ellende en armoe van zijn landgenoten kennen. Hij brak met het corrupte militaire regime, verkocht zijn bezittingen, trok de wereld in en liet overal een 'j'accuse' horen. De Braziliaanse overheid beschouwt hem als een agitator en communist.

Hij beschuldigde de multinationals en grootgrond - bezitters van uitbuiting. Zijn medewerkers werden vermoord. Onbekenden roffelden zo nu en dan met een mitrailleur door de poort van het bisschoppelijk paleis. Dom Helder Camara leek hetzelfde dodelijke lot beschoren te zijn als zijn collega bisschop Romero van San Salvador.

Ook paus Paulus IV kon de kleine geriimpelde man niet tot zwijgen brengen, al legde hij hem verschillende malen een reisverbod op. Maar Dom Helder bleef de wereld in trekken. "Ik doe het in mijn vakantie", zo verontschuldigde hij zich tegenover Rome.

Al te rechtzinnige katholieken bekruisten zich van schrik bij het horen van uitspraken als: "Ik heb respect voor hen die door hun geweten gedreven, zich gedwongen zien te kiezen voor het gebruik van geweld. Het komt mij voor dat de nagedachtenis van Camillo Torres en Che Guevara evenveel eerbied verdient als die van Martin Luther King". Maar Dom Helder Camara is een vredesapostel. Zijn activiteiten leverden hem in het verleden al een voordracht voor de Nobelprijs voor de vrede op.

REGEN

In Gent zei hij: "Ik geloof niet in geweld, we moeten streven naar een rechtvaardige verdeling. Nu hebben de rijken alles, ze bouwen aan hun bezit alsof ze nooit zullen sterven, de armen sterven omdat ze niets anders hebben dan honger. Hier regent het elke week, maar bij ons wachten de mensen al jaren op regen. De multinationals hebben dammen gebouwd om het land te bevloeien, maar ze hebben ook het land gekocht in de omgeving. Alleen hun grond krijgt straks het water.

Dat mag, bij ons in Latijns-Amerika mag alles. Wij hebben één groot probleem, dat is de nationale veiligheid. Omwille van de nationale veiligheid verdwijnen mensen, worden mi n vrienden gefolterd en sterven er mensen van de honger. De ideologie van de nationale veiligheid is de afgod waaraan alles onderworpen wordt".

De aartsbisschop legt zijn getuigenis af, driftig, enthousiast, zoals hij dat al jaren doet. Een klein, vinnig mannetje. Hij zwaait met z'n armen, buigt naar voren, balanceert op het uiterste randje van het podium, spreekt langzaam en nadrukkelijk om de boodschap te laten doordringen.

Vicaris-generaal DeSmet van het bisdom Gent had gelijk toen hij hem aankondigde met de woorden: "Deze man heeft iets te zeggen aan de wereld en aan ons. Hij is profetisch en charismatisch, maar helaas beschikt hij niet over de kennis van de zoete Vlaamse taal, maar hij heeft de taal van het hart en van de geest". Dom Helder spreekt in een duidelijk gearticuleerd Frans. Het is een somber verhaal. In de zaal is het stil.

DE JEUGD

Dan is er de climax: "Ik heb hoop, mijn hoop is de jeugd". Hij maakt een luchtsprongetje, ramt op zijn borst. Het bisschoppelijk kruis vliegt alle kanten op, hij wijst naar een paar jongeren in het publiek en zegt: "De bewustmaking begint bij de jongeren, wij ouderen moeten de moed hebben de jeugd de hele waarheid te vertellen, leer ze zaken waar hun hart van opengaat, verzwijg niets en leer ze van de internationale handelspolitiek die de arme landen beknelt.

Mijn eerste teken van hoop is de jeugd, mijn tweede teken zijn de ontmoetingen met Pax Christi, in Europa, in Nederland en in België, maar onze kracht is onze zwakte. Er zijn hier veel groepen die te veel geloven in zichzelf. We moeten samen op weg naar de toekomst van een rechtvaardige samenleving. Ik ben niet naïef maar er is hoop. De mens kan grote dingen doen, heeft ook mooie dingen gedaan van het wiel tot de robot. De maanlanding is niet het einde, maar een begin. Intelligentie en egoïsme strijden met elkaar. Wie wint? Ik denk dat het verstand wint".

SYMFONIE

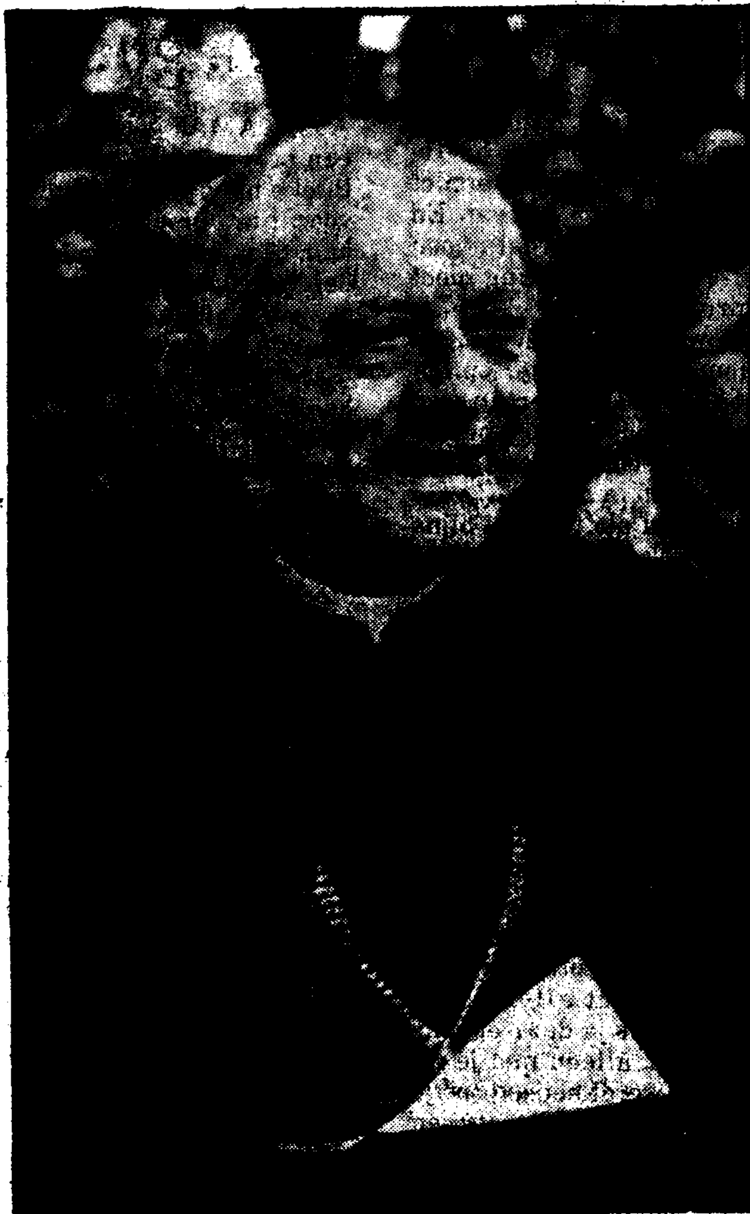
Later trad Dom Helder Camara in Antwerpen op in de Symfonie van Twee Werelden. Het is een muziekstuk, dat is ontstaan uit een vruchtbare samenwerking met de Zwitserse dirigent en componist Pièrre Kaelin. De Zwitser las in 1979 de gedichten van Helder Camara en raakte zo onder de indruk, dat hij spoorslags naar Recife reisde. In 1980 ging de Symfonie in Genève in première.

Sindsdien zijn er opvoeringen geweest in Europa, Amerika en Canada. De kleine bisschop figureert zelf als verteller. Het is de formule van de oude Griekse drama's. De symfonie omvat zes delen. Armoe, honger en repressie zijn de steeds terugkerende derde wereldthema's. In het laatste bedrijf staat Helder Camara naast God en overziet hij de wereld, die verborgen gaat onder een donkere nacht. Net als de Duitse filosoof Emanuel Kant vraagt hij zich af hoe het mogelijk is dat een volmaakte God zo'n onvolmaakte wereld kan scheppen.

Maar dat maakt hem niet wanhopig. Overal roept hij uit: "Hoe somberder de nacht, hoe mooier de morgen. Laat ons jong blijven, dat is geen kwestie van hart. Laat ons dromen, maar doe dat niet alleen. Wie alleen droomt, wordt niet wakker. Begin je samen te dromen, dan is de waarheid al begonnen".

Dom Helder Camara in Gent: "Hoe somberder de nacht, hoe mooier de morgen".

Het bovenstaande is overgenomen uit het dagblad De Gelderlander.

DOM HELDER CAMARA

...hoe somberder de nacht, hoe mooier de morgen....

Met belofte van armoede en inzet voor vijf jaar

Kloosterorde in Britse Methodistenkerk van start

MANCHESTER — Gebaseerd op het voorbeeld en de discipline van Middeleeuwse bedelmonniken, maar zich richtend op de kerk van de toekomst, zal binnen de Methodistenkerk van Groot-Brittannië de nieuwe religieuze orde Oasis werkzaam zijn. Dat heeft ds Peter Willis uit Manchester meegedeeld. De leden moeten een gelofte van armoede afleggen en verbinden zich voor een periode van een tot vijf jaar. Ze zullen namens de kerk werken waar de nood het hoogst is en zijn altijd en overal waar het bestuur het wil, inzetbaar.

De naam is een afkorting van Order After Stephen In Service en de orde zal functioneren als een officieel experiment van de Methodistenkerk, hoewel de opzet in principe oecumenisch van aard is, ook wat de te kiezen werkterrein betreft.

Toekomstige leden moeten een ascetische inslag hebben. Ze dienen te werken op plaatsen die zij niet zelf hebben uitgekozen, genoegen te nemen met een onkostenvergoeding van 100 gulden per jaar en moeten afzien van hun eigen inkomsten. Zo die ontstaan vallen ze toe aan de orde. Zo nodig verschaft de orde kleding en schoeisel.

SOBER

De orde garandeert, dat de warme maaltijd waarop het lid per dag recht heeft bij de instelling waar hij of zij werkt, zal worden aangevuld tot "een sober dieet". Voorts verplichten de leden zich op gedisciplineerde wijze deel te nemen aan een cursus godsdienstonderwijs. Ze krijgen twee weken vakantie per jaar.

MOBILITEIT

Voor het lidmaatschap zijn drie dingen noodzakelijk, deelde ds. Willis mee: toegewijdheid, gaven en mobiliteit. Naar zijn mening zijn er heel wat leken, die op deze wijze kerk en medemens willen dienen. Terwijl zij werken, wordt van de leden verwacht dat zij geschikte opvolgers vinden en opleiden, om hun taak na vertrek over te nemen. "Dat is een absolute voorwaarde, anders stort alles als een kaartenhuis in elkaar", verklaart ds. Willis.

Naar hij verwacht, zal het werkterrein van de ordeleden zowel op het kerkelijk erf als daarbuiten liggen. Hij kan zich voorstellen, dat sommige leden graag het voorbeeld volgen van de priester-arbeiders. Daarom is het goed erop te zijn voorbereid, dat inzet nodig kan zijn op plaatsen waar de officiële kerk het allang heeft opgegeven. Maar in beginsel zijn de mogelijkheden voor mensen die de gelofte willen afleggen, onbegrensd, aldus de predikant.

HABIJT

De eerste mensen die de orde heeft uitgezonden zijn een jeugdwerker met een universitaire opleiding, en andere gegadueerde die werkt onder etnische mensen, een computerdeskundige die pastoraal werkzaam is, een accountant die voor de administratie op poten zet, alsmede een weduwe die als gediplomeerde verpleegkundige in een stadsziekenhuis werkt, waarbij haar salaris naar de orde gaat.

Ds. Willis zal de dag verwelkomen, dat het mogelijk zal zijn een moederhuis voor de orde te vestigen, zodat ook uitzending naar het buitenland mogelijk wordt. Ook zou hij het dragen van een simpel habijt door ordeleden een goede zaak vinden.

Zo berichtte onlangs het nieuwe Nederlandse blad Katholiek Nieuwsblad.

KRISTENEN

Erken het maar
wij zijn
vreemde kristenen
een autohandelaar
die niet over auto's praat
een bankier die niet
rept over geld
een winkelier die
niet verkopen wil
ze zijn allen even vreemd
als een kristen die
nooit over kristus
spreekt

Door VS-kerken

Zakenleven kritisch gevolgd

NEW YORK — Ook voor 1984 heeft de organisatie, die zich namens kerken en religieuze gemeenschappen in de Verenigde Staten inspant, het zakenleven kritisch te volgen, een plan de campagne opgemaakt. Wellicht is het aan in vorige jaren daarmee geboekte successen toe te schrijven, dat het aantal voorgenomen resoluties, in te dienen op vergaderingen van aandeelhouders, wat is gezakt, van 118 vorig jaar tot 82 dit jaar. De aan de nationale raad van kerken gelieerde organisatie, "Interfaith center on corporate responsibility", te omschrijven als "interconfessioneel centrum voor gedeelde verantwoordelijkheid", is als protestants initiatief met haar werk begonnen, maar de rooms-katholieken halen hun achterstand snel in. In 1983 is het aantal RK leden gestegen van 180 tot 200, voor het merendeel afkomstig uit de religieuze orden.

De dit jaar te ondernemen acties steunen weer op het feit, dat kerken en kerkelijke instituten vaak aandeelhouder zijn en als zodanig medeverantwoordelijkheid dragen voor het doen en laten van de betrokken ondernemingen. Als aandeelhouder kunnen zij zich doen horen op vergaderingen van aandeelhouders, die gewoonlijk in het voorjaar worden gehouden.

Dit jaar dragen de acties een drieledig karakter. In de eerste plaats zal verzet worden geboden aan een voornemen van het comité voor energiebewustwording, 25 miljoen dollar te steken in een advertentiecampagne voor wat de kerken zien als een eenzijdige bevoordeling van kernenergie.

In de tweede plaats zullen zij hun stem doen horen bij bedrijven, die worden ingeschakeld bij de ontwikkeling van "ruimtewapens", directe energie uitstralende wapens en anti-satellietwapens. In de derde plaats zal worden nagegaan, wat de voorschriften van het Internationale Monetaire Fonds voor landen met een schuldenlast, hebben te betekenen voor de daar levende armen.

Koning HASSAN II

Hassan II voelt gevaar van Chomeini-aanhang

Marokkaanse koning frontaal ten aanval tegen volkse Islam

RABAT — De „Revolutionaire Volksislam" van de Iraanse leider ayatollah Chomeini begint ook in de Maghreb-landen, Marokko, Algerije en Tunesië een bedreiging te vormen. Bij de jongste „hongerrellen" in Tunesië en Marokko werden onder andere „Islamitische fundamentalisten" voor de onrust verantwoordelijk gesteld. Koning Hassan II van Marokko noemde na het bloedige neerslaan van de demonstraties van eind januari uitdrukkelijk ook „Chomeinisten" als aanstokers van het oproer.

Ondertussen heeft de Marokkaanse monarch, die zegt dat zijn stamboom teruggaat tot de profeet Mohammad en de officiële titel „Amir Al Muminin" (Leidsman van de gelovigen) heeft, het tegenoffensief ingezet tegen de voor zijn machtspositie gevaarlijke invloed van de volkse Islam. Zijn positie als hoogste religieuze leider van alle Marokkanen is een van de steunpilaren en rechtvaardigingen van zijn schier onbegrensde macht. Om die machtspositie te beschermen is de koning begonnen met een omvangrijk ke „Re-Islamisering" van Marokko.

De Ulama (Islamitische geestelijkheid) kregen ruim baan in de staatsmedia. Het elke avond voor de tv uitgezonden nieuws in het Frans en het wekelijkse nieuwsoverzicht in het Engels en Spaans moesten daarvoor wijken. Buitenlandse films en uitzendingen zullen in het vervolg onder een Islamitische loep worden genomen.

Voorts worden er 250 professoren Arabisch en Islam-geleerden uitgezonden naar Islamitische landen om daar de invloed van Chomeini tegen te gaan. De revolutionaire Chomeini werd overigens al in 1979 door koning Hassan II in zijn hoedanigheid van „Amir Al Muminin" openlijk in de ban gedaan. Bovendien zijn er verkondigers van de officiële Marokkaanse Islam (van de Malekitische rite) naar de tien miljoen Islamitische gastarbeiders in Europa, onder wie 4 miljoen Marokkanen, gestuurd om ook hen te vrijwaren van de revolutionaire bacil van Chomeini.

Het ministerie voor Islamitische zaken in Rabat werd hervormd, de raden der Ulama in de steden kregen meer bevoegdheden en er werd besloten tot de oprichting van een overkoepelend instituut voor de Islam onder de naam „Al Dawa Islamia" (De roep van de Islam). De bouw van Moskeeën, vroeger overgelaten aan het particulier initiatief, kwam onder staatstoezicht. Functionarissen van de geheime politie houden in de gaten wat er in de godshuizen gebeurt en waarover wordt gepreekt. De Arabisering van Marokko wordt versneld doorgevoerd. In het komende schooljaar staat de sluiting van twintig Frans-talige scholen op het programma en de arbeidsovereenkomsten met 800 Franse leraren zullen niet worden verlengd.

Al in 1980, na de aanval van Islamitische fundamentalisten op de moskee in Mekka waaraan ook Marokkanen deelnamen, reageerde koning Hassan II op de dreigende signalen en herstelde hij de Ulama, wier invloed voor de Islamitische omwenteling in Iran (1979) naar de achtergrond was gedrongen, weer in alle eer. Hij waarschuwde hen wel beter dan voordien over het ware Islamitische geloof van de Marokkanen te waken.

Tijdens internationale conferenties van de Arabische liga in Fez en van de Islamitische conferentie organisatie in Casablanca liet de monarch alcohol, pornotijdschriften en protituees tijdelijk „verdwijnen". En in 1975 stuurde Hassan 350.000 Marokkanen, slechts bewapend met de koran, de Spaanse Sahara binnentrekken om deze met een Jihad (Heilige oorlog) te bevrijden.

Het offensief van de Marokkaanse Staatsislam is gericht tegen de „Revolutionaire volksislam" die door fundamentalistische Moslimbroeders en andere orthodoxe Islamieten in toenemende mate wordt gehanteerd als een politiek protestwapen van de onderdrukte en verarmde massa. De politieke partijen en vakbonden zijn zo aan het regime van Hassan gebonden dat zij hun functie als politieke uitlaatklep hebben verloren.

In de laatste jaren zijn met name in de grote steden geheime moskeeën in garages, binnenplaatsen en oude huizen als paddestoelen uit de grond geschoten. Hun aantal wordt alleen al in Casablanca op 300 geschat. Daar maken vooral jonge mannen zich de puriteinse Islamitische leer eigen van predikers als Abdessalam Vasine, die de staatsislam van koning Hassan corruptie, dwaalleer en verwestelijking verwijt. De 50-jarige Vasine moet zich binnenkort voor het gerecht verantwoorden voor zijn open brief aan de koning, die de titel droeg: „Islam of de zondvloed". Hij uitte daarin zijn twijfels of Hassan inderdaad „de schaduw van Allah op aarde" is, en eiste van de monarch dat hij voor de televisie zou verschijnen en openlijk tegen het volk zou bekennen dat hij had gezondigd en daarover berouw had.

In het inmiddels verboden „Al Yama'a"- tijdschrift dat Vasine uitgaf, wordt duidelijk wat de politieke stootrichting was van zijn fundamentalistische Islam. Daarin werd bij voorbeeld gevraagd: „Waar is de Islam nog in ons leven? In de despotische welten die ons beheersen, of in ons economisch systeem dat de armen armer maakt en de rijken rijker? Of is het soms te vinden in ons 'democratisch' systeem dat aan de wortel ligt van alle kwaad in onze maatschappij?"

Op de markten van Marokko kopen de mensen steeds meer cassettebandjes met opzwepende preken van de Egyptische fundamentalist Kishk. Pakistan en Saoedi-Arabie schijnen de ongeveer **20 Islamitische sekten in** Marokko te financieren, waaronder de „Islamitische jeugd" van Abdelkgim Muti, die tijdens het cecente „broodoproer" pamfletten uitdeelde die tegen de koning waren gericht.

Tot nu toe is de machtspositie van koning Hassan nog nauwelijks in gevaar geweest. Maar veel waarnemers zijn van mening dat een voorgaande populariteit van de volkse Islam Marokko binnen tien jaar in een Islamitische republiek kan veranderen en een bedreiging voor het Westen. In een land waar vrijheid van meningsuiting ontbreekt, kunnen zich zoals in Iran in 1979 onvoorspelbare explosies van volkswoede voordoen. In 1971 bestormden al eens legerkadetten het zomerpaleis van de koning onder het uitroepen van Koran- verzen. Ze richtten een waar bloedbad aan. De "schaduw van Allah op aarde" kon slechts ternauwernood aan zijn belagers ontkomen.

Canadese premier houdt eer aan zich zelf en treedt terug

Trudeau: ernst achter flamboyante levensstijl

...De Canadese premier PIERRE TRUDEAU hier temidden van enkele zeer enthousiaste aanhangers tijdens een verkiezingsbezoek enkele jaren vijf jaar geleden aan de plaats Hamilton. Met dit soort bezoeken zal Trudeau zich weldra niet meer hoeven op te houden als hij besluit «uit te treden».

OTTAWA — De 64-jarige Pierre Trudeau, die aankondigde dat hij ontslag neemt als premier van Canada, gaat de geschiedenis in als Canada's meest omstreden premier. Zijn besluit overviel de 25 miljoen Canadezen: het parlement is op reces en Trudeau's opponenten en politieke vrienden zijn met vakantie.

Alleen Robert Menzies (17 jaar premier van Australië) en Jawarharlal Nehru (18 jaar premier van India) hebben langer als premier aan het hoofd van een regering gestaan.

Toen de miljonair uit Montreal in 1968 na een bliksemcarrière op de golven van "Trudeaumania" premier werd, zag hij als zijn grootste taak de bestrijding van het separatisme in Quebec. Nu hij zestien jaar later na bijna onafgebroken het hoogste politieke ambt te hebben bekleed de arena verlaat, liggen zijn idealen op een ander vlak: het beëindigen van de wapenwedloop. Hiervoor reisde hij de afgelopen maanden op een éénmanskruistocht langs alle belangrijke hoofdsteden tussen Washington en Peking.

De flamboyante Trudeau bedekte zijn ernst met een soepele stijl van publiek optreden. De Canadezen herkozen Trudeau vier keer, hoewel ze hem bleven beschuldigen van intellectuele arrogantie en gebrek aan interesse in economische aangelegenheden. Bij al zijn politieke ups and downs bleef zijn stijl altijd even opmerkelijk: een pirouette draaien achter de rug van de Britse koningin Elizabeth in Buckingham Place; in 1971 trouwen met de 22-jarige Margaret die hem zes jaar later na affaires met onder meer Mick Jagger verliet in een golf van publiciteit.

Toch zullen zijn landgenoten hem waarschijnlijk het beste herinneren als de man die hun land heeft veranderd in een echt tweetalige staat.

SEPARATISME

Trudeau stapte in 1965 na een leven als globetrotter, jurist en journalist in de politiek vanwege het separatisme in Quebec. En binnen drie jaar was hij de opvolger van premier Pierson. Het separatisme in Quebec bereikte een hoogtepunt in 1970 toen stadsguerrillastrijders in Montreal de Britse diplomaat Cross en de Quebecse minister Laporte ontvoerden. Cross werd vrijgelaten maar Laporte werd met zijn eigen kruisbeeld gewurgd. Trudeau sloeg snel toe, en met veel machtsvertoon. De noodwetgeving hielp. De ontvoerders van het Quebec Bevrijdingsfront verdwenen naar het buitenland en het geweld nam af.

Maar in de politiek bleef het separatisme levendig. In 1976 kwam René Levesque, leider van de separatistische beweging Parti Quebecois in de provincie Quebec aan de macht. Maar in 1980 kozen de kiezers in de opstandige provincie weer in meerderheid voor de federalistische Trudeau, die er altijd alles aan had gedaan om Quebec in Canada te houden.

Pierre Elliott Trudeau werd geboren in Montreal in 1919 als zoon van een Frans-Canadese miljonair en een Frans-Schotse moeder. Hij studeerde aan universiteiten in Montreal, Harvard, Londen en Parijs.

Tijdens zijn ambt als minister van justitie voerde hij met grote snelheid progressieve hervormingen door op het gebied van abortus, echtscheiding en homosexualiteit, onder aanvoering van het argument dat 'de staat geen plaats heeft in de slaapkamers van de natie'.

Tot zijn belangrijkste successen behoort ook het 'thuisbrengen' van de Canadese grondwet in 1982. Hiermee werd de laatste koloniale band met Groot-Brittannië verbroken.

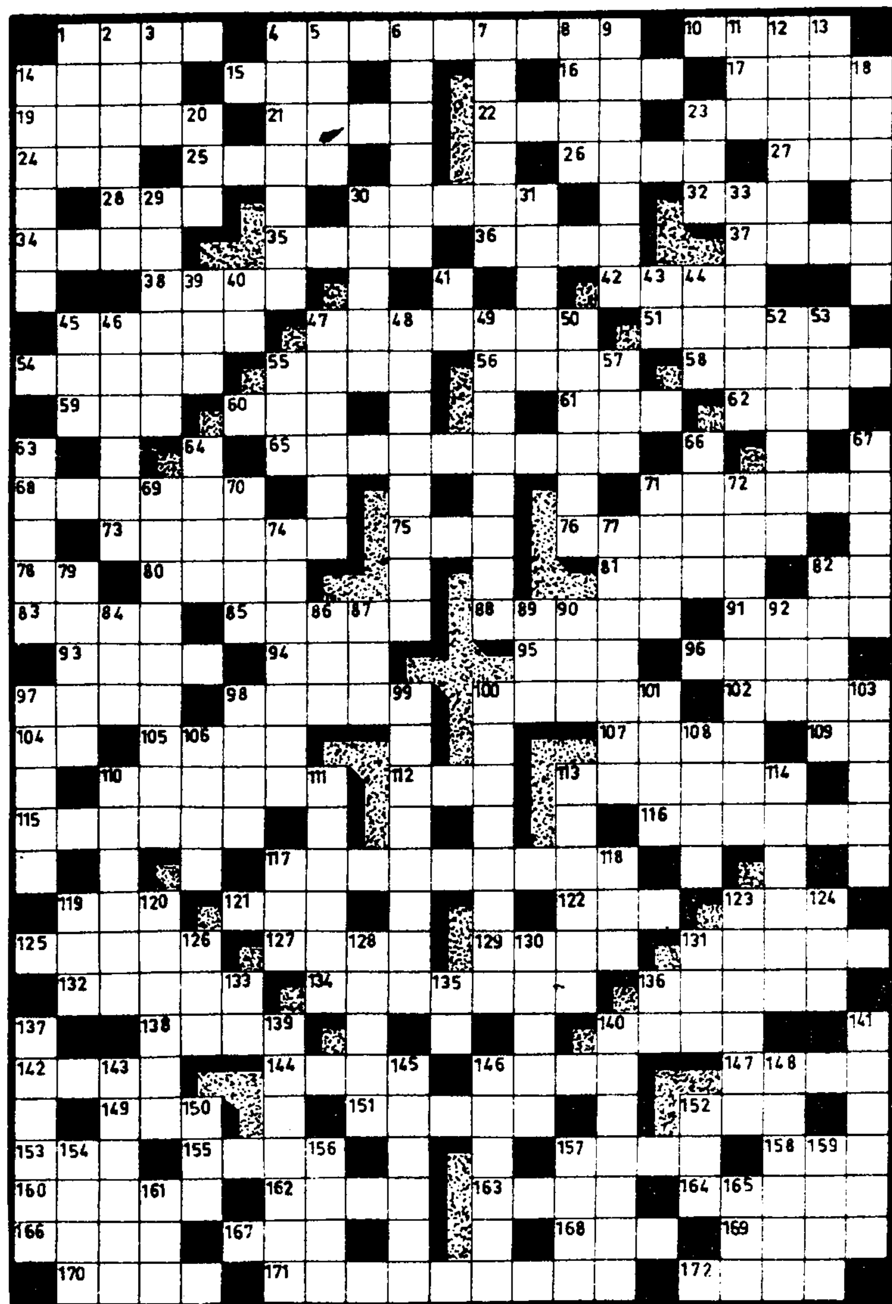
VS

De relatie met het buurland Amerika is altijd wat moeizaam geweest. Beschouwen de meeste Amerikanen de Canadezen als landgenoten met sneeuwschoenen aan en waarvan een derde deel om de een of andere reden weigert Engels te spreken, Trudeau zei eens dat het hebben van de VS als buurman zoiets is als slapen naast een olifant. Toch slaagde hij er in tijdens de ontmoetingen met de presidenten **Nixon, Ford, Carter en Reagan** de relatie met Canada's grootste handelspartner goed te houden.

In het algemeen is hij er in geslaagd de rol van Canada te vergroten, zowel op de topconferenties van de Westerse grootmachten als in de Noord-Zuiddialoog tussen de rijke en de arme landen. Maar sinds de recessie ook in Canada in het begin van de jaren '80 toesloeg, is zijn populariteit langzaam maar zeker gedaald. Nu is hij de zondebok geworden voor de grote werkloosheid en de hoge inflatie en staat zijn partij in de opiniepeilingen verachter de Conservatieve Liberalen.

Met zijn gevoel voor stijl heeft hij afgelopen weekeinde tijdens een wandeling door een sneeuwstorm bij Ottawa besloten dat het beter was de eer aan zichzelf te houden en vóór de verkiezingen het premierschap vaarwel te zeggen. Tot zover een beschouwing in de Haagsche courant.

Amigoe-kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 1. Westindisch eiland; 4. pl. in Engeland; 10. vangwerktuig; 14. deel v. Constantinopel; 15. slaapplaats; 16. belemmering; 17. eikschiller; 19. plant; 21. plank; 22. Germ. godheid; 23. kneedbare massa; 24. plaag; 25. levenslucht; 26. bijb. figuur; 27. deel v.e. boom; 28. lokspijs; 30. op elkaar; 32. loflied; 34. delfstof; 35. werk v.e. toondichter; 36. houding; 37. meer in Amerika; 38. balletjespapier; 42. boom; 45. laan; 47. onderdanig; 51. dierentuin; 54. afgebakende weg; 55. ploegsnede; 56. insekteneter; 58. myth. koning; 59. wilde haver; 60. slaghout; 61. voordeel; 62. verlaagde toon; 65. uiting van vreugde; 68. ingang; 71. vrucht; 73. horizon; 75. zeehond; 76. soort hond; 78. maanstand; 80. insekteneter; 81. plaats; 82. vr. titel; 83. schoorsteenzwart; 85. neerslag; 88. jaargetijde; 91. stuurinrichting; 93. geldstuk (populair); 94. bitterheid; 95. herkauwer; 96. strand bij Venetië; 97. rijstdrank; 98. communicatiemiddel; 100. reinigingsmiddel; 102. zeur; 104. voorzetsel; 105. wimpel; 107. schrijfbenodigdheid; 109. soort onderwijs; 110. verdienste; 112. grap; 113. specerij; 115. alom; 116. gevaar; 117. schouwspel, vertoning; 119. handvat; 121. drankgelegenheid; 122. veerkracht; 123. snijwerktuig; 125. uitvoerig; 127. vorstentitel; 129. modder; 131. bloedgever; 132. scharnier; 134. veld; 136. soort rijtuig; 138. berggeit; 140. Ind. rivier; 142. telegrafisch koersbericht; 144. ogenblik; 146. pl. in Overijsel; 147. buidelmuis; 149. woonschip; 151. pook; 152. edel; 153. vaatwerk; 155. pl. in Friesland; 157. handwerksman; 158. vloerbedekking; 160. eenjarig dier; 162. roofdier; 163. pl. in Noord-Holland; 164. pl. in Overijsel; 166. niet gevuld; 167. smalle plank; 168. ogenblik; 169. pl. in Gelderland; 170. deel v. Azië; 171. committent; 172. overal.

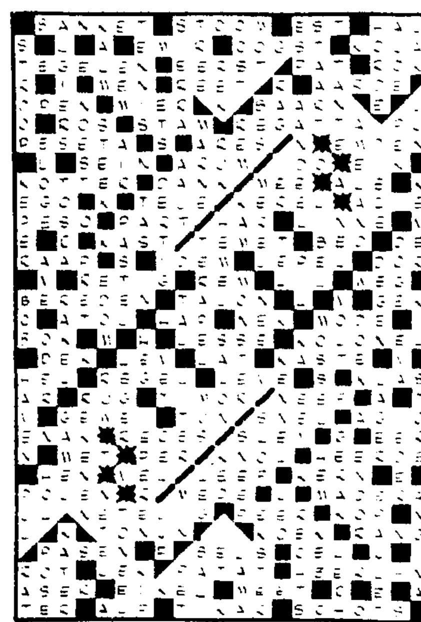
VERTICAAL: 1. rustteken; 2. berg in Armenië; 3. kerkelijke straf; 4. willoos werktuig; 5. hetzelfde; 6. kegelsnede; 7. neteldier; 8. zwaardwalvis; 9. schoolonderricht; 11. bijb. figuur; 12. vogel; 13. vaste brandstof; 14. kleurstift; 18. kwajongen; 20. stapel; 23. voor; 29. gezichtspunt; 30. vader of moeder; 31. noodzakelijk; 33. telwoord; 39. herkauwer; 41. lidwoord; 43. familielid; 44. behoeftig; 45. spoedig; 46. pl. in Overijsel; 47. klaarblijkelijk; 48. dreunend schokken; 49. winstgevend; 50. pl. in Limburg; 52. volmaakt; 53. schutsluis; 55. jonge stier; 57. strik; 63. schenker; 64. vis; 66. trekvisnet; 67. wijnmaat; 69. insekt; 70. riv. in Duitsland; 71. hap; 72. pl. in Limburg; 74. sierlijk; 77. It. herberg; 79. heilig boek der Moslims; 82. vr. of Korea; 84. boom; 86. bijb. figuur; 87. bijb. figuur; 89. roem; 90. keurig; 92. loflied; 97. bijb. figuur; 98. spoorstaaf; 99. verandering; 100. hengel met een klos; 101. in het jaar; 103. afgemat; 106. rijstbrandewijn; 108. Eng. graafschap; 110. vrucht; 111. geestkracht; 113. dof kirren; 114. verborgen; 117. schutsluis; 118. waterdoorlatend; 119. zwaardwalvis; 120. vogel; 123. last; 124. noodsein; 126. riv. in Engeland; 128. scheepsuitrusten; 130. afvoerkanaal; 131. roepen; 133. vr. munt; 135. file; 136. vogel; 137. berg; 139. pl. in Portugal; 140. water in Zeeland; 141. pl. in Gelderland; 143. roofdier; 145. pret na afloop v.e. feest; 146. pl. in Zwitserland; 148. pl. in Overijsel; 150. voertuig; 152. pl. in Gelderland; 154. riv. op Sumatra; 155. vaste brandstof; 157. aan een pin geregen stukjes vlees; 159. levenslucht; 161. eilandje bij Nieuw-Guinea; 165. bitter vocht.

Oplossing

UIT HET grote aantal inzendingen van deze Amigoe-kruiswoordpuzzel van twee weken geleden is uiteindelijk als gelukkige winnaar van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

Daniel Koolman
Palm Beach 160
Aruba

De winnaar kan zijn prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe Aruba, Nassaustraat 110.
De goede inzending had er aldus uit moeten zien:

Oplossingen moeten ingediend zijn vóór 28 maart 1984 en duidelijk op de enveloppe vermelden: KRUISWOORDPUZZEL. Curaçao - P.O.B. 577; Aruba - Nassaustraat 110 en Bonaire - Gouverneur N. Debrotweg z/n, t.n.v. de heer Hubert Linkels.

Premier Thatcher roept golf van kritiek over zich af met bondsbesluit

Openbare ruzie over uiterst geheim Brits afluister-oord

LONDEN — Het centrum van de verbindingen van de Britse regering bij de keurige stad Cheltenham ten westen van Londen is zo geheim dat tot een paar jaar geleden niet eens van officiële zijde werd toegegeven dat het bestond.

Maar onlangs werd het elektronische spionagecomplex in het volle licht van de publiciteit gezet door een politieke ruzie rond de nationale veiligheid, de rechten van burgers en de stoomwalstechniek van premier Margaret Thatcher. Door het recht op vakbondslidmaatschap te ontzeggen aan de meer dan 7.000 werknemers van het centrum — variërende van doodgewone klerken tot bekwame radioexperts en ontcijferaars van codes — ontketende Margaret Thatcher een frontale botsing met het invloedrijke Trades Union Congress (TUC), de Britse overkoepelende vakcentrale.

Thatcher torpedeerde ook haar persoonlijke populariteit. Hoewel ze nog vier jaar stevig in het zadel zit, kwam haar Conservatieve partij op de tweede plaats achter de socialistische oppositiepartij in de belangrijkste opiniepeiling sinds de Falklandoorlog van 1982. Hoewel de vakbonden onder invloed van de recessie in belangrijkheid zijn afgenomen, vinden de Engelsen dat er al of niet lid van te zijn een van hun grondrechten is. Het verbod op het lidmaatschap voor Cheltenham heeft ontevredenheid in de Conservatieve partij aangescherpt die heerst over het persoonlijke bewind van de premier en een gevoel aangewakkerd dat het verlies aan koers van het kabinet. De critici van mevrouw Thatcher beschuldigen haar ervan dat ze regeert met behulp van een kongsi van vertrouwelingen in plaats van met haar ministers.

De ontevredenheid kookte over toen Edward du Cann, voorzitter van het invloedrijke Comité 1922 dat de Conservatieve achterban in het parlement vertegenwoordigt, mevrouw Thatcher in het openbaar waarschuwde dat zij steeds meer geisoleerd kwam te staan en steeds meer, tot grote verlegenheid, geneigd was uit te glijden over bananenschillen, waarvan de affaire-Cheltenham er maar een was. Du Cann suggereerde dat de eerste-minister teveel hooi op haar vork had en een plaatsvervanger zou kunnen gebruiken. Margaret Thatcher haastte zich naar publieke commentatoren te laten doorlekken dat zij niets zou veranderen.

Met een wereld aan luisterposten is het "Communications headquarters" de erfgenaam van de decoderingsfaam die Groot-Brittannië de tweede Wereldoorlog hielp winnen. Maar het werk in het centrum werd tussen 1979 en 1981 onderbroken door arbeidsconflicten. En het volgende jaar werd er een vorm van de zaak in 1982 geschokt toen een voormalig sectiehoofd, Geoffrey Prime, voor de Sovjet-Unie bleek te hebben gespioneerd en voor 35 jaar gevangen werd gezet. Er is een theorie over mevrouw Thatchers optreden en die is dat zij onder druk van de Amerikaanse regering kwam te staan om de veiligheid van het spionagecentrum te vergroten.

PREMIER THATCHER
...ongevoeligheid...

Op 1 maart werden proeven met de leugenontdekker genomen tegen de krachtige weerstand van de vakbonden in en wellicht is de premier opgetreden om de dreiging van nieuwe onrust te voorkomen. Werknemers in Cheltenham die lid van een bond waren werden voor de keus gesteld het lidmaatschap op te geven of te vragen om minder delicaat werk op straffe van ontslag zonder compensatie. Wie zijn vakbondslidmaatschap opzegde kreeg 1.000 pond sterling als doekje voor het bloeden en het recht op lidmaatschap van een interne werknemersorganisatie. Het TUC was woedend over de implicatie van Thatcher dat lidmaatschap van een vakbond gelijkstaat met trouweloosheid. De vakcentrale bood de garantie aan dat in Cheltenham niet gestaakt zou worden, maar de premier negeerde het aanbod. Algemeen- secretaris Len Murray maakte, mevrouw Thatcher betitelende als "abominabel", bekend dat het TUC met onmiddellijke ingang alle contact met de regering verbrak.

De centrale deelde mee een vechtfonds van 500.000 pond sterling aan het vormen te zijn onder haar 10 miljoen leden en waarschuwde dat tot een staking zou worden opgeroepen als de regering haar bedreiging uitvoerde werknemers in Cheltenham, te ontslaan die lid van een vakbond bleven. Volgens mevrouw Thatcher heeft meer dan 90 procent van de staf zijn vakbondslidmaatschap opgezegd.

Onder de Britten die vonden dat mevrouw Thatcher in meerdere of mindere mate gelijk had waren er die versteld stonden over de ongevoeligheid waarmee zij te werk ging en het gebrek aan voorbereiding op de onvermijdelijke crisis die zich zou voordoen in de betrekkingen met het TUC. Charles Irving, het conservatieve lagerhuislid voor Cheltenham, verklaarde dat het kabinet had blijkgegeven van een "bijna ongelooflijke onbekwaamheid" en het moreel in het centrum was gereduceerd tot het laagste niveau uit zijn geschiedenis.

...geblinkte Vietcong- strijder wordt door een Amerikaanse soldaat weggevoerd...

De eenzaamheid van getraumatiseerde Vietnam- veteranen

''Het enige dat ik heb geleerd, is moorden''

NEW YORK — In de uitgestrekte wildernis van de staat Washington, in het uiterste noordwesten van de Verenigde Staten, zwerft een onbekend aantal getraumatiseerde ex-Vietnam soldaten rond. Deze zogenaamde 'trip-wire' veteranen, genoemd naar de onzichtbare en dodelijke valstrikken die de Vietcong op de weg van de vijand legde, voelen zich verstoten door de 'beschaafde' maatschappij.

In de bossen van Washington verlaten ze zich op de overlevingstechnieken die zij zich in het Amerikaanse leger eigen hebben gemaakt: leven van wat er in de natuur is te vinden, spoorzoeken, scherpschieten en zich zonder geluid voortbewegen.

De oorlog in Vietnam is al ruim tien jaar voorbij maar de trauma's over hun eigen aktiviteiten in die oorlog of over wat ze gezien hebben, heeft van deze mannen kluizenaars gemaakt. Volgens een veteranen-organisatie moeten zich in de staat Washington naar schatting duizend 'trip-wire' veteranen ophouden. In de Adirondacks, een woest natuurgebied in het noorden van de staat New York zwerven er waarschijnlijk ook tientallen rond. Niemand krijgt ze ooit te zien. Deze kluizenaars zijn zeer schichtig en schuwen alle menselijk contact. Maar dankzij Mike McWatters, een trip-wire veteraan die het leven alleen in de wildernis niet meer aankon en bij de veteranenorganisatie aanklopte zijn er in de staat Washington 85 van die kluizenaars opgespoord. Met behulp van een psycholoog en van groepstherapie worden zij voorbereid op terugkeer naar de normale burgermaatschappij.

Volgens degenen die met hen werken, is de gemiddelde tripwire veteraan gekleed in dierenvellen, draagt hij een wapen gemaakt van dierenbotten, een pijl en boog of een gestolen geweer, en woont hij in een uitgeholde boomstam of in een grot. Hij laat zich niet pakken, omdat hij net als de Vietcong zijn territorium heeft afgegrensd met valkuilen. Deze mannen zijn, zolang ze met rust worden gelaten, niet gevaarlijk.

In een interview met de Tacoma News Tribune somt Randy Fisher, directeur van de Veteranen-organisatie in de staat Washington de verschillende redenen op waarom deze mannen in de wildernis leven: nachtmerries over gevechtsacties, de demonstraties waarmee anti-oorlogsgroeperingen hen verwelkomden toen ze thuis kwamen, woede over het gebrek aan sympathie van de overheid, en vervreemding van familie en vrienden. "Ze lijden aan post-traumatische stress", zegt Bruce Webster, een psycholoog die de veteranen begeleidt. "Het zijn verwarde mannen die een verschrikkelijke gebeurtenis van nabij meegemaakt, niet kunnen vergeten. Ze gaan door perioden van intense woede en agressie. In een gecompliceerde maatschappij als de onze kunnen ze hun gevoelens niet de baas. Overleven in de jungle is één van de weinige dingen die ze geleerd hebben in het leger. De wildernis is de enige plaats waar ze zich veilig voelen en de enige plaats waar ze hun kennis in praktijk kunnen brengen".

De psychologische problemen van de Vietnam-veteranen verschillen, volgens deskundigen, niet veel van de trauma's van soldaten die in de Tweede Wereldoorlog en in de Koreaanse oorlog hebben gevochten.

"Maar de manier waarop de regering oorlogsmoeheid in Vietnam probeerde te voorkomen is onder meer uitgelopen op wat nu wordt beschreven als post-traumatische stress", zegt Webster". Wat heeft bijgedragen tot de post-traumatische stress van Vietnam-veteranen, zegt Webster, is het feit dat dienstplichtigen voor slechts één jaar naar het oorlogsgebied werden gestuurd. Zij hadden niet de tijd een diepe vriendschap op te bouwen met andere soldaten. Bij terugkeer hadden ze geen echte vrienden met wie ze hun ervaringen konden delen.

Bovendien waren de troepen binnen 36 uur na het vertrek van het slagveld vaak al weer thuis, wat de overgang naar de gewone maatschappij niet vergemakkelijkte. Daarnaast werden de jonge soldaten, die maandenlang in onmenselijke toestanden hadden verkeerd, bij aankomst in de VS nog eens opgewacht en beschimpt door anti-oorlogsdemonstranten. Naar Webster zei, was er niemand om deze soldaten bij hun thuiskomst te begroeten, of om naar hun ervaringen te luisteren. De soldaten geloofden dat de Amerikaanse publieke opinie zich tegen hen persoonlijk had gekeerd.

De meeste Vietnam-veteranen hebben hun gevoelens wèl kunnen verwerken en zijn geïntegreerd in de maatschappij. Maar bij anderen — vooral degenen die veel gevechtsaktiviteiten zagen — bleef het trauma hangen".

Een van de 'trip-wire' veteranen die de hulp van Bruce Webster inriep, was Marvin, een 33-jarige man die de afgelopen tien jaar in de wildernis heeft gewoond. Hij kleedde zich in dierenvellen, woonde in grotten en jaagde op dieren. "De enige vakbekwaamheid die ik bezit", zei hij tegen een verslaggever van de Tacoma News Tribune, "is die van een huurmoordenaar voor de Mafia". Marvin diende vier jaar in Vietnam en was ingedeeld bij de Special Forces. Hij werd in z'n eentje op patrouille gestuurd en had dan acht messen en twee worgtouwen bij zich.

Naar Marvin vertelde was hij geboren in een afgelegen streek in de staat Colorado, waar hij sinds zijn achtste in de bossen op jacht ging. Toen hij zich als zeventienjarige opgaf voor de Mariniers werd hij, naar hij beweerde, uitgekozen voor een elite moord-team (Niet alles wat Marvin zei kon geverifieerd worden maar de mensen die hem begeleiden, geloven dat hij de waarheid spreekt). Hij werd alleen de jungle ingestuurd om Vietcong leden op te sporen en te doden. Marvin zei dat hij zich meestal in leven hield door voedsel uit Vietcong kampen te stelen. En als er niets anders was, aldus Marvin, dan at hij rauwe aapevlees.

De enige keren dat hi contact had met zijn hogere officieren, was wanneer hij opdracht kreeg voor zijn volgende moordaanslag. Soms moest hij, beweerde Marvin "ook Amerikaanse soldaten doodden die gedeserteerd waren of Zuidvietnamese soldaten die met de vijand heulden". Naar Marvin zei kreeg hij bovendien opdracht krijgsgevangenkampen van de Vietcong binnen te dringen om Amerikaanse militairen te vermoorden, zodat zij geen waardevolle informatie zouden kunnen doorgeven.

"Er is veel dat het publiek niet weet over wat er in 'Nam (het Amerikaanse slang voor Vietnam) gebeurde en nooit zal weten". Na de eerste achttien maanden begon het moorden me de keel uit te hangen en doodde ik alleen wanneer het absoluut noodzakelijk was", aldus Marvin.

Nadat hij ernstig gewond was geraakt, moest hij Vietnam verlaten. Marvin gaf toe dat hij paranoïde is, maar hij is er stellig van overtuigd dat wanneer hij in Vietnam was gebleven zijn superieuren hem hadden gedood, want, zo zei hij, niemand mag ooit te weten komen wat hij heeft gedaan.

Na een lang verblijf in het ziekenhuis verdween hij in de bossen zwervend van Colorado naar

Door: BETSY UDINK
Voor Amigoe/Ñapa
vanuit New York

Wyoming en vandaar naar Montana en de staat Washinton. "Ik voel me op m'n plaats in de rimboe. Dat is mijn tehuis", zei Marvin, die een jaar in therapie was bij Bruce Webster.

Marvin woonde na zijn terugkeer uit de wouden van Washington in een caravan aan de rand van een groot bos. Hij had er nog steeds behoefte aan zich af en toe terug te trekken en zich uit te leven in de jacht op wilde dieren. Gekleed in slechts een spijkerbroek, en op blote voeten, volgde hij dan de paadjes waarover alleen een berggeit zich kon bewegen.

Twee en een halve week nadat Marvin zijn verhaal verteld had aan de Tacoma News Tribune verdween hij — naar het zich laat aanzien — voorgoed in de bossen van Washington. Volgens zijn vrouw zou hij twee keer zijn opgebeld door een man die hem vertelde: "zijn kop dicht te houden of anders zou hij gedood worden". De man zou hem er ook aan herinnerd hebben, dat hij een zwijgplicht heeft wat betreft clandestine operaties tijdens de oorlog in Zuid-Oost Azië. Een woordvoerder van het Pentagon zei dat zijn departement aantijgingen dat Amerikaanse deserteurs en krijgsgevangenen werden vermoord door 'hit-men' niet serieus neemt. De woordvoerder noemde de beschuldigingen 'nonsens' en de mensen die dat soort verhalen vertellen 'idioten'.

Bill Maier, 35 jaar, is een andere veteraan die zich in de wildernis terugtrok. Nadat hij uit de oorlog terugkwam werd hij achtervolgd door zijn herinneringen. Iedere nacht opnieuw droomde hij over een oude man in een visserboot die hij had doodgeschoten; een scene die doet denken aan de film Apocalypse Now. Maier zocht in de bossen een schuilplaats voor zijn nachtmerries. Maar de eenzaamheid werd hem teveel. "Ik was bang voor alles", zei hij. "Alles kwam op me af". Hij riep de hulp in van zijn vroegere rugbycoach, Bruce Webster. Deze werd zo aangegrepen door de trauma's van Vietnam-veteranen dat hij psychologie ging studeren. Nu heeft hij samen met enkele anderen een subsidie van 10.000 dollar van de staat Washington gekregen om 'trip-wire' veteranen te helpen. Maier zegt dat hij zich dankzij de therapiën en de uitwisseling van ervaringen met andere veteranen "heel wat beter is gaan voelen".

Andere Vietnam-veteranen met post-traumatische stress hebben zich niet in de wildernis teruggetrokken, maar leiden een solitair leven in afgelegen houthakkersgehuchten temidden van de uitgestrekte Amerikaanse bossen. Ze zijn bang voor menigten. "Deze veteranen reisden in Vietnam in de gloeiende hitte met de ramen van de bussen dicht omdat iemand wel eens een granaat naar binnen zou kunnen werpen. Natuurlijk houden ze zich nu verre van bussen

...de ene gewonde Amerikaanse marinier helpt in de overlevingsstrijd de ander met wat water, terwijl gevaren hem van alle kanten belagen...

en menigten", zei een reclasseringsambtenaar in Port Angeles, een stad niet ver van Tacoma. Hij krijgt steeds meer Vietnam-veteranen onder zijn hoede. "Ze kunnen hun woede over wat er met hen is gebeurd vaak niet meer de baas en zijn geneigd iemand gauw op z'n gezicht te slaan".

Delmar Sayres, die vaak bij Webster komt, raakte na zijn ontslag uit de dienst aan de drank, en sloeg iedereen die hij tegenkwam in elkaar. Sayres zegt dat hij na de oorlog een neiging tot zelfvernietiging ontwikkelde. Woest werd hij, toen hij en zijn kameraden na een jaar in de Vietnamese jungle te hebben doorgebracht, begroet werd door een groep vredesdemonstranten. Razend was hij over "die lui die de dienstplicht ontdoken. Zij kregen meer erkenning dan wij. Zij kregen amnestie. En wat kregen wij? Problemen".

In woede en oncontroleerbare agressie uitten zich de trauma's van de veteranen die bij Webster komen. "Vergelijk het eens met Grenada en Beiroet", zei een van de veteranen tijdens een sessie met Webster. "Voor die troepen werd het rode tapijt uitgelegd toen ze terugkwamen. Wij kregen alleen maar stront". De veteranen zijn ook boos op het leger dat hen als jonge jongens opleidde tot "moordenaars, door en door, en hen uit de dienst ontsloeg met weinig consideratie voor de overgang naar het burgerlijk leven". De veteraan die dit vertelt kan maar niet vergeten dat hij één van zijn gewonde kameraden het genadeschot moest geven om zelf levend vanachter de vijandelijke linies te ontsnappen. "We gingen met z'n dertienen op missie en maar twee van ons zijn er levend uitgekomen", zegt hij.

Jerry die twaalf jaar in het leger heeft gediend en enige tijd in Vietnam heeft gevochten is ook woedend. "Niemand wil een veteraan met mijn achtergrond in dienst nemen", zegt hij. Hij heeft 24 keer gesolliciteerd en is 24 keer afgewezen. Hij wijt zijn werkloosheid aan Vietnam. "Het enige dat ik geleerd heb, is moorden", zegt hij.

...Amerikaanse mariniers bestormden keer op keer huizen waarvan zij dachten dat de Vietcong zich erin verborgen houdt. De gevechten werden huis-aan-huis gevoerd en de strijd vorderde daardoor erg traag...

...een gepantserd voertuig van het Amerikaanse leger trekt zich langzaam terug uit het strijdgewoel. Het voertuig had tot taak de gedode Amerikaanse militairen op te pikken tijdens gevechten met de Vietcong...

KARIKARI

601 - Als brandhout in de keuken gaf men de voorkeur aan wabi- en brazielboomtakken; dat gaf schoon vuur.

602 - Priesters worden junan malkriá di Djos genoemd, Gods verwende kinderen; God straf degenen die hen in het openbaar kwaad doen.

603 - In die goeie ouwe tijd kostte een ei 3 cent, een gobi rum 3 plak, een kan kleine mais ook drie plak, een kan pinda's 5 plak, maismeel 6 cent per kan.

604 - "Houthakkers hebben geen lang leven, zeker niet als ze hun werk alleen verrichten. Je weet nooit welke geesten er onder een boom zitten".

605 - Een strodak had ook nog voor, dat je tal van kleinigheden erin kon steken aan de binnenkant om ze buiten het bereik van kleine kinderen te houden.

606 - In Washington van Bonaire ligt de Seru di kacho, de Hondeberg. Daar werden zieke honden losgelaten. Men doodt namelijk niet graag een onschuldig beest.

607 - Rafé zit stikvol geesten; dat zijn allemaal mensen die aldaar gewerkt en geleden hebben.

608 - Wat zou jij doen als je de eerste prijs won in de loterij? De man aarzelt geen ogenblik: "Eerst een grafkelder bouwen voor 10.000 gulden voor mij en mijn vrouw, en dan feesten".

609 - De maisschuur van Fontein staat nog geheel overeind, uitmuntend stuk bouwwerk, 16x6 meter; aan de westkant nog een aanbouwtje.

610 - Tegen de gevolgen van het boze oog kun je ook damp opsnuiven van heet kooksel van hole kreina.

611 - Tegen keelpijn snijd je een zoutevis open, haalt de graten eruit en bind hem om de hals.

612 - "Ik heb een huis gehad aan de rand van de mondi, maar dat spookte. Er kwamen vissers voorbij, die groetten je, je ging kijken wie het waren, en dan zag je nooit iemand".

613 - Een spreekwoord: Bara di bo mes malisia ta batibu mas duru, de stok van je eigen slechtheid slaat je veel harder. Dat is raak!

614 - "Een jong meisje viel vaak in zwijm. Een bruamker zei, dat men een boze geest voor haar gestuurd had en gaf bewerkt water mee om het huis te ontsmetten. Dat kostte 400 gulden.

615 - De grote orkaan heeft op Pietermaai ook een huis verwoest, dat bekend stond als "Tres kabes".

616 - "We hadden onderweg een boze geest ontmoet, en zijn thuis meteen in zware wierookdamp gaan zitten".

617 - "Als leerling kuiper verdiende ik niets; ik kreeg zo nu en dan een kwartje. Wastobben werden gemaakt van duigen afkomstig van beschuittonnen."

618 - "De pataka is een oude Portugese munt ter waarde van ruim een gulden. Tot voor enkele jaren werd hij nog gebruikt als vaste bijdrage in de Curaçaose synagoge".

619 - Een aftreksel van stengow of steenhout mengt men in de kalk als ontluizingsmiddel voor kippehokken.

620 - Een vrouw sprenkelde eens water waarmee een kinderlijkje was gewassen voor haar buurvrouw "om haar geluk te brengen"; de vrouw werd suf en kinds.

621 - De schuren van de plantages lijken allemaal overdreven groot; maar bedenk, dat ze voedsel voor mens en dier moesten bergen, ook als twee drie jaar achtereen de oogst mislukte.

622 - De hand van een stervende heeft genezende kracht; over de zieke plek laten wrijven en zeggen: Neem die kwaal van mij mee.

623 - Sabana di Indjan, benoorden Rafé, was een groot kerkhof. Nu zijn er slechts schamele resten van over en veel palu di sia als gedenkteken.

624 - Vissers aan de noordkust hadden hun eigenplekje; ze lieten daar een stuk zak of een lap liggen, ten teken dat niemand anders daar mocht vissen.

625 - Bewesten Gaito, wat nu Nieuwe Havenweg is, lag een looppunt en er stonden enkele huisjes.

PAUL BRENNEKER